

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

samlede af Evald Tang Kristensen ; fortalte af Børge Janssen ; Med Tegninger af danske Kunstnere.

Titel | Title:

Mosekonen brygger : Æventyr og Legender

Udgivet år og sted | Publication time and place:

Kjøbenhavn : I. H. Schubothe, 1891

Fysiske størrelse | Physical extent:

152 s. :

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

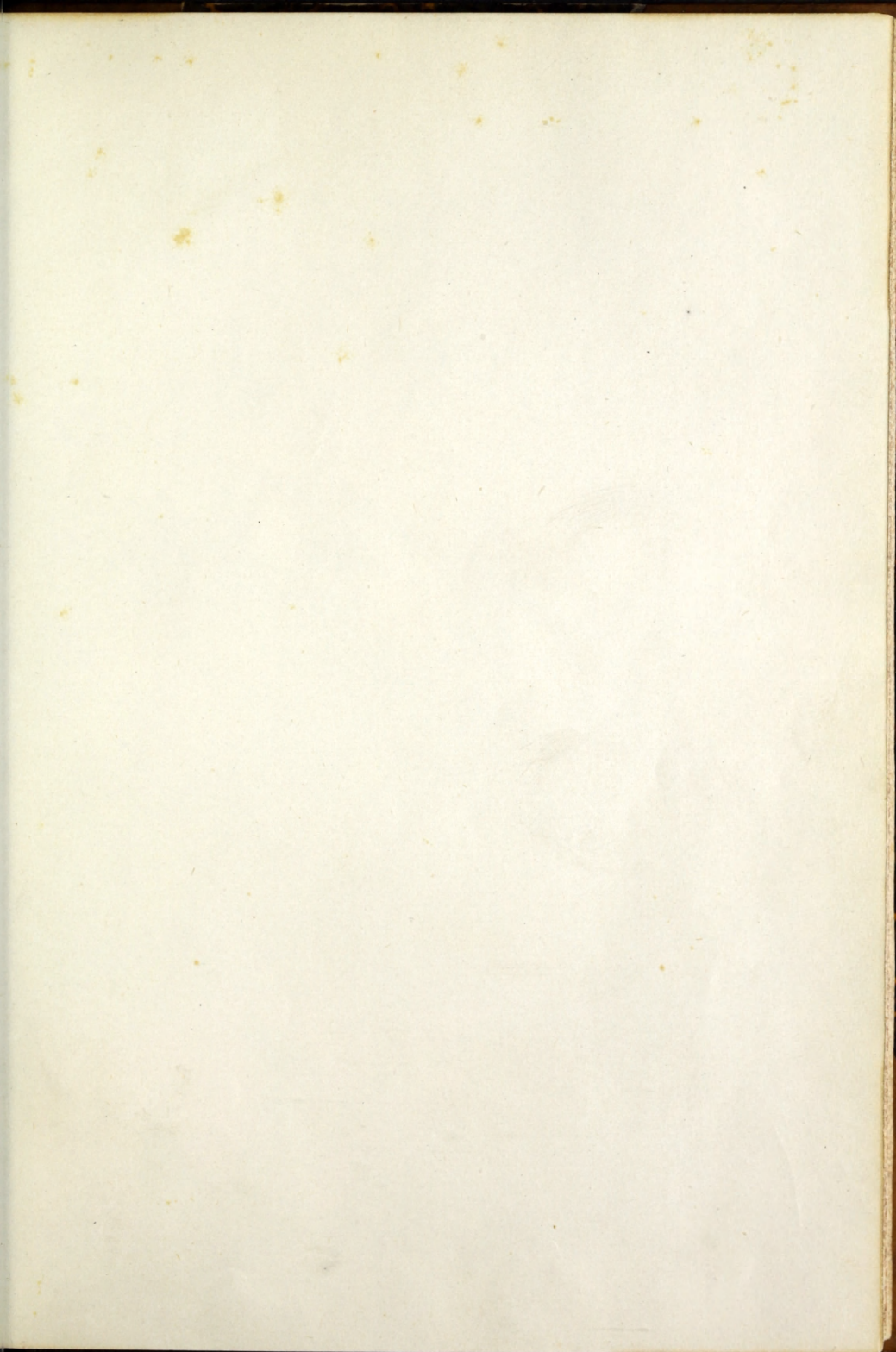
59, -25-80

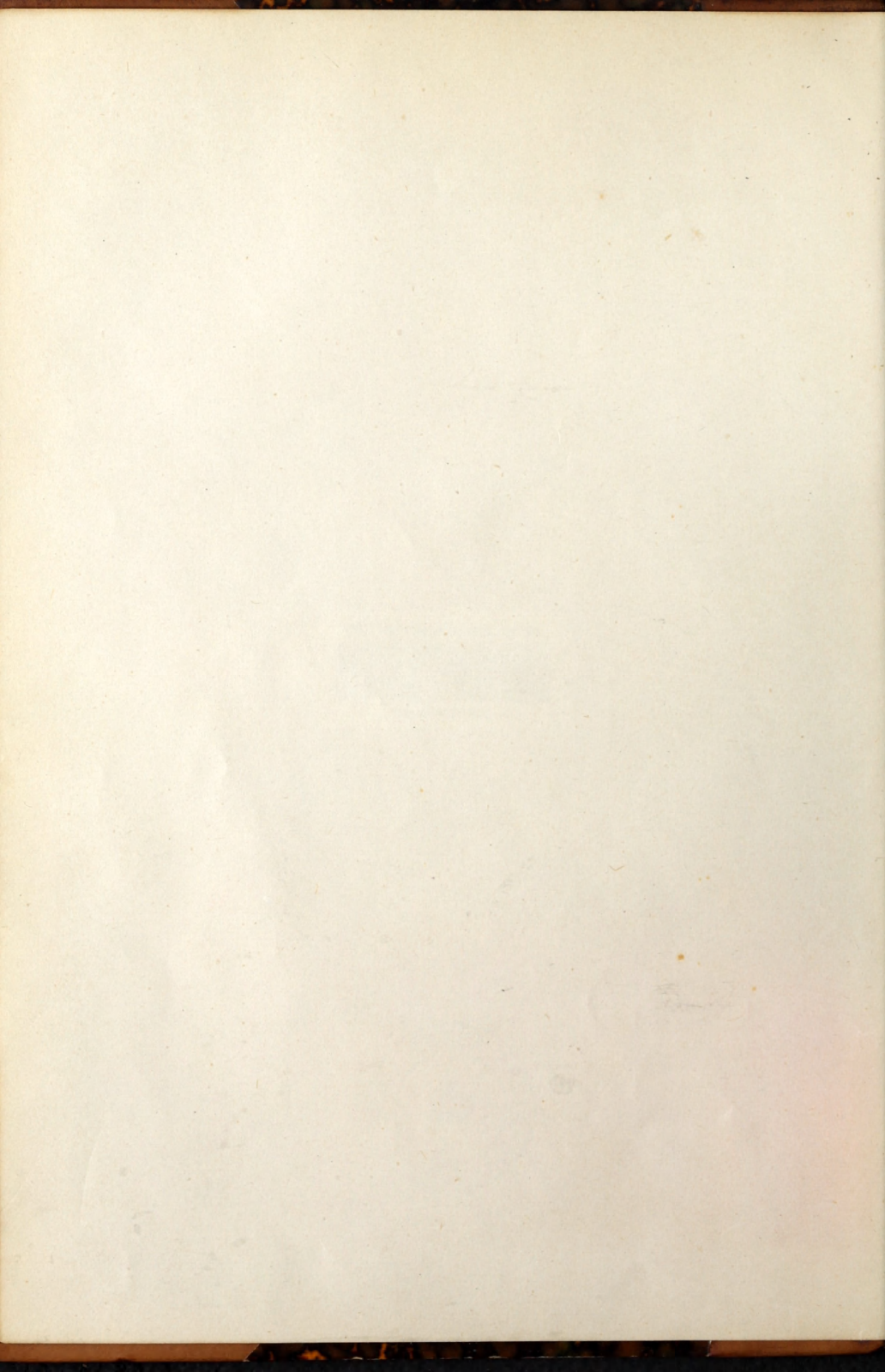
DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130020831805

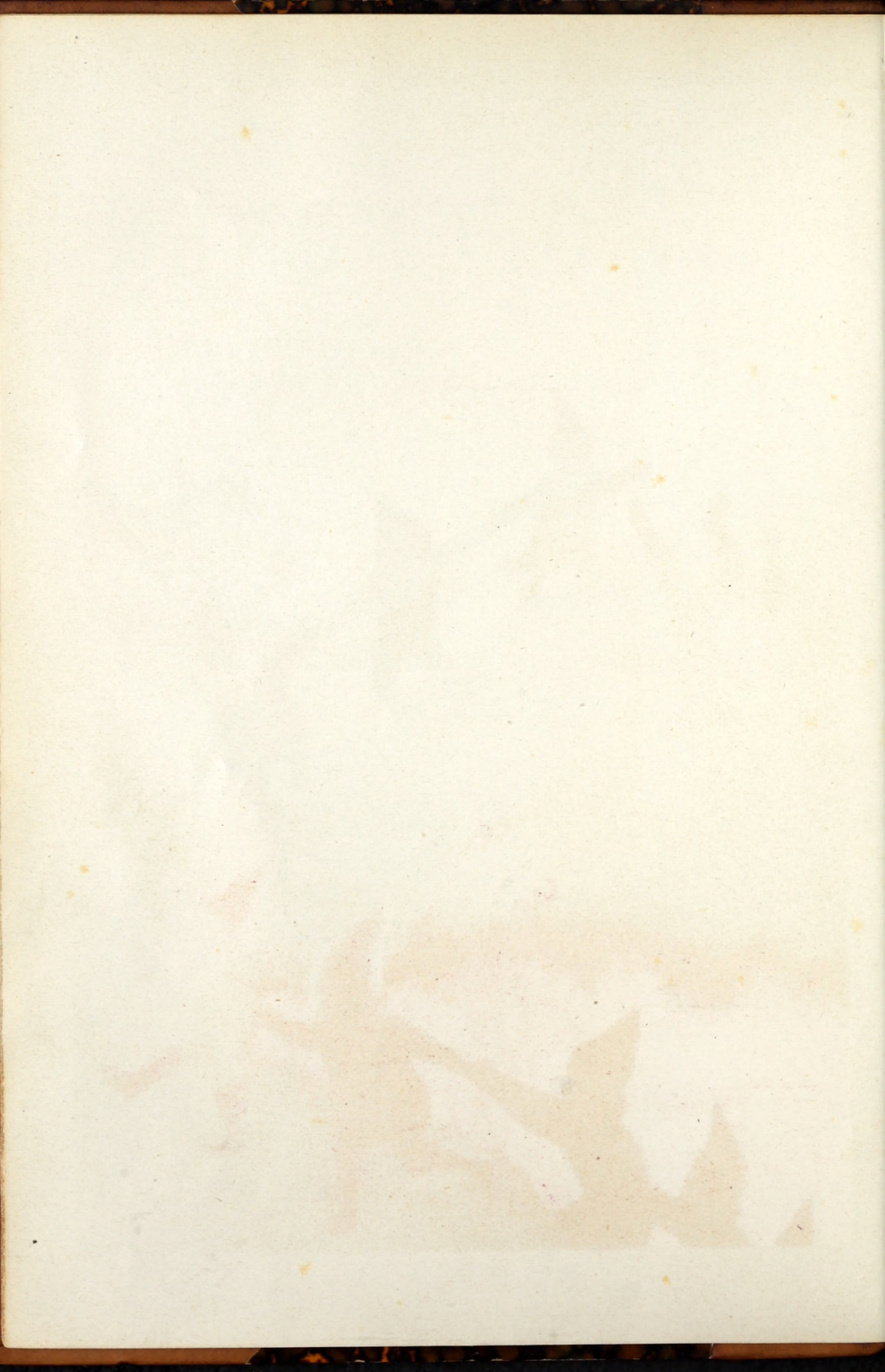

MOSEKONEN BRYGGER!

CHR. J. CATO LITH. ETBL.

MOSEKONEN BRYGGER.

Mod Mosen humper en gammel Kvind,
Stavrer sig frem paa Krykker.
— Nu svinder hun helt til Taager ind,
Det er Mosekonen, der brygger.

Og Gryden snurrer, til Dagen gryr,
Syder, bobler og koger,
Og sé, de dejligste Æventyr
Sig former af natlige Taager.

Børge Janssen.

MOSEKONEN BRYGGER.

ÆVENTYR OG LEGENDER

SAMLEDE AF

EVALD TANG KRISTENSEN

FORTALTE AF

BØRGE JANSSEN.

MED TEGNINGER AF DANSKE KUNSTNERE.

KJØBENHAVN.

FORLAGT AF I. H. SCHUBOTHES BOGHANDEL.

TRYKT HOS J. JØRGENSEN & CO. (M. A. HANNOVER).

1891.

MOSEKONEN BRYGGER.

LEVETIDT OG LEGENDER

AF

EVALD TANG KRISTENSEN

FORFATTER AF

FORHISTORIE OG LEGENDER

AF DEN NORDISKE

BORG JENSEN

1881

UDGIVET AF

LEONHARDT & CO. KØBENHAVN

1881

idsommernatten .

Med Tegning af Viggo Langer.

For en Del Aar siden boede der to gamle Folk i en Hytte ude paa den store Hede, og de Folk havde to Sønner, der var saa helt forskellige, hvorfor de ogsaa kaldtes Løgn og Sandhed.

Tiden gik, og Konen døde, og det tog saa haardt paa den gamle Mand, at han snart mær-

kede, at han ogsaa skulde til den lange Rejse.

Og en Dag, som han laa derinde i det trange Kammer og for sidste Gang talte hvert Sandskorn, der randt i Timeglasset derhenne, og for sidste Gang stirred mod Solens svindende Lys derude, hvor Lærkerne sang, saa kaldte han Sønnerne til sig og sagde:

»Sandhed, kære, gode Sandhed, min bedste Dreng, altid har du været saa god og kær, alle dine Dage har du været min

Glæde; men Verden vil blive dig trang at komme igennem, din Broder dér ham gaar det nok bedre, og derfor, Løgn, hjælp din stakkels Broder, lov mig det, saa dør jeg glad!»

Og Løgn lovede det.

»Tak,« sukkede den gamle, »nu gaar jeg til jer Mor, som er i Guds Himmel, lev vel — Gud velsigne jer!»

Saa døde den gamle Mand, og Sandhed han græd, og han græd, men Løgn gik ind ved Dragkisten for at se, hvad der kunde være efter den døde, og det var snart set, der var hverken Guld eller Sølv, kun Armod i hver Krog.

Da de havde lagt Faderen til Hvile under Hyldebusken oppe paa Kirkegaarden, drog de ud i den vide Verden, hvor de maatte tigge sig frem fra By til By, saa fattige som de var.

Og Løgn fik altid først Posen fuld; men Sandhed gik det kun daarligt, saa Broderen blev snart ked af ham, og en skønne Dag sagde han:

»Ja — ser du, Sandhed, det er et elendigt Liv, vi fører, og den eneste Maade det kan blive bedre paa, er om jeg saadan — gjorde lidt ved dit ene Øje, saa jeg kunde sige til Folk, at du var min stakkels blinde Broder, saa skulde du se, hvor Dukaterne vilde strømme!»

Ja, Sandhed var jo ikke meget for dette her, men Løgn blev saa længe ved med sit, at Sandhed lod sig overtale, og saa stak Løgn Øjet ud paa Sandhed.

Men det vilde endda ikke rigtig gaa, og en Stund senere begyndte Løgn igen at snakke om, at Sandhed dog ingen Brug havde for sit Øje, naar han havde ham med, og desuden kunde han jo skaffe dem begge Lykke og Velsignelse ved at ofre det andet Øje med, senere hen kunde han kanske endda faa Synet tilbage.

Sandhed gav sig jo lidt ved dette her; men Enden blev dog, at Løgn stak Sandheds andet Øje ud, og nu var Sandhed helt blind.

Den stakkels Sandhed gik og græd, nu skulde han aldrig mere se den dejlige Sol og den blaa Himmel, aldrig mere se den grønne Skov og de gule Marker, al Ting omkring ham var sort som Natten, og saa hørte han endda, hvordan Løgn gik og lo ved hans Side.

Saa var det Midsommeraften.

Solen var sunken i Glans og Guld, det sidste Skær var død bag tavse Skove, det svindende Lys kyssede Dug paa Blomster og Blade, Mosekonen bryggede i Enge, Sivene hviskede og tiskede om Midsommergildet, der snart skulde være med Dans og med Lystighed.

Og saa begyndte Gildet.

Rundt paa Bakkerne gnistred og flammed det, Blus efter Blus blinkede til hinanden i den dæmrende Nat, Gnisterne hvirvlede mod Himlen og blegtede i Stjærnevrimlen, Røgen drev mod Engens Taager, der svøbte sig om dansende Lygtemænd, som lystigt hoppede fra Tue til Tue, til de naaede Mosekonen, der sad og rørte i sin Gryde, om hende slog de Ring og dansede efter Grydens Snurren, mens hun slog Takt med Slevten.

Saa med ét gik Gryden af Kog, og Slevten faldt den gamle af Haanden, Sivene holdt inde med at hviske, Lygtemændene gemte sig under Engblommer og Brudelys, Vindene døde, alt blev stille.

Maanen stod op.

Langsomt gled den frem bag Ellebuskene, Taagerne blev Sølv, og Duggen Diamanter, Mosekonen slog til Lyd, Taagerne sydede og dampede, Lygtemændene smuttede frem fra deres Skjul

og hvirvled sig i Dans, Sct. Hansormene blinkede, Klokkeblomsterne klinkede, og Ellefolket mylred til fra Høj og fra Hede.

Og nu var der Midsommerfest i Engen.

Den Aften kom de til en stor Skov, og dybt derinde flygtede Løgn bort fra sin stakkels, blinde Broder.

Og Sandhed raabte og raabte; men ingen svarede, al Ting var stille, kun sused det højt deroppe i Grenene, og langt henne hørte han en enlig Fugl synge saa dejligt.

Træt og ulykkelig segned han sammen; men da klang der, bedst som han laa, en Knagen og en Bragen, en Susen og en Brusen, angst lytted han til, og gennem Larmen forstod han enkelte Ord: han forstod, at der blev sagt, at den, der baded sig med Duggen, der faldt i denne Nat, kunde blive karsk for Øjenværk, en anden sagde, at der var et Land, hvor alle Brønde var tørrede ud, og at Vandet vilde komme igen, naar der blev rokket ved de store, graa Stene ved Stadens Port, den tredje fortalte, at der var en Herremands Datter dér nærvæd, som var stum, og at hun kunde faa Mælet tilbage, naar hun fik det Alterbrød, hun havde tabt den første Gang, hun var ved Herrens Bord.

Saa sused og brused det igen, Grenene knaged og braged, Larmen døde hen, og al Ting blev stille, kun hvisked Vinden i Træernes Kroner, og en Nattergal sang saa dejligt langt derhenne i Skoven.

Det første, Sandhed gjorde, var at bøje sig dybt i det dugvaade Græs, og da — da i samme Stund fik han Synet tilbage, igen saa' han den blaa Himmel, og den blinked til ham med tusende tindrende Stjærner, derude i Engen brygged Mosekonen til Midsommergildet, Lygtemændene dansed, og Maanen lyste.

Hvor det dog var dejligt alt sammen!

Han kastede Ranselen paa Nakken, tog Staven i Haand og drog frem gennem Skoven, og fra Banker og Brinker lød hans glade Sang igen, mens Sct. Hansormene lyste paa hans Vej og legede Skjul blandt Bukkar og Anemoner.

Og han gik fra By til By, og tilsidst fandt han da ogsaa det udtørrede Land og den stumme Jomfru, og han høstede Guld og Ære, da han havde reddet dem ud af deres Elendighed, og Herremandens Datter tog han til Ægte, og saa drak de Bryllup i trende Nætter og Dage til Gigers og Fløjters Klang.

Saa en Dag som Sandhed var ude at køre, ser han en sølle Tigger slæbe sig hen ad Vejen, og det var just hans egen Broder, Løgn.

Han lader jo Kusken holde og spørger denne her Karl, der rækker Haanden ud for at faa en Almissee:

»Kan du ikke tage dig andet til, du er jo stor og stærk?«

»Ak nej,« sukkede Løgn, »jeg er saa grumme, grumme svag, har Kone og Børn derhjemme i Reden.«

»Du har kanske ogsaa en Fader og Moder paa Aftægt?«

Ja, det havde han da.

»Kanske ogsaa en Broder?«

»Ak nej,« klagede han, »jeg havde en Gang en Broder; men han er død for mange, mange Aar siden.«

»Naa, det er han, se, se, det var da tungt for dig, du holdt vel meget af ham?«

»Ak ja, ak ja, den kære Sjæl, jeg elskede ham!«

»Saa skulde du ikke have blindet ham!«

»Blindet? —« stammede Løgn.

»Og heller ikke flygtet fra ham i den vilde Skov!«

»Flyg—tet fra — ham —« raabte Løgn og blev ligbleg,
»hvem er du?»

»Sandhed!»

Løgn kastede Krykkerne og gav sig til at løbe; men Sandhed kaldte ham tilbage og sagde, at han intet ondt vilde gøre ham, satte ham op i sin Vogn, og saa kørte de hjem til Herregaarden.

Dér gik Løgn saa og havde sine kronede Dage; men en Aftenstund, det var just kort før Midsommernatten, trak han Sandhed til Side og spurgte ham ud om, hvor han dog var kommen til al den Velstand og Ære.

Sandhed fortalte ham alt, som det var, og nu havde Løgn ingen Ro paa sig, han maatte hen under Træet og prøve sin Lykke, og af Sted kom han.

Da han saa naaede den store Skov, var det Midsommernat, og han listede hen og gemte sig under et Træ.

En Stund sad han dér, og han blev helt ilde ved det, for Skyerne jog forbi Maanen, saa de sorte Skygger fór frem og hen om ham, mens Vinden peb og sang i Grenene. Saa suser og bruser det, knager og brager det, og han ser en Flok Ulve og Bjørne, Hjorte og Ræve, Rotter og Mus komme farende gennem Krattet, mens Maanen skjultes af Ravne, Krager, Ørne, Falke, Lærker og Nattergale, og alle tilsammen begyndte de at tude og brøle, gale og skrige, mens de fór rundt som besatte, og gennem Larmen hørte han, hvordan de rased, fordi deres Hemmeligheder var blevne røbede.

Ravnene raabte, at Kragerne havde forsnakket sig, Bjørnene brummed, at Ulven havde Skylden, og Ulven skød Skylden paa Ræven, og tilsidst raabte de alle i Munden paa hverandre, at det var Ræven, der var Mester for det hele, han var

naturligvis betalt for det som en anden Prokurator; men Ræven svor højt og helligt paa, at han var uskyldig, og i det samme fik han Øje paa Løgn, der sad og rystede under Træet.

»Ho! ho!« raabte Ræven og vifted af Glæde med Svansen, »kan I se ham dér, det er ham, der har luret!«

»Brum, brum, brum!« brummed Bjørnen og sprang løs paa Løgn og splittede ham ad til alle Verdens Hjørner, og det er derfor, at Verden er saa forfærdelig fuld af — Løgn.

Klavs Nar.

Det var trange Tider for Bonden, Høsten var ringe, og Skatterne store, men klage til Kongen hjalp ikke, og saa gik man til hans Nar.

Og Narren lovede dem at tale deres Sag, og det gjorde han.

Om Aftenen var der stort Gilde hos Kongen, og Gæsterne sad ved lange Borde og svælgede i Ædelse og Drikkelse, saa det var noget forfærdeligt.

Saa kom det paa Tale om Skatterne, og Kongen kunde aldrig begribe, at Bonden klagede over den lumpne Halvskilling, han fik af hver Tønde Hartkorn; men da tog Narren med ét en god Klat Smør i Haanden og gav den til sin Sidemand med de Ord:

»Lad den gaa videre, til den naaer Kongen!«

Og saa gik Smørret fra Haand til Haand lige til Kongen; men da det naaede ham, var der ikke meget igen.

Da sprang Narren op og sagde:

»Herre og Konge, som det gik med Smørret, saadan gaar det med Rigets Skat; naar Bønderne betaler, er den stor, men for hver Haand den gaar igennem, bliver den mindre og mindre, og naar den kommer til dig, er kun Halvskillingen tilbage!«

»En Nar kan ogsaa tale vist,« sagde Kongen og faldt i dybe Tanker.

De flittige og de dovne.

Med Tegning af Viggo Pedersen.

For mange, mange Aar siden kom der en Morgenstund gaaende to Mænd hen ad Landevejen.

Ingen af dem talte, begge saa' de ud over Markerne, hvor Duggen tyngede Spindelvævene, der svajede fra Straa til Straa, og hvor Taagerne nede fra Mosen langsomt drev frem og svandt for Solskinnet.

Lærkefar og Lærkemor plired med de søvnige Øjne, strakte først Benene, saa Vingerne, pipped god Morgen til hinanden og svang sig saa op i den blaa Luft over de gule Marker og sang god Morgen i Øret paa hver den, der havde rystet Fjerene af sig.

De to Mænd var Vorherre og Sct. Peder.

Nu stod de ved en Korsvej, og da der i de Dage ikke fandtes Mærkepæle ved Alfarvej, var de i svært Vildrede med sig selv om, hvorhen de skulde styre deres Gang.

Til deres Lykke ser de en Hjordedreng, der ligger og strækker sig gabende i en Høstak.

»Hej, du Dreng dér, kan du sige os Vejen til Præstegaarden?« spørger Vorherre.

»Præstegaarden — gaa bare den rigtige Vej,« svarer Drengen og vender sig om paa den anden Side.

Sct. Peder blev gnistrende gal over det Svar; men Vorherre lagde sin Haand paa hans Skulder og sagde:

»Stille, kære!«

Og saa trasked de af paa Lykke og fromme.

Et Stykke længere henne ser de en lille Hjørdepige komme dragende med en Flok rappende Gæs.

»Kan du sige os Vejen til Præstegaarden?« spørger Vorherre.

Ja, det kunde hun da saa godt, og saa fulgte hun dem helt paa Vej. Da hun saa byder Farvel, siger Sct. Peder til Vorherre;

»Hør, kære Herre, skal hun ikke have en lille Velsignelse for sin Villighed?«

»Hm — jo —« sagde Vorherre og tænkte sig om, »hun kan jo faa ham den dovne Hjordedreng til Mand, naar Tiden kommer!«

Det syntes Sct. Peder da var en hel underlig Velsignelse, den.

»Ja, saadan maa det nu være, for ser du, Peder, hvis de dovne fik de dovne, og de flittige de flittige, saa blev det ene Hold for rigt, og det andet for fattigt!«

»Ja, kære Herre, dine Ord er Visdom!« sagde Sct. Peder og kyssede Fligen af hans Kappe, mens de gik frem over Markerne, der lyste i Solen, og frem over Engene, der duftede af Kløver, mens Lærkefar og Lærkemor sang god Morgen viden om Land.

Nu kommer han.

En Dag var der Begravelse, og det var just i Udkanten af Kirkegaarden, saa at Præsten, da han kom op i Højheden for at kaste Jord paa, fik Øje paa en Tyr, der stod tøjret ude paa Marken lige ved ham.

Han kigger lidt paa den, og den kigger lidt paa ham, og da han saa begynder at kaste Jord paa, tror den, at han truer ad den med Spaden, og saa bliver den gnaven og begynder at slide i Tøjret.

Præsten ængstes lidt ved dette her, men han faar da sagt:

»Af Jord er du kommen,« men i det samme stirrer Tyren fælt paa ham, og han stammer: »se, se — se, hvor han glor!«

Følget tænkte, at det var den døde, der gloede, og det strækker Hals for at kigge ned i Graven.

»Til Jord skal du blive — — se — se, hvor han sparker —«

Sparker han, tænkte Følget og stimlede sammen om Graven.

»Men af Jorden skal du atter opstaa — nu kommer han!«

brølede Præsten, smed Spaden og satte i Løb ned mod Kirken, saa Kjolen stod om ham, og efter ham kom hele Følget farende, saa det sused om dem, og til allersidst kom Tyren.

Døden.

Med Tegning af Viggo Langer.

Der var en Gang en Dreng, der drog af Tjeneste, og hans Løn stopped han i sin Taske, mens han sagde for sig selv:

»Før jeg møder en ærlig Mand, skal jeg ikke give en Skilling ud af den; men møder jeg én, skal han have Halvparten.«

Naa, han gik, og han gik, og hen mod Aften traf han en gammel, krumbøjet Mand med langt, hvidt Skæg og store, milde Øjne.

»Guds Fred og god Aften,« sagde den gamle og støttede sig til sin Stav, »hvorhen gælder Rejsen, min Søn?«

»Aa,« sagde Drengen, »jeg er ude for at finde en ærlig Mand; men jeg tror, det er rent umuligt, for alle Mennesker er nogle Skarnsfolk!«

»Ak ja,« sukkede den gamle, »du taler sandt, min Søn, men ham, du søger, har du dog funden; thi *jeg* er en ærlig Mand!«

»Ja, det siger de alle, og saa er de endda lige store Gavyte — men hvem er I ellers?«

»Vorherre!«

»Kan jeg nu ogsaa stole paa det?»

»Ja, min Søn, jeg er Vorherre selv!»

»Det var Skade, for saa maa jeg videre frem og søge. Kalder du kanske det Ærlighed at gøre nogle saa rige, at de ikke gider røre sig, og nogle saa fattige, at de maa slide sig til Døde for det daglige Brød, ja, kalder du det for Ærlighed, saa vil jeg ogsaa kalde dig for en ærlig Mand!»

»Far med Fred,« sagde den gamle og rysted tungsindigt paa Hovedet, »de vide ikke, hvad der tjener til deres eget Bedste!»

Og saa gik de hver sin Vej, Vorherre frem over de gyldne Marker, hvor Lærkerne sang, Solen lyste, og Leerne klang, mens Drengen gik ind over den sorte Hede, hvor Aftenen begyndte at falde paa.

Saa ser han en anden gammel Mand komme hen ad Vejen, han havde Vandringsstav i Haanden og Nøglesnippe ved Bæltet.

Drengen gav sig i Snak med ham, og den gamle sagde da tilsidst, at han var en ærlig Mand.

»Ærlig Mand, med Forlov at spørge, om jeg hørte rigtigt?»

»Jo—o!»

»Hvad er da hans Navn, med Tilladelse?»

»Sct. Peder er mit Navn,« sagde han og raslede med Nøglerne.

»Ærlig Mand, jo paa det Lag, kan du huske, hvem der løb, da det kneb, kan du huske, da Hanen gol tredje Gang?»

Sct. Peder vendte sig skamfuld bort og gik bøjet videre, mens Drengen fulgte Vejen frem mod den synkende Sol.

Derude bag Heden stod Himlen i Brand, og frem ad det glødende Svælg over Galgebakken, hvor Ravnene kredsede,

kom en Mand, langsomt gik han fremad, Ravnene fulgte ham, og Solen lyste i den blanke Le paa hans Skulder.

Drengen spurgte ham, om han var en ærlig Mand.

»Ja, *jeg* er ærlig mod alle, for mig er alle lige, Konger og Kejsere, høje og lave, fattige og rige!«

»Hvem er du?«

»Døden!«

Og han slog den sorte Kappe til Side, saa den flagred for Vinden, og se, da stod i Aftenens sidste Lys den blege Knokkelmand, højt løfted han Dødninghaanden med Timeglasset mod Himlens Ild og talte hvert Sandskorn, der randt; dybt gløded det i Øjenhulernes Mulm, og Dødningmunden lo, saa det klang som Efteraarsstorm over Heden.

»Ja, du er ærlig!« sagde Drengen og faldt Døden til Fode.

Vorherres Vejr.

Den Gang Sct. Peder blev gammel og graa, blev han ogsaa ked af den evige Strejfen omkring, og han bad da Vorherre, om han ikke maatte faa saadan et almindeligt fedt Præstekald, hvor han kunde have sit paa det tørre og ryge sin Pibe i Ro og Fred.

Saa siger Vorherre til ham:

»Hvad kan det hjælpe, Per, du forstaar dig jo ikke en Døjt paa Landvæsenet!«

»Det var da ogsaa noget at gøre Væsen af,« siger Sct. Peder, »det skal du aldrig bryde dig om; hvis jeg bare faar Solskin og Regn, naar jeg tykkes om det, saa skal jeg nok selv sørge for Resten!«

»Ja, ja,« sagde Vorherre og smilte i Skægget, »for gammelt Bekendtskabs Skyld skal du baade faa Kaldet og Vejret!«

Og saadan fik Sct. Peder det.

Veltilfreds spankede han saa om i sine Marker, mens han dampede paa sin sølvbeslagne Merskumspibe, og veltilfreds lod han Øjet glide langs de gule Agre, hvor Straaene nejede og svajede under Byrden af de tunge, tunge Aks.

Og Naboerne saa' skævt til Sct. Peder, for Mage til Avling havde de aldrig set, og stolt nikkede han til dem og mumlede i Skægget:

»Ho, ho, min gode Vorherre, kan du se, jeg forstod mig dog en Kende paa Landvæsenet, hvad?«

Men før Høsten kom, kunde Straaene ikke bære Aksene, og Kornet gik i Leje og raadnede op.

Sct Peder bed sig i Læben, stoppede sig en Pibe, satte sig ind i sit Studerekammer og surmulede.

Saa bankede det paa, og Vorherre traadte ind.

»Naa, Per, hvordan gik det med Avlingen i Aar?«

»Skidt!« sagde Sct. Peder og bed Pibespidsen i Stykker af Arrigskab.

»Hvad tror du det kom af, bitte Peder, mon det ikke kunde have være godt, du havde faaet lidt Blæst til at tørre efter med?«

Ja, det kunde jo nok være, mente Sct. Peder, om han saa ikke maatte faa lidt Blæst til næste Aar?

Jo, for gammelt Bekendtskabs Skyld vilde Vorherre da heller ikke nægte ham det, og saa fik han den Blæst, han ønskede.

Og igen gik Sct. Peder og kiggede paa sit Korn, og han følte sig saa inderlig veltilfreds, for saa godt havde det aldrig staaet før. Som det pureste Guld lyste det i Solen, og Lærkerne sang dobbelt højt, naar de kom ind over Præstegaardens Jord.

»Ho, ho, Vorherre, kan du se, jeg var ligegodt ikke saa tosset endda,« tænkte Sct. Peder, men da han dog var bange for, at det skulde gaa i Leje igen, bad han om en rigtig god Storm til Natten.

Da han kravlede under Dynen, trak han Nathuen godt over Ørerne, men han kunde dog høre, hvor det sused og sang: huu, — huu om Gavl og om Tag, hvor det hvined og peb: hii, —

hii gennem Revner og Sprækker og tuded og klaged gennem Skorsten og Glugger.

Nu skal det nok blive tørt, tænkte han; men næste Morgen, da han stak Næsen udenfor Døren, laa alt Kornet langs Jorden, det var gaaet i Leje igen.

Og saa gik han atter ind i sit Studerekammer, tændte sin Pibe og surmulede.

Lidt efter bankede det paa, og Vorherre traadte ind.

»Naa, hvordan gik det saa med Avlingen i Aar?«

»Skidt,« sukkede Sct. Peder og stirrede frem for sig.

»Skidt?« gentog Vorherre, »men nu har du jo baade faaet Solskin og Regn og Blæst, hvad vil du nu have?«

Sct. Peder sad lidt og tænkte sig om, saa sprang han op og faldt Vorherre til Fode:

»Nu vil jeg lade dig raade for det næste Aar!«

Den stumphalede.

Med Tegning af Luplau Janssen.

Der var en Gang en fattig Mand, som ikke havde andre Kreaturer end en Gedebug og en Ko, og saa var Koen endda stumphalet og laadden og havde Horn som en Gedebug.

Men hvor fæl den var, maatte han dog se at faa den solgt, for Herremanden skulde have sit Landgilde og Præsten sin Tiende.

Og saa en tidlig Morgen længe før Dag gry trak han af til Købstaden med den stumphalede.

Samme Morgen havde tre Skælmer sat hverandre Stævne paa en Korsvej, hvor Manden skulde forbi, og dér havde de da besluttet at narre ham den stumphalede fra.

Først kom saa den ene til ham og bød ham »Guds Fred og god Morgen!«

»Guds Fred igen,« sagde Manden og vilde videre.

»Sikken en dejlig Gedebug du har dér,« sagde Skælmen.

»Gedebug? — det kan du selv være, det er en Ko!«

»En Ko, — nej stop, god' Karl, føl bare, hvor laadden den er!«

Lidt efter kom saa den anden Gavtyv.

»Guds Fred og god Morgen,« begynder han, »skal denne her Mand til Marked med den Gedebruk?«

»Hvad er det for Snak,« sagde Manden og følte sig ligesom lidt underlig ved det, »hvor kan han kalde min Ko for en Gedebruk?«

»Ko? — er han tumpet, Mand, har han nogen Tid set en Ko med Gedebrukkehorn?«

»Jeg siger, det er en Ko!«

»Og jeg siger, at I er gal, — god Morgen!«

Manden følte til Hornene, og det gøs i ham, han skulde da aldrig i Mørket have taget Gedebukken i Stedet for Koen.

»Guds Fred og god Morgen, bitte Far,« sagde Nummer tre, da Manden var kommen et Stød hen ad Vejen, »nej, se da for en herlig Gedebruk han har dér, vil han sælge den?«

»Ak«, sukkede Manden, »er det en Ko, eller er det en Gedebruk — nej, saa min sandten er det en Kø,« brølede han og slog Gavtyven paa Maven.

»Du driver nok Spil med en ærlig Mand,« grinede Skælmen, »jeg har da aldrig i mine livfødte Dage set en Ko med saadan en Halestump; men hvad skal du have for Gedebukken?«

»Ja, er det min Ko, skal jeg have tretten Daler, men er det min Gedebruk, skal jeg have tre Daler,« sukkede Manden.

»Nu taler du som en ærlig Mand,« grinede Gavtyven, »Ærlighed varer længst, dér har du tre Rigsbankdaler kurant for din Gedebruk!«

Og med de Ord trak han af med Koen, mens den stakkels Mand satte sig ned paa Grøftekanten og klagede frem for sig:

»Er jeg da gal, er jeg da gal, er jeg da splitterlynende gal?«

Og mens han sad dér, begyndte det at dages; ude bag Skoven gik Himlen i Brand, og Hanerne satte i at gale én efter én.

»Nej,« sagde Manden og sprang op, »han har narret mig, har han, men jeg skal narre ham^ligen, og det saa det kan batte noget!«

Med de Ord tog han til Bens i den Retning, som Gavtyven var trukken med den stumphalede.

Det blev lysere og lysere, langsomt skød Solen sig op bag Landet, og i det første Dagskær saa' han langt henne tre Mænd og en Ko traske hen ad Landevejen.

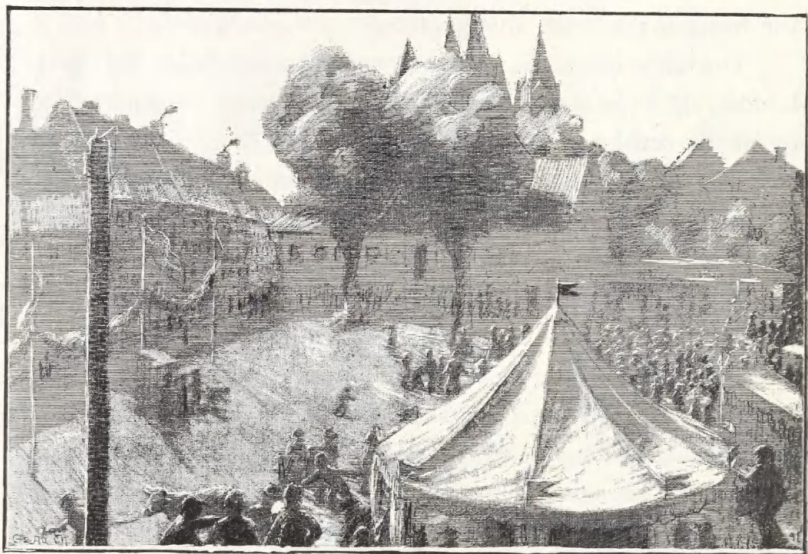
Han fulgte dem lige til Købstaden, men stadig uden at de fik Øje paa ham.

Naa, rundt fra Landet svingede Vogn efter Vogn til Staden, og da han var indenfor Bommen, vrimlede Gader og Stræder af Markedsfolk, og han fulgte Sværmen til Torvet.

Dér havde Gøglere slaaet Telte, Bjørnetrækkere, Linedansere, Akrobater, Troldmænd, Mirakeldoktorer, Dyretæmmere, Slangedamer, stærke Mænd og stærke Koner raabte i Munden paa hverandre, Trompeter skrattede, Trommer brummede, Fløjter peb, Giger klang, og Markedsgæster sang

— — Bum, bum, Verdens første, Verdens største, skønne Kvinde, de kan finde her hos mig, denne Vej, værs'artig, værs'artig, bum, bum — grønne Kranse, grønne Kranse, — her i Boden skal I danse, snap en Skilling af din Pung, mor dig kun mens du er ung, — — bum, bum — kom, kom, Lægedom faar enhver, her! kun en Draabe Morgen, Aften, straks saa vaagner Ungdomskraften, denne Pille, hvis de vilde prøve, øve kan Mirakler, Pigens Kind bli'r rød og rund, mindre bli'r den lille Mund, Øjnene bli'r klare, nu maa ingen spare, kun en Daler I betaler

til Mirakeldoktor Jum, bum, bum — her en sort fra Afrika, trattera, trattera, — Abekatte, som kan fatte alt, halt! nur einmal ein Santhal, som fortærer Missionærer — bum, bum — Slikkeri og franske Godter, her er hvide Mus og Rotter, se Balancen, Elegancen, træd kun ind i dette Telt, Honningkager fra Kristiansfeld, bum, bum, trattera, klingelingeling, Forestillingen begynder

straks, her er nok af hver en Slags, værs'artig, værs'artig, bum, bum, her I ser stærke Per, som kan bære paa min Ære i sin' Hænder, i sin' Tænder tusend Pund, her en Hund, der kan more smaa og store, den gør Løjer og fornøjer Karl og Pige, ind I stige, megen Glæde ringest Pris, kom og spis, kom og spis, drik den gode Mumme, Øllet det skal skumme, Hans, naa, rør vor Tromme, bum, bummelum, bum, bum, her

er nok for hver en Smag, i Dag saa er det Markedsdag, bum, trattera, trattera, klingelingeling, bum, bum. — — —

Og rundt i al den Larm og Hvirvel gik den arme Mand og ledte efter sine Gavtyve, mens Solen skinnede over Boder og Telte, og Flagene viftede, Hornene klang, Pigerne lo, og Karlene tog dem under Hagen.

Saa endelig fik han da Øje paa Gavtyvene, og nu saa' han tydeligt nok, at det var hans egen stumphalede, de just var i Færd med at sælge.

Naa, han stod jo og grundede over, hvad der var at gøre, og saa fik han en lys Idé.

Han gik ind i et Telt, hvor han kendte Manden, der stod for Skænken, og med ham aftalte han, at naar han nu om lidt kom derind med tre gode Venner, skulde han skænke bravt for dem, og naar Manden saa rejste sig og svingede tre Gange med Hatten, skulde Værten sige:

»Tak for Betalingen, det slaar lige til,« og saa betalte Manden ham en Daler paa Forhaand for Fortæringen.

Saadan gjorde han tre Steder, og saa gik han hen og fik fat paa Skælmerne, først blev de jo lidt bange ved dette her Møde, men Manden var slet ikke fortrydelig, han bød dem endog ind i et Telt for at drikke Lidkøb.

De drak jo godt, og da de skulde til at gaa, svingede Manden tre Gange med Hatten, og Værten sagde sit:

»Tak for Betalingen, det slaar lige til!«

Saa gik de igen ud i Markedstummelen, og de tre Gavtyve var helt forundrede over den Hat.

»Ja,« sagde Manden, »det er nu ogsaa en svært rar Hat, bare man svinger med den, er Gildet betalt!«

»Det var Fandens,« sagde de to i Munden paa hinanden, men den tredje, en lille, pukkelrygget Skælm med sort Klap for Øjet grinede i Skægget og sagde:

»Ho, ho, god' Karl, du driver nok Spil med ærlige Folk?«

»Jeg?« sagde Manden, »nej, hvordan det da?«

»Tør du prøve én Gang til?« grinede den lille.

»En Gang, ja, to Gange!« sagde Manden.

Saa gik de ind et andet Sted, og dér var Hatten lige-saa god.

»Det var da Fandens,« sagde de to igen, »hvad skal du have for den Hat?«

»To Hundred Daler kurant!«

»Ho, ho,« grinede den lille og gav et Hop, »tror du, vi køber Hatten i Sækken?«

»Hold Mund, din pukkelryggede Abekat,« bandede den ene af Gavtyvene, »Hatten kan vel altid være det værd!«

»Ja—a,« knirkede den lille, »én Gang til saa lad gaa!«

Og saa gik de ind i det tredje Telt, og dér takkede Værten ligedan Hatten for Betalingen, og saa solgte Manden den for de to Hundrede Daler, og i en Hastighed var han ude i Vrimlen.

Naa, Gavtyvene gik jo og spekulerede paa, at nu skulde de ordentlig have Gilde, og de gik da ind i det fineste Telt og forlangte det lækreste, de kunde faa at spise og drikke, og de holdt saa længe ud, til de var stoppede som Pølser.

Nu kunde de jo ikke mere, og saa begyndte den ene at svinge med Hatten, mens de andre dinglede mod Døren.

»Hej!« brølede Værten, »op med Betalingen, Karle!«

»Ka — du — ikke — se, jeg — svi — svinger jo med Ha — Ha — Hatten,« stammede den ene.

»Jo, Gu' kan jeg se det, men op med Pengene, Karle!«

»Ja men jeg svi — svinger jo med Hatten!«

»Penge eller jeg kalder Byvagten hid, Hallunk!«

»Ha — Ha, siger du Ha-Hallunk, men jeg svinger jo, med —«

»Haloj, Vagt, træk af med de tre Slyngler, saadan nogle Smørtyve!« brølede Værten, og Byvagten kom og trak af med de tre drukne Skælmer.

Og imens traskede Manden hjem med sine to Hundrede Rigsdaler i Lommen — — bum, bum, klingelingeling, trattera klang det langt derinde fra, og han grinede lunt i Skægget og tændte sin Pibe.

Op og ned.

Mikkel Ræv var ude at spasere Aftentur, egentlig havde han tænkt paa at tage Konen og Børnene med; men det havde han opgivet, da han mente, at de havde bedre af at gaa i Seng og sove.

Naa, Mikkel havde jo faaet tændt sin Pibe og snoet sit Overskæg, sat en Viol i Knaphullet og faaet Svansen friseret, saa han mente jo nok, at han kunde være sig selv bekendt.

Det var nu dejligt Maaneskin, og Mikkel gik og blev helt øm om Hjærtet, mens han skelede op til Maanen og tænkte paa den Gang, han havde friet til Mutter.

»Ak ja, ak ja,« sukkede han, »—nu er vi gifte.«

I det samme kom han forbi en Bondegaard, og han vilde da kigge indenfor og se til sine kære Venner, Hønsene, og han snusede og snusede, men ikke saa meget som en Kylling vilde hilse paa ham, og mismodigt rystede han paa Hovedet, mens han mumlede:

»Sikke Tider man lever i, sikke Tider, sikke Tider!«

Da han saa vil til at gaa, faar han Øje paa Brønden, og han lusker hen og kigger ned i den.

»Hvad er det?« tænkte han, »sikken en dejlig Sødsmælkssost, ho, ho, dér har de Ostekælder nede, ja, man skal tænke paa de kære Børn derhjemme, de holder saa meget af Ostemad.«

Under de her Tanker listede Mikkkel rundt om Brønden og undersøgte Maskineriet, og det var der ingen Ben i, mente han, to Spande over en Rulle, den ene ned, den anden op.

»Ja, det kan altid være et Forsøg værd,« tænkte han og sprang i den ene Spand, og — rutsch, ratsch susede han dybt, dybt ned og — plump, dér sad han i Vand lige til Flipperne.

Mikkkel nøs et Par Gange og kigged saa rundt til alle Sider, væk var Osten, væk var den, men — oh, ho, højt, højt deroppe grinede Maanen ned til ham, og dér i Vandet grinede den igen.

»Oh, ho, jeg dumme, dumme Bæst,« klagede han, mens han begyndte at pusse sin Næse, »det var Maanen, — og Maanen er ikke en Gang en grøn Ost.«

Nu skete det, at Ulven netop ogsaa var ude at spasere Aftentur, og den kommer just til den samme Gaard, og den snuser og snuser, den kunde lugte, at der var en Bid Aftensmad i Nærheden, og tilsidst kommer den da ogsaa hen til Brønden, hvor Mikkkel sad og hostede.

»Hvad laver du dér?« spørger Ulven.

»Aa—« siger Ræven, »jeg sidder og faar mig en Bid Ostemad!«

»Er det god Ost, Mikkkel?«

»Uhm, dejlig, vil du smage?«

»Smage — ja — men hvordan skal jeg komme derned?«

Mikkkel tænkte sig lidt om og fandt saa ud, at Ulven var tungere end han selv og altsaa kunde vippe ham op, naar den sprang i den anden Spand.

»Du kan bare sætte dig i Spanden!« raaber Mikkkel.

»I Spanden, naa — ja—a—, ja vel!«

Og saa satte den sig i den øverste Spand, og Mikkelt sprang i den nederste, og mens Ræven gik op, gik Ulven ned, og de mødtes da paa Halvvejen.

»Men hvad er det her,« raabte Ulven, »løber du din Vej?«

»Ak ja,« grinede Mikkelt, »i denne Verden gaar det op for den ene og ned for den anden!«

Møllen paa Havsens Bund.

Med Tegning af Viggo Langer.

Der var en Gang to Brødre, den ene var rig, den anden fattig, og den rige var tillige grumme gærrig.

Nu var det hen mod Julen, og den fattige og hans Kone sad hjemme i deres Stue og var helt tunge om Hjærtet, fordi de ikke en Gang havde saa meget, at de kunde faa lidt til Julenadver.

»Det er tungt at være fattig,« sukkede Manden.

»Ja, det er saa,« sagde hun og gav sig til at græde, saa det skar Manden i Hjærtet.

Han rejste sig.

»Hvor gaar du hen, bitte Jørgen?« spurgte hun.

»Aa, jeg gaar et Stød ned ad Vejen,« sagde han, og saa gik han over til sin Broder for at bede ham om lidt til Julenadveren.

Og Broderen gav ham onde Ord, men det endte da med, at han fik en god Flæskeside, og til Afsked sagde den rige:

»Gaa til Helvede med den!«

Den fattige tænkte ved sig selv, at det Raad kanske slet ikke var saa ilde, og saa begav han sig paa Vej til Helvede.

Det var jo ikke saa lige at finde den rette, men et Stykke henne ser han en gammel Mand med langt, hvidt Skæg sidde og slaa Sten, og til ham siger han:

»Du kunde kanske vise mig Vejen til Helvede?»

»Den Vej er let at finde,« sagde den gamle, »følg den *brede* Vej, saa kommer du der snart!»

»Tak for Underretningen«, sagde den fattige, og gik saa af Sted langs den brede Vej, hvor Roserne smilede blandt grønne Blade, Syrener duftede, og Guldregn strøede Dukater for hans Fod.

En Stund efter kom han da til Helvede, dér saa' jo fælt ud med Dødningehoveder og sligt, men ind kom han da, og snart stod han i en stor Sal, der var helt rød af et mægtigt Baal, som gnistrede og flammede midt paa Gulvet og spejlede sig i en Række blanke Kobberkedler, der sydede og kogte, mens Djæвлеunger med lange Haler og lange Horn dansede Sekstur om dem.

»Med Forlov at spørge om Fanden er hjemme?» spurgte Manden.

Jo, nu skulde han da straks komme, og lidt efter kom han ogsaa dansende paa sin Hestehov, medens han trak sig i Gedebukkeskægget.

»Hvad vil han?» raabte Fanden.

»Sælge denne her Flæskeside, Deres Naade!»

»Flæsk, ah, uhm,« smaskede Fanden og smældede med Tungen, »ja—a, hvad koster den?»

»Ja, hvad kan Deres Gefærlighed byde?»

»Ildhale, hid med Kværnen!« raabte Fanden til en Djæвлеunge, der straks var igen med en gammel Kaffekværn.

»Hvad synes du om denne her Kværn, min gode Mand?» smaskede Fanden.

»Ja, den kan jo være god nok, naar man bare havde nogle Bønner at male.«

»Ha, ha,« grinede Fanden, »luk bare Gabet op og sig: Mølle, mal Kaffe, og Mølle mal The, saa faar du det straks, har du Lyst at se?«

Det havde han jo, og nu viste Fanden ham, hvordan han kunde male alt, hvad han ønskede paa Kværnen, og saa hviskede han ham noget i Øret, og det var de Ord, der kunde standse den igen.

Naa, han rejste jo af med sin Skat, mens Fanden fik sig en Flæskesteg, og den fattige Mand følte sig saa sært lykkelig, da han vandrede hen ad Landevejen langs de rimlyse Trær og de snedækte Marker, der laa saa fredeligt stille i den klare Julenat med de tindrende Stjærner.

Og det var ham ret, som ringed der Juleklokker over Land og By, mens Lyset varmt og rødt skinnede ud fra Gaardenes Vinduer og Glugger; kun hjemme hos ham selv var der mørkt, og da han traadte ind, sad hans Kone og græd saa bitterligt i den kolde Stue.

»Hvor har du dog været, Jørgen?« klagede hun.

»I Helvede!«

»Herre Jøsses, hvad fik du dér?«

»En Kværn!«

»Hvad kan det nytte, vi har jo ikke en Bønne i Huset, og Julenadver faar vi da heller ikke som andre ærlige Folk!«

»Aa, det kunde dog være,« mente han, »hvad vilde du nu helst have til Nadver?«

»Ak, hvor du snakker, Jørgen, Fattigfolk som vi maa gaa sultne i Seng Juleaften med.«

»Ja, bitte Lene, hvad tykkes dig om en Knald Flæsk?» sagde han og slog Kværnen i Gang, mens han raabte:

»Mal Skinke med Grønlangkaal til, Søbekaal og Flæsk, ovenpaa Salat!«

Og se, Møllen snurrede og knurrede, og straks havde de den herligste Mad paa Bordet.

Nej, nu havde Konen da aldrig set Mage, og mere og mere spiled hun Øjnene op, da Manden lod den male Potter og Pander, Kruse og Kander, Sølv og Guld, fire Poser svingende fuld.

Naa, de satte sig ned og spiste en Julenadver, som de ikke havde spist Mage til i alle deres Livs Dage, og Manden nikkede til Konen, og Konen blinkede til Manden, mens de klinkede og skaalede.

Da de var færdige med Maden, fik Manden malet sig en Pibe med Sølvbeslag godt stoppet med den fineste Aalborg Tobak, og Konen fik sig en Kaffetaar med Kandis til, og de var godt enige om, at saa herlig en Juleaften havde de aldrig haft.

Næste Dag malede Manden videre, for at der slet intet skulde mangle i Huset, og tilsidst raabte Konen:

»Hold op, bitte Mand, hold op, bitte Mand, nu har vi saa meget, at vi kan gøre Gilde med det samme!«

»Ja, det er ogsaa det, vi vil«, sagde Manden, og saa gik han ud i Byen for at byde til Gilde tredje Juledag.

Og Folk grinede bag hans Ryg og mente, at det var gale Nykker af de fattige Folk, ja, hans egen Broder grinede ham lige op i Ansigtet og sagde, at han skulde ikke have noget af hans Brødskorper; men den anden lo indvendig af den Snak.

Dagen kom, og Gæsterne kom med, og store Øjne gjorde de, da de saa' al den Velstand, og de spiste, og de drak, saa de

nær var revnede, og Lars Dragon, der ellers var svært godt kendt med Gammeløl og Brændevin og de Dele, han svor paa, at han aldrig havde faaet noget af saa fed en Tønde før.

Og Broderen ovre i den rige Gaard, han stod i sin Stuehusdør og kiggede over mod Broderens Hus, og han kunde ikke faa ind i sit tykke Hoved, hvad dog alle de Mennesker vilde derovre, for de gik og kom, som var det i en Kro.

Tilslidst blev det ham for broget, og han sendte da Konen over for at se, hvordan det gik, og hun kom tilbage med Munden paa Gab af Forundring over det, hun havde set.

Det var Manden for meget, han Træskoene paa og derover i en Hastighed, og nu var det nær ved at løbe rundt for ham; hvor havde Broderen dog al den Herlighed fra?

Saa trak han ham til Side og sagde:

»Hør din arme Djævel, hvor har du faaet alt dette her fra, har du stjaalet det, eller har du laant det?«

»Nej, jeg har saamænd ej, jeg har faaet det for din Flæskeside,« og saa fortalte han ham, hvordan det var gaaet, og nu vilde Broderen jo endelig købe Møllen; men den anden kunde ikke sige, han havde megen Lyst til at skille sig af med den, men saa tænkte han, at det jo i Grunden var den rige Broder, der havde skaffet ham den, og saa naar han selv maledede sig en grov Hoben Penge og saa endda satte den Betingelse, at han skulde have den igen til Mikkelsdag, saa mente han, at han nok kunde sælge ham den, og det gjorde han da.

Naa, den rige Broder gik hjem med sin Skat, mens han stadig gentog Ordene, han skulde sige, naar den skulde male; Ordet, der kunde standse den, havde han rent glemt at spørge om, for han mente jo som de fleste Mennesker, at det gode kan man aldrig faa nok af.

Og saa spekulerede han jo paa, hvor han nu kunde spare paa alle Kanter, da Kværnen baade kunde lave Nadver og Davre til Folkene, og da han kom hjem, gemte han den godt til næste Dag.

Da Karlene og Pigerne saa skulde hjem til Davre, tog han til Bens hjem efter og slog Møllen i Gang til Vælling og Sild.

Og den brummed og summed, og ud væltede Sild og Vælling Fad efter Fad, og da alle Fade var fulde, satte han Mælkespanden under, saa kom Turen til Kedler og Gryder, Potter og Pander, men den blev ved, og saa skød han Kister og Kasser under, men det gik jo oven ud en Stund efter.

Ja, nu kunde det være nok, mente han, og saa begyndte han at brøle:

»Stands Mølle, stands!« men den blev ved med sin Sild og Vælling, og saa tog han et svært Tag for at standse den, men den snurrede fra ham og slog ham over Fingrene, og inden han vidste af det, stod han i Vælling til Livet. Naa, han i et Spring ud ad Vinduet og ud paa Marken, hvor Høstfolkene var ved at køre ind.

»Vælling, Vælling, høj, halloj,« raabte han, »Vælling, Vælling, kom, kom og hold Kværnen, ellers drukner vi i Vælling, — Vælling, Vælling!«

Konen troede, at han raabte Kælling, Kælling, og hun satte i Spring hjem efter og alle Folkene efter hende, og just som de kom ind i Gaarden, brast Dørene op, og ud vælted den gode Vælling til dem.

Saa forsøgte alle Karlene at holde Kværnen; men den summede og brummede kun dobbelt saa galt, mens Silden og Vællingen sprøjtede dem i Øjnene. Manden bandede og svor, mens han reddede sig op paa Hanebjælken, og dér saa' han ud

gennem Lugen, og se, hele Gaardsrummet laa og svømmede, mens Gæssene og Ænderne baskede rundt, og Hønsene gav Hals.

»Rend hjem til den Skurk af Broder og sig, at vi drukner i hans Vælling!«

Og Karlene fór af Sted, saa Vællingen stod om dem og lidt efter var de dér med Broderen.

»Hør, dit Asen, var det Meningen med den forbandede Kværn?« raabte Manden oppe paa Hanebjælken.

»Er du grov, Las?«

»Dit Asen!«

»Saa la'r vi den løbe et bitte Korn endnu!«

»Nej, nej, bitte Bror, jeg mener det saa godt, saa godt, stands den for Guds og min egen Skyld!«

»Ja, men saa vil jeg ogsaa have den tilbage med det samme!«

Manden gav sig ved det; men da Vællingen steg og steg, saa den nu begyndte at slikke ham op ad Benene, gav han Køb, hvorpaa Broderen stillede den, lettede paa Luen og stagede sig hjem i et Dejgtrug.

Nu maatte alle Karlene i Lag med at skovle denne her Vælling ud ad Gaarden, og med det gik mange Uger, og da det var i Høstens Tid, fik de ikke et eneste Læs Korn ind. Da Vinteren kom, sultede de arme Kreaturer ihjæl, og til sig selv havde han knap til det daglige Brød, saa han nu maatte gaa Tiggergang til Broderen.

Og for ham gik al Ting godt, fra den fattigste Mand paa Egnen, var han bleven den rigeste, og nu kunde han faa Venner i Hobetal, og der blev gjort Stads af ham og Gilder for ham.

Saa sker det en Dag, at der kommer en Skipper i Besøg hos ham, og da han fik denne her Mølle at se, blev han jo som

helt tosset i Hovedet, han vilde da endelig købe den, og Manden mente, at han i Grunden nu havde haft Nytte nok af den, nu kunde han jo gjerne ogsaa lade en anden faa lidt Gavn af den, og saa malede han sig nogle Sække fulde af Guldstykker, og saa solgte han den.

Først maatte han dog vise Skipperen, at den kunde male Salt, for det var just det, han vilde bruge den til, for saa slap han for at rejse til Spaniens Riger og Lande, hvor Saltet og Peberen nok skal gro, og da han saa', at han fik det allerfineste Salt af Møllen, betalte han tusend Daler for den og gik ned til sit Skib.

Ogsaa han glemte at spørge, hvordan han skulde stille Kværnen, jo mere, jo bedre tænkte han, hejsede Sejlene og gled af Sted ud over det store Hav.

Naa, han slog jo Kværnen i Gang til Salt, og den summede og brummede, mens Saltet gnistrede fra den, saa hele Lasten snart var fuld, dernæst fyldte han Sæk efter Sæk og stillede dem paa Dækket, og da de ikke havde flere Sække, lod han det flyde ud over Dækket, og højere og højere blev Bunken, men Skibet sank dybere og dybere, da brøled Skipperen:

»Hold inde med Skydningen!« men Kværnen blev ved at male, og da der kun var én Planke over Vandet, raabte han videre: »alle Mand til Kværnen og sur hende fast!« men hvor meget de surrede, snurrede den, og Saltet gik nu helt højt op paa Masten; da gav det et Brag, det knaged i alle Planker — og Skibet sank med Mand og Mus, men dernede paa Havets Bund, dér staar Kværnen den Dag i Dag og maler Salt, og derfor er det, at hvor meget Flodvand der end løber til Stranden, bliver Havet dog lige salt.

Skelevip.

Der boede en gammel skeløjet Kone i et Hus ude paa Heden. Til hende kom en Aftenstund vandrende en underlig Fyr, der bad om Husly.

Det fik han, og hun bød ham ind paa en Bid Nadver, og som de nu sidder og spiser, spørger hun om hans Navn.

»Mit Navn er ilde hørt, Morlil, jeg hedder nemlig Sandhed, og ingen Steder vil de huse mig; hvor jeg kommer, stænger de Porten!«

»Saa traf det sig heldigt, at du kom til mig,« sagde Konen, »for Sandhed er netop noget, jeg kan bruge«, og saa blinkede hun over til ham med det skelende Øje.

Saa siger Sandhed med ét:

»Hør du, Skelevip, hvor maa jeg lægge min Ransel?«

»Skelevip, Skelevip — Skelevip!« gnistrede Konen, »fy, føj, tvi, at han vil lade mig høre den Fejl, som Vorherre har givet mig, saadan er Landstryger — saadan en Stodderpjalt — saadan en — en — vil han se, han kan kommer af Gaarden i en Hastighed!«

»Sandheden er ilde hørt,« sagde Manden stille, tog sin Ransel og gik ud i den mørke Nat, ud i Storm og Slud, og hvor han bankede paa, svarede ingen anden end Lænkehunden med dens Tuden og Gøen. —

Stærkendreng.

Der var en Gang en Dreng, der var saa stærk, at han kunde kløve Træ med sin bare Haand og Sten med sin Næse, og denne her Dreng han skulde da ud at søge sig en Tjeneste.

Han gik fra By til By, og endelig kom han til en Præstegaard, hvor de just havde Brug for en Hjordedreng, og saa blev han da antaget.

»Hvad skal du have i Løn?« spurgte Præsten.

»Godt at leve af og ellers ikke andet end, at jeg vil have Lov at give jer et Klask paa jer Ryg til Mikkelsdag, — hvad siger Far til det?«

Ja, det var da gode Betingelser, mente han, og saa blev Drengen fæstet.

Men da Præsten en Gang gik sin Aftentur, og han saa fik Øje paa Drengen, der stod og slog Skærver med Næsen, mens han huggede Pindebrænde med den bare Haand, kom han i Tanker om, at det ligegodt var en gal Historie med det Klask, og jo nærmere han kom til Mikkelsdag, des ængsteligere blev han for sin gamle Ryg.

Saa gik han da og spekulerede paa, hvordan han kunde blive af med den Stærkendreng, og han grundede og grundede,

og endelig hittede han da paa, at han vilde skikke ham hen og hente et Læs Brændsel i en Skov dér i Nærheden, hvor der var saa farligt fuldt af Trolldøj, der ikke lod nogen slippe levende fra sig.

Som tænkt saa gjort, Stærkedrengen fik spændt for og kørte af Sted til Skoven.

Og Præsten klappede sin gamle Ryg og gryntede for sig selv:

»Ho, ho, min gode Ryg, den Gang slap du da,« men det skulde han nu ikke have gryntet, for det gik saadan, at da Stærkendreng kom ud i Skoven, gav han sig i Lag med at kløve Træ, og det gik jo rask fra Haanden; men saa med ét begyndte der en Fuslen og en Puslen rundt om ham, og op ad Jorden myldrede en forfærdelig Bunke Djævlunger med lange Haler og med Horn i Panden

»Hvad er I for nogle Skarnbasser?« raabte han, »vil I se, I krasser af og det lidt gesvindt!«

Men de forstod sagtens ikke dansk, i alt Fald blev de da ved at kredse nærmere og nærmere om ham, mens de tog hinanden i Hænderne og spjættede ud med Arme og Ben.

Flere og flere kom der, og tilsidst begyndte de at nappe ham i Benene, saa sparkede han dem langt bort, og det blev han ved med, til Skoven var ryddet.

Da det var fra Haanden, rykkede han et Par svære Egetrær op, smed dem paa Vognen og vilde saa til at hjem, men det var for meget for de sølle Ralliker, de sled og sled, men Vognen kom ikke af Flækken.

»Fanden staa i det Skab!« raabte han og piskede paa Dyrene, men lige meget hjalp det, »ja, ja, — ja, ja, da, saa kan jeg selv,« og med de Ord spændte han Hestene fra, tog én i hver Haand, og kylede dem op i Vognen til Træerne, mens han

spændte sig selv for og trak hele Historien hjem til Præstegaarden.

Hvem der ikke blev glad, var Præsten, og han skældte og smældte, saa det var meget forfærdeligt, og da han ikke kunde mere, gik han ind i sit Kammer og spekulerede paa, hvad han nu havde at gøre for at faa Drengen af Vejen inden den slemme Mikkelsdag.

Tilslidst blev han enig med sig selv om, at han vilde lade Drengen gaa ned og rense Brønden, og saa skulde han nok selv sørge for Resten, den Skarnskarl.

En Dag bliver Stærkendreng saa sendt ned for at gøre Brønden ren, og Præsten lister sig hen til Aabningen, hvor han havde faaet lagt en stor Møllesten til Rette, og denne her Møllesten giver han saa et Puf, og plump — der drattede den ned i Hovedet paa den stakkels Dreng.

»Nu er min Ryg da fri,« tænkte Skarnspræsten, kløede sig i Parykken og gik et Stød til Siden, men næppe var det tænkt, før der er noget, der pusler henne ved Aabningen, og i det samme springer Stærkendreng nok saa stolt op til ham, mens Møllestenen sad om hans Hals.

»Nu kunde jeg godt være Præst for Kravens Skyld!« raabte han og grinede til Præsten.

»Vis vas — vis vas,« gryntede han og kløede sig paa Ryggen.

Nu gik han igen og spekulerede paa, hvad der var at gøre, der var kun en Uge igen inden Mikkelsdag, og faa Klask af den Stærkendreng, det skulde han dog ikke have noget af.

Saa kom han til at huske paa, at han havde en gammel Kontrakt med Fanden, den vilde han lade Drengen gaa og hente, saa var han da vis paa, at han aldrig saa' ham mere.

Stærkendreng var jo nu ligegodt lidt ilde ved saadan at gaa Fanden i Vold, men da Præsten lovede ham en Skæppe Penge, naar han kom tilbage med Kontrakten, kunde han dog ikke modstaa, og saa blev han altsaa sendt af Sted, og endelig naaede han da Helvede.

Han bankede paa, og Fandens Oldemor bød ham velkommen og gav ham en sød Snaps og viste ham ind i Dagligstuen, hvor Fanden sad og sorterede Sjæle i to Poser.

»Hvad vil du?«

»Aa, jeg vilde gjerne tale et Par Ord under fire Øjne med Deres Højhed, hvis det ellers passer jer?«

»Naa, det vilde du, hvad er der galt?«

»Aa — det er ikke andet end Far, der gjerne vilde have sin gamle Kontrakt tilbage!«

»Ho, ho, naa, det vilde han, men jeg udleverer ikke saadan mine gamle Kontrakter — altid skal man have Vrøvl med de Præster!«

»Det var Skade, for jeg kunde ellers have tjent mig en Skæppe Penge ved den Sag!«

»Naa, det kunde du, ja, ja, det var da Synd, den skulde gaa fra dig, din sølle Djævel, skal vi to slutte en Kontrakt, hvad?«

»Ja—a!«

»Ser du denne her Guldring, Fandens Seglring er det, hvis du kan kyle den højere end jeg, saa skal du faa Kontrakten, men kan du ikke, beholder jeg baade dig og Kontrakten, min søde Sjæl!«

»Lad gaa,« sagde Stærkendreng, og saa gik de ud i Fandens Køkkenhave for at prøve.

For at forstaa, hvad der nu kommer, maa man huske, at al Fandens Magt stikker i hans Seglring, og uden den er Fanden ikke Fanden.

Først var det den sortes Tur, og — ritsch, ratsch, rutsch, susede den til Vejrs, og saa højt kom den, at det varede en stiv Klokke-time, inden den faldt til Jorden igen.

Stærkendreng var ikke rigtig glad ved dette her, for han kunde jo nok regne ud, at saa højt kunde han ikke faa den; men i hele den lange Time spekulerede og spekulerede han, og endelig fandt han da paa Raad.

»Naa, nu er det din Tur, lille Ven,« grinede Fanden og slog sig paa Maven, »frisk Mod, det gaar nok, ha, ha, — eller giver du fortabt?«

»Fortabt, nej, nej, saa var jeg godt gal!«

»Kom da!«

Saa stillede Stærkendreng sig an, men ligesom han skal til at stritte, falder han i Tanker, og saadan bliver han staaende en Stund.

»Hvad tænker du paa, hvad tænker du paa?« grinede Fanden.

»Aa —« sagde Drengen, »det skal jeg saamænd sige dig, jeg tænker paa, om jeg skulde sende den helt op til Vorherre —«

»Vorherre —« gnistrede Fanden og rystede i Knæerne, »nej, nej, det maa du ikke, ikke for nogen Pris, ikke for alt det —«

»Ja, jeg tror ligegodt, jeg vil,« mumlede Drengen, og lod som han vilde til at kaste.

»Nej, du maa ikke, du maa ikke!«

»Sikke Snak, nu skal du sel!«

»Stop!« brølede Fanden.

»Faar jeg saa Kontrakten?«

»Kon — Kontrakten — nej!«

»Ja, saa faar Vorherre Ringen —«

»Nej, nej, — her er Kontrakten, her, her, kom saa med Ringen!«

Nu maatte Fanden altsaa ud med Kontrakten, og Drengen drog nok saa tilfreds hjem til Præsten, mens Fanden fór rundt og bandede som en hel Satan.

Da Stærkendreng kom hjem til Præsten, blev denne jo baade glad og bedrøvet, for nu maatte han ud først med en Skæppe Penge for Rejsen til Helvede og saa én til for at blive fri for Klasket; men nu fik han jo ogsaa sin Kontrakt igen, og det var han svært glad over, for saa troede han, at han var ude af Fandens Klør, men efter hvad jeg senere har hørt, tog han ham nok alligevel, da han en Stund senere gik hen og døde. —

Den værste.

Det var paa Kroen, og de røg, og de smøg, og jo flere Punse de fik, des værre blev Historierne, men den værste af dem, var dog den, Kresten Hjulmand fortalte, og den lød saadan:

»Ja, det er nu for Resten mange, mange Aar siden, det var ellers den Gang salig Mette levede, aa ja, mænd var det saa, naa, ja, vi havde jo været til Gilde oppe ved Milters, og da vi saa skal til at køre hjem ad, bliver det et rent forfærdeligt Vejr med Regn og Hagl, og den bløder da saa forskrækkeligt ned, at Hammelrebene gi'r sig ved det, og jo længer vi kører, jo længer rækker de sig, og tilsidst var det saa galt, at Tømmerne ikke kunde naa, og saa maatte jeg sætte mig op paa det ene Øg og ride, mens Mette blev siddende.

Naa, det gaar jo skarpt hjem ad, og længer og længer bliv'r Hammelrebene, og tilsidst kunde jeg hverken høre eller se noget til Mette, og da jeg endelig vinder hjem, rider jeg Øgene ind i Stalden og spænder fra og hænger Seletøjet til Side, og saa gaar jeg ud i Porten for at se efter vor Mor, men der var ikke en levende Sjæl at opdage, og saa tænkte jeg da, Fanden tænkte jeg, det Vejr er da ikke til at jage en Hund ud i, hun kan vel nok hytte sig, og saa lister jeg ind og kravler i Seng.

Naa, hen ad Morgenstunden vaagner jeg jo op, og jeg føler efter, nej, der var ingen Mette, nej, der var ej, og saa slaar det mig ligegodt, ja det gør, at det var forskrækkeligt galt gjort det igaar, saadan at løbe fra det hele, og jeg faar jo jaget i Bukserne og ud i Porten, og hvad ser jeg dér?

Ja, dér ser jeg vor Mor holde nok saa gævt, og kan I begribe, hvordan det var gaaet til, hvad?

Jo ser I, hen ad Natten var det jo holdt op med at regne, og det var bleven saadant et forskrækkeligt Blæstvejr, og jo mere det blæste, jo mere tørrede Hammelrebene, ja, de gjorde, og jo mere de tørrede, jo mere trak de sig sammen, og tilsidst trak de Mette helt hen i Vognporten, og dér holdt hun nu, ja, hun gjorde! —«

Ellepigen.

Med Tegning af Julius Paulsen.

Hvor Skoven og Mosen mødtes i Ly bag Slaaen og Tjørn, med Humleranker om Gavl og Tag, laa Jægerens Hytte, og hver Sommernat, naar Maanen gled frem bag tavse Skove, og Taagerne vugged langs skælvende Siv, naar alle Lyde tav, og alle Vinde døde, da svæved baaret af Maanens Lys gennem vigende Taager en dejlig Pige med Øjne som Høsthihlens blaa, med Haar som Kornmodets Glans, Morild lyste for hendes Fod, Dugdraaber perled om Arm og Lænd, Siv og Dunhamre slynged sig om Midjen, og i Haarets Guld gynged hvide Aakander.

Om de slanke Lemmer svøbte hun Taagens Lin, knyttet om Skuldren med Kalaens Blomst.

Ude, hvor Mosekonen brygged, og Lygtemænd holdt Gilde, standsed hun en Stund og lod Øjet glide fra Busk til Busk, fra dunkle Skove til Nathihlens blaa, og hendes Bryst hævedes og sank, Armene løfted hun, som for at favne al Dejligheden, og hun bøjede Knæ og kyssede Mulden for sin Fod.

Saa rejste hun sig, og Maanen lyste i Dugtaarerne paa hendes Kind, og hun vinked i Øst og i Vest, og se: frem gennem den

dæmrende Sommernat vugged Skare efter Skare af Ellepiger, der svøbte sig i Taage, dukked sig i klaren Vand og dansed og svinged sig til Nattergalens Sang i Skoven.

Det Syn havde Jægerne oppe fra Jægerhytten haft Nat efter Nat, og alle vilde de eje hende, og nær var de kommen i Trætte, men saa sagde den raskeske af dem alle, Bryde var hans Navn:

»Lad os drage ud i Verden hver sin Vej, og den af os, der bringer den største Skat tilbage, han skal være hendes Fæstemand, én af os maa blive her hjemme og passe Jagten, hvem det bliver, faar et Tærningkast bestemme!«

Og saadan blev det, de kastede Lod, og Loddet faldt just paa Bryde selv.

Og saa drog de andre tre af Sted, men inden de skiltes, blev de enige om, at de skulde mødes igen Sct. Hansdag i Korsvejskroen og derfra drage hjem.

De gik saa hver sin Vej, og den ene kom da til en stor Skov, hvor han gik Dagen lang uden at se Hus eller Folk, og Natten faldt paa, og han kunde ikke se en Haand for sig, og inden han véd af det, er han ude i en Hængesæk, og dybere og dybere synker han, og da han var kommen et Stykke ned, ser han en gammel Troldkone sidde og spinde paa sin Rok.

Han byder Guds Fred og god Aften, og hun siger Tak. Saa kommer de i Snak sammen, og han pakker sin Taske ud, og han finder en Flaske Gammelvin, og af den byder han hende en Drik.

»Tak som byder,« siger hun og tager sig en god Slurk.

»Uhm, den er god,« smaskede hun, »det er lige noget for mig, saadan nogen Drikkelse forstaar I Kristenfolk jer paa!«

»Ja vi gør saa,« sagde han, »men holder hun saa meget af den, Morlil, saa behold hun den bare!«

Herover blev hun saa grinende glad, at hun tog sine Briller af Næsen og sagde:

»Tag de Glarøjne, min Ven, saa kan du se hundrede Mile hen!«

Han sagde ikke nej, og næste Dag drog han af med Brillerne.

Nu skal vi høre, hvordan det gik den anden Jæger.

Ja, ham gik det da hverken værre eller bedre, end at han ogsaa kom til en stor Skov, og i den gik han vild.

Natten faldt paa, og han gik og gik, og endelig faar han Øje paa et Lys langt henne i Krattet, og han af Sted efter det.

En Stund senere kom han til en lille Hytte; dér bankede han paa og gik ind.

I Stuen sad en sort, sort Kulsvier og pudsede sin Bøsse, mens han fløjtede en Vise og skelede til en stor Vildbasse, der laa og strakte sig i sit eget Blod paa Lergulvet.

Kulsvieren bød ham Guds Fred og Velkommen og bad ham tage Sæde, og Jægeren fik sin Madpose frem og spurgte Kulsvieren, om han vilde have en Bid med.

Ja, det kunde jo aldrig skade, og saa tog de sig en Bid Brød og en Dram.

Da de nu er færdige, roser denne her Kulsvier Maden i høje Toner og siger, at saadant Mundgodt havde han ikke faaet i mange Herrens Aar, og dertil svarer Jægeren:

»Behold du kun, hvad der er, gamle!«

»Tak,« siger Kulsvieren, og saa kom han frem med en Dug, som han vilde skænke ham, og den Dug havde den Egenskab, at den kunde bringe én over Bjærg og Dal, Mark og Hede, hvorhen man lystede.

»Det var en dejlig Ting,« siger Jægeren, »men hvorfor bruger du den ikke selv?«

»Det skal jeg sige dig, min Ven, mange, mange Gange har jeg prøvet den, viden har jeg rejst, og meget har jeg set, baade i Syd og i Nord, jeg har været i Lande, hvor Solen aldrig gik ned, hvor Sneen laa hvid paa Bjærgenes Tinder, hvor Bamsen bød sig selv til Gilde i Bygden, og Foldekniven blinkede, jeg har været i Lande, hvor Vinen groede langs Bjærgets Sider og perled og lokked som Pigelæber, jeg har svinget mig i Dansen til Tamburinens og Kastagnetters Klang, jeg har været i den store Ørken, hvor Musselmanen hylder sig i sin Kaftan og knæler mod den synkende Sol og raaber sit Allah-il-Allah, mægtig er Profetens Bud! — jeg har set Øjne saa sorte som Natten i Skov og Tænder saa hvide som Sneen paa Gran, jeg har danset, og jeg har drukket, jeg har sviret, og jeg har sværmet, fløjet som Fuglen højt over Guds grønne Jord, højt over de smaa, dumme Mennesker, og nu er jeg træt; tag Dugen, du raske Svend, og nyt den vel, og fløj du end til Verdens Ende, én Gang vender du dog tilbage; thi intet Sted er saa godt, som det, hvor man har taget sit første Kys og skudt sit første Skud Krudt, her har jeg min Bøsse, min Hytte, den frie Luft og mit frie Liv, hvad skulde jeg ønske mere, Guds Fred, min Ven, Lykke paa Rejsen og tusende Levvel!«

»Det var en sær Fugl,« tænkte Jægeren, mens han svøbte Dugen sammen og traskede af.

Saa var der den tredje Svend.

Han kom da ogsaa til en stor Skov, og da han saa heller ikke orkede mere, kravlede han op i et Træ for at hvile sig oven paa Dagens Slid; men just som han begyndte at nikke, hører han en Summen og en Brummen, en Skratten og en

Pjatten, og han spidser Øren; men i det samme bliver alt dødsstille igen.

Saa drejer han sig paa den anden Side; men næppe er han ved at falde hen, før Larmen begynder forfra, og han rejser sig op; men hys — al Ting var stille

»Hvad kan det dog være?« tænkte han og blev helt ilde ved det, men et Stød efter er han ved at falde i Søvn igen: da brum, brum, sum, sum, skratter og pjatter det, og han kigger og kigger, men der var ikke en Mors Sjæl at se, og nu var han saa træt, at han ikke kunde holde Øjnene aabne længer.

Næste Morgen vaagnede han ved Solens Skin og Fuglenes glade Sang, mens Dugdraaber perled ham i Skæg og Haar.

Nu vilde han jo se at komme ned af Træet, men da han sætter Foden paa den tykke Stamme, dumper han igennem, og plump, dér laa han paa alle fire inde i det hule Træ.

Naa, dér var jo helt ravende mørkt, og han famlede og skramlede sig frem; da mærker han med ét, nogen griber fat bag i hans Kofte.

»Hvem dér?« raaber han.

Intet Svar.

»Slip mig, eller jeg slaar!«

Intet Svar.

»Er det Trolfolk eller Kristenfolk?«

Intet Svar.

»Ja, saa værg for dig i Vorherres Navn!« raaber han og slaar over Skuldren med Bøssen, og det giver et Brag, saa det runger, og Koften slap fri.

I det samme blev der ganske lyst derinde, og nu saa' han, at han havde slaaet en Dør ind, og paa Dørgrebet hang hans Frakkeskød og dinglede.

Fra Døren førte en lang Gang, og længst henne viftede en enlig Fakkeltid og did i Mørket; han fulgte Gangen og kom en Stund efter til en anden Dør, hvor han gik ind, og dér sad en Troldkvind og lullede sit Barn i Søvn, mens hun sang:

Sov nu, Trolldunge, sov nu, sov,
 Far er gaaet til grønne Skov
 At plukke Bærrene røde
 Til Kæleungen den søde,
 Trolldunge, Trolldunge, sov nu, sov,
 Ellers kommer den sorte Vovvov,
 Vov, vov, sov sødt, min sødeste Unge.

Jægeren spurgte, om han kunde faa Lov til at tage sig en Lur inde hos hende, han havde sovet saa skidt om Natten.

»Sovet?« sagde hun og grinede ilde, »sovet, tror han kanske, at vi har sovet, vi havde Gilde i Nat, for Ildhale og Svovltunge havde Bojelt*), men hver Gang vi skulde have os en Svingom, begyndte det at mudre oppe paa Taget, saa vi troede, at sorte Satan havde Bud efter os, og ak, ak, det var det ogsaa, det var det ogsaa, ak, ak!«

»Sorte Satan — nej Gu' om det var, for det var mig, der vendte mig i Søvn!« sagde Jægeren.

»Ih, var det jer, det var da endelig et Glædesbud,« raabte hun og gav sig til at danse rundt med Ungen, mens hun sang:

Le nu, Trolldunge, ho, ho, ho,
 Le nu, Trolldunge, vær nu go',
 Kys mig paa Øje og kys mig paa Kind,
 Fanden, ham lukker vi aldrig ind,

*) Bryllup

Du og Fatter og saa vi to
 Lever hernede i Fred og Ro,
 Ho, ho, ho, ho, ho, ho!
 Fatter og Mutter og saa vi to.

I sin Glæde gav hun Jægeren et Guldæble, der havde den Egenskab, at det kunde vække Folk op fra Døde, og det var just noget for ham, bedre Ting kunde han da aldrig bringe med hjem for at vinde Ellepigen.

Naa, saa stævnede de fra hver sin Kant til Korsvejskroen, og dér var just Kildemarked med Dans og Lystighed, med Gøglere og Spillemænd, og da de havde givet hverandre det første Haandslag, tømt det første Bæger til Velkomst og røget den første Pibe sammen, kom de frem med deres Herligheder, og nu var de næsten lige nær, for hvad var det bedste?

De faar jo saa Bøsserne paa Nakken og Staven i Haand, og af Sted gik det hjemad til Jægerhytten.

»Det kunde ligegodt være Spil nok,« siger den ene, »at se, hvordan det staar til hjemme ved Bryde,« og med de Ord satte han Brillerne paa.

»Herre — Herre Jesus dog,« raaber han, »Ellepigen ligger for Døden, og Bryde staar hos hende med Evangeliebogen i Haand!«

»Aa, vi kan jo snart være der«, siger den anden og breder Dugen ud, »spring op, Folkens, og saa af Sted til Jægerhytten!«

»Hviii — hviii, huuu, hviii,« sused det gennem Luften, og straks efter dalede de ned ved deres Hjem, men dér kom Bryde dem i Møde med sænket Hoved og hulkede:

»For sent, for sent, hun er død!«

»Aa, det kan vel naaes endnu,« mente den tredje, tog sit Guldæble frem og lagde det paa hendes hvide Bryst, og i samme Nu slog hun de store, klare Øjne op, og Blodet randt igen i hendes Aarer.

Nu skulde Bryde dømme dem imellem, og den ene raabte:

»Havde jeg ikke brugt mine Glarøjne, var hun aldrig bleven frelst!«

»Det er sandt!« sagde Bryde.

»Men havde jeg ikke haft min Dug, var hun heller ikke bleven frelst!«

»Nej, det er sandt!«

»Og hvad havde det saa altsammen hjulpet, hun var jo dog død, da I kom,« raabte den tredje, »men det var mig, der vakte hende til Live igen!«

»Ja, ogsaa det er sandt!«

Nu var de nær ved at komme i Trætte, hver mente, at hans Skat var den største, da raabte Bryde med et:

»Stille, Jægere, nu har I vandret Verden rundt for at vinde en Pige, og saa er I lige saa langt fra jert Maal, som da I drog ud; jeg blev hjemme, og mig har hun givet sin Kærlighed, og den er mere værd end al Verdens Skatte!«

Da Aftenen kom, drak de Bryllup i Jægerhytten, Fiolen klang i den stille Sommernat, Maanen gled frem bag tavse Skove, Taagerne gynged i Mosen, Sct. Hansorme lyste, og Lygtemænd tændte Brudefakler for Bryde og hans unge Brud.

Samvittigheden.

En Bondemand var en Gang kommen ud at køre sammen med en Doktor og en Prokurator, og de her to Klører gjorde deres Bedste til at holde Bonden for Nar og gøre Spil med ham; men det skulde de nu ikke have gjort.

»I Bønder vil jo gerne gøre jer saa kloge,« sagde Prokuratoren, »og jeg har hørt saa meget om, at I kan fortælle Historier, lad høre en Gang, hvad du dur til!«

»Ja—a,« sagde Bonden, »skal det være, saa lad det være —« og saa fortalte han:

»Det var altsaa saadan i gamle Dage paa den Tid, Kongen brugte Løbere, og for at de ikke skulde rende Vejret helt af sig, skar de jo Milten fra dem, og saa var der da saadan en stakkels Djævel, som skulde laves til Løber, og Doktoren kommer med Kniv og med Sav, med Krukker og med Flasker, med Piller og med Plaster og hvad andet Djævelskab han nu havde, men han har sagtens ikke været klog nok, saadan gaar det jo tit med de her Doktorer, for han tager da fejl og skærer Karlens Samvittighed bort i Stedet for Milten.«

»Det var da en gal Historie,« raabte Prokuratoren og grinede over til Doktoren, »ja— a, de Doktorer, de Doktorer — men sig mig saa, min gode Mand, hvordan gik det med Karlen?«

»Ja—a«, sagde Bonden og kløede sig i Hovedet, »han var jo nu rent spoleret, da han ingen Samvittighed havde, og det eneste, han kunde bruges til, det var til — Prokurator!«

Da grinede Doktoren, og Prokuratoren blev lang i Ansigtet, og fra nu af fik Bonden Lov at køre i Fred.

De talende Kyllinger.

De havde faaet en ny Præst inde fra Staden, og hans Kone var en rigtig Bykone, saa hun forstod sig jo paa ingen Verdens Ting, hverken paa smaat Fæ eller paa stort Fæ, skønt hun nok selv hørte til Slægten, og nu skulde hun jo til at have Høns, og det gik ogsaa godt nok, og Kyllinger fik hun, men dem var hun da ogsaa svært stolt af.

Saa var det en Dag, at en Husmand dér paa Egnen var paa Besøg i Præstegaarden, og han skulde da endelig se de her yndige, smaa Kyllinger, og hun kælede for dem og kyssede og klappede dem, og saa spurgte hun Husmanden, om han nogensinde havde set saadan nogle dejlige, smaa Killekyllinger.

»Ja, de kan jo være gode nok,« mente han, »men én Ting mangler de, lille Madam.«

Gud nej, hvor han kunde sige det om hendes søde Killekyllinger, hvad skulde det da være?

»Ja, ser hun, de mangler bare, at de ikke kan tale!«

»Tale, ja men Gud, Kyllinger kan da aldrig tale.«

»Aa, jo, det kunde dog hændes,« mente han, han havde da i alt Fald nogle, der var helt gale efter at snakke, og naar det

skulde være, saa var han Karl for ogsaa at lære hendes til det.

»Ja, det kunde da være yndigt,« syntes hun, »bare han vilde.«

Og det vilde han nok, men saa maatte han have en Tønde Byg at give dem, og det fik han da ogsaa.

Naa, han traskede jo hjem med Kyllingerne og Bygget, og et Par Dage efter kom Præstemadammen anstigende og spurgte, om hendes Killekyller nu kunde tale.

»Nej, det er ikke saadan at springe til, lille Madam, men siden vi nu er ved det, saa er der ogsaa en anden Ting, jeg kunde lære dem!«

»Og hvad er det?«

»Ja, ser hun, jeg kunde jo nok lære dem at tælle Penge!«

»Tælle Penge, ih, er det muligt?«

»Muligt, ja det kan hun tro!«

»Men hvordan da?«

»Ja, de maa jo have nogle Penge at ligge paa, saa kommer det saadan lidt efter lidt!«

»Nu har jeg aldrig hørt saa galt, se her er en Hundreddaler-Seddel, lad dem ligge paa den, saa kan de vel snart tælle?«

»Ja, det fejler aldrig,« sagde Manden og puttede Sedlen ned til Hønen, »nu skal I bare se, hvor det gaar.«

Nogle Dage efter kom hun igen og spurgte, hvordan det gik.

»Nu kan de vel snart tale?« siger hun.

»Ja, nu begynder de saa smaat!«

»Er det sandt! hvad siger de da?«

»Aa, de pipper noget om, at de nok kunde lide en Tønde Byg til!«

»Den skal de faa den Dag i Dag, de kære Kyller,« sagde hun, og det fik de ogsaa.

Saa lidt længer hen kommer Madammen igen for at høre til Kyllingerne, og Manden sagde:

»Ja, nu gaar det brillant, nu taler de ganske tydeligt!«

»Ih, Gud, hvad siger de da?«

»Ja, hm — det er ellers ilde, det de siger!«

»Ilde, saa—aa, hvad siger de da?«

»Ja—a — de siger —«

»Hvad siger de?«

»Ja, jeg vilde jo nødig gøre hende imod, nu hun har været saa god mod mig, gamle Skrog —«

»Men hvad er det da?«

»Ja, naar hun *vil* vide det, saa *skal* hun vide det, de siger saamænd — de siger saamænd — noget farligt Vrøvl, det er jeg da vis paa —«

»Men, hvad siger de da?«

»Ja, de siger, at — Ladefogeden kyssede Madammen nede i Nøddegangen forleden —«

»Gud, hvad siger de! drej Halsen om paa dem, drej den straks om paa de væmmelige Dyr, uf, fy, føj —«, og med de Ord fór hun ud ad Porten, og aldrig mere kom hun til Husmanden.

Men han fik sig en god Potte Suppe paa Kyllingerne, og saa havde han endda to Tønder Byg og hundrede Daler i Tilgift.

Prinsessen i Trondhjems Bjærg.

Fjorden laa og sov Middagslur, og i Drømme blinked den til de summende Bier, der sejled fra Blomst til Blomst i Bøndernes Haver, hvor Stokroser knejsede, og Levkøjer og Gyldenlak krøb i Skjul bag nikkende Humleranker.

Nede ved Fjordbredden laa en Baad og spejlede sig i det klare Vand, paa Toften sad en Fisker, røg sin Pibe og fløjtede en Vise.

Da bedst som han sidder, lyder der en Susen og en Brusen over hans Hoved, og se, gennem den blaa Luft sejlede tre hvide Svaner hen mod Land, langsomt rejste han sig og fulgte dem med Øjnene.

»Hvem der nu havde en Bøsse,« tænkte han, men næppe var det tænkt, før Svanerne forsvandt, og i Stedet vuggede sig tre dejlige Jomfruer paa det klare Vand.

Langs Hyldebuskene gennem Ellekrattet listede han sig — aa, hvor de var dejlige, og se dér — dér, hvor de vilde Roser havde drysset de spæde Blade til duftende Tæppe, dér laa tre hvide Svanehamme.

Han listede sig hen og tog den ene — tys — Pigerne lo og sang, sang, som Havet synger i de stille Sommernætter langs Strandens Sten, lo, som Bækken ler blandt Solblink og Bregner.

Saa gled de i Land, dukkede sig under Rosenbusken og svøbte sig i de bløde Svanehamme, og de ledte og ledte, hvor var den ene Ham — de klagede og sukkede, men tilsidst spredte de to Vingerne ud, og langsomt gled de op gennem den blaa Luft i det klare Sollys.

Ene tilbage halvt gemt i det guldgule Haar sad en grædende Pige og stirrede ud over Fjorden, ud mod det aabne Hav.

Fiskeren listede sig hen til hende med bankende Hjærte og spurgte, hvorfor hun græd saa bitterligt.

Forskrækket fór hun sammen og sagde:

»Hjem til Fjældene — hjem til Havet!«

Men Fiskeren vilde, at hun skulde blive hos ham i hans Hytte, og hvor meget hun bad, blev det dog saaledes.

Men aldrig var hun glad, altid sad hun og stirred bedrøvet frem for sig; især om Aftenen, naar Solen sank, søgte hendes taarefyldte Øje ud mod det store Hav, hvor Himmels Ild slukkedes langt, langt borte.

Svanehammen gemte han under Laas og Slaa, og han passede nøje, at hun ikke fik den, for han kunde jo slet ikke undvære hende; men en maanelys Aften, han var ude at fiske paa Fjorden, hørte han med ét en sagte Susen højt oppe i Luften, og gennem den klang en Stemme:

I Trondhjems Bjærg, i Norges Land,
Hvor Sneen lyser paa Tinde,
Og Fossen skummer langs Fjældets Rand,
Dér kan du mig atter finde.

Og langsomt gled Svanen ud mod det store, aabne Hav.

Da den stakkels Fisker kom hjem, var Hytten tom, Svanehammen borte og den dejlige Jomfru med den.

Saa gik der en Tid, men han længtes og længtes, og tilsidst solgte han Hytte og Baad, tog Stav i Haand og drog ud i den vide Verden for at finde Trondhjems Bjærg.

En Aften kom han saa til en stor, stor Skov, og da der hverken var Hus eller Gaard at se, maatte han lægge sig til Rette for Natten under aaben Himmel; men bedst som han laa, hørte han en Knagen og en Bragen ved sin Side, og da han skal se til, faar han Øje paa en Løve, en Mynde og en Falk, der stod og stredes om en død Hjort.

Han spurgte, hvad der var galt.

Ja, de kunde da ikke blive éns om at dele Hjorten, men hvis han vilde, skulde han have saa mange Tak.

Han turde jo ikke andet, og saa drog han sin Kniv og gav Løven Kødet, Mynden Benene og Falken Indvoldene, og med den Deling var de saa godt tilfreds, at de hver skænkede ham en Gave; Løven sagde, at han kunde gøre sig til Løve, naar han lystede, Mynden gav ham Magt til at gøre sig til den snelleste Mynde, og Falken, der ikke vilde staa tilbage for de andre, gav ham Lov til at tage Falkeskikkelse paa, hvis det skulde gøres nodig.

Dette her var jo ikke saa tosset, mente han, og saa drog han videre.

Endelig naaede han da et Land, hvor Sneen laa tindrende hvid paa blaanende Fjælde, hvor Fosser drøned og braged i gnistrende Skum mellem sorte Graner, hvor Fosserne blev til syngende Elve, der risled af Sted gennem grønne Dale, hvor

Fuglene sang, og Leerne klang, hvor Høet dufted langs Fjældets Side, og Maanen lyste ved Aftentide.

Og han gik over Fjæld og langs Dal, svømmede over stille, blanke Fjorde, der gemte sig dybt mellem bratte Brinker, og saa endelig en stille Aften kom han til Trondhjems Bjærg.

Langt ude blinkede det blaanende Hav, hvor Solen gik ned, rundt rødmed Sneen, og Elvene blev Guld, mens han gik og gik, og tilsidst kom han til en dyb, dyb Kløft, der førte langt ind i Fjældet.

Længe famled han sig frem i det sorteste Mulm, men med ét blev alt om ham lyst som den lyseste Dag, højt over ham hvæved sig en mægtig Hal, Søjler af Guld og Ædelstene bar Buer af det hvideste Sølv, der lyste som maaneblankt Hav, Gulvet var én eneste Marmorsten, røde Koraller slynged sig over Væg og Søjler, og midt i Hallen stod en Trone af tindrende Diamanter, guldvirket Purpur var spredt for dens Fod, en mægtig Gran med blinkende Rim skyggede over den, og Krone og Scepter laa ved dens Side.

En Kilde risled langs Hallens Væg og faldt nynnende i en Kumme af det klareste Krystal, dejligt risled den, risled og sang, risled og sang — kling, klang — kling, klang.

Langt borte vinked et flakkende Lys imod ham, og frem listede han sig, til han naaede det.

Og over ham højned en Hal sig skønnere end den første, Maanestraaler og Dugdraaber væved sig i de blødeste Folder fra Væg til Væg, og midt i det drømmende Skær paa hvide Silkehynder laa hun, som han havde vandret de hundrede Mile for.

Med ét slog hun Øjnene op, hun vilde tale, men han bøjede sig over hende og kyssede hende.

Længe sad de saa Side om Side, og hun fortalte ham, at her, hvor Bjærget nu stod, havde i gamle Dage været et Kongeslot, og i det var hendes Fader Herre, men saa havde en led Trolld fortryllet Slottet og alle Slottets Folk, og ingen Frelse var at finde, før Trolden var død.

Og ham var der ingen, der kunde fælde; thi faldt han, blev han til en Løve, og faldt den, blev den til en Mynde, og faldt den, blev den til en Falk, og før den var død, og ud af dens Bryst var taget et Æg, var alt forgæves; men fandtes det Æg en Gang, skulde det en Morgen før Dag gry lægges paa Fjældets Tinde, og da, naar Solen brød frem bag de fjærne Aase, da var Sorgen omme, og Lykken for evig vunden.

Saa bød han Farvel, men først lovede han, at enten skulde hun aldrig se ham mere, eller ogsaa skulde han komme som hendes Redningsmand, og bort drog han da til et Sted sønder paa, der kaldtes Hardanger, og dér fik han ogsaa opspurgt Trolden.

Ude i en Skov boede han, og derhen maatte Kongen i Landet hver Morgen skikke syv Svin til hans Frokost, og altid skulde de være bestemt paa Pletten, ellers gik det ud over den stakkels Hyrdedreng, og da Fiskeren kom, var det rent galt, for ingen turde mere drive Svinene til Trolden, og fik han dem ikke, vilde han lægge Landet øde.

Saa gik Fiskeren til Kongen og tilbød sin Tjeneste.

Naa, nok at fortælle, næste Morgen drev han af med Svinene, men Tiden havde han ikke passet saa nøje, og saa fór denne her Trolld jo løs paa ham; men vips, var han en Løve, og saa godt bed han fra sig, at Trolden maatte ligge under, men nu gjorde han sig til en Mynde; vips, var Fiskeren det samme, og nu gik det over Stok og Sten, og Enden blev da,

at Trollden blev fanget, og nu gjorde han sig til en Falk; vips, havde Fiskeren Vinger, og snart efter fløj Fjerene om dem, men Fiskeren var den stærkeste, og hjem fra den Jagt bragte han det kostbare Æg.

Kongen blev naturligvis glad over saadan at være bleven af med Trollden, og da Fiskeren ikke vilde have hans Datter til Ægte, skønt det var et meget godt Parti for saadan en fattig Fyr, saa nøjedes Kongen med at slaa ham til Prins, og sætte ham paa den stolteste Ganger.

Og Jorden gjalded under den rappe Hov, der bar ham mod Lykkens Maal.

Alt begyndte det at dages ude bag de fjærne Aase, da han red frem langs Fjældet, Himlen lukked de tusend tindrende Øjne og græd Dug paa Blomster og Blade, Fosserne sang i Sivenes Strænge, og Taagerne sejled i Dal og Vænge.

Varsomt tog han Ægget, og lagde det i den dybe, bløde Sne, og just i det samme brød Solen frem, gløded i tusend Glans gennem svindende Taager, der bølged som Guld og Purpur fra Fjæld til Fjæld.

Da drøned alle Fosse, da braged det dybt i Mulde, Taager vælted op imod ham, det syded og kogte i Dalens Dyb, Solen slukkedes ud, alt blev Nat, Tordenen rulled, Lynet knitrød, Fosserne faldt, braged og buldred, som var det Ragnarok.

— — Taagerne spredte sig, Fosserne tav, Solen brød frem, en Langlur lød fjærnt over Fjældet, Kørne ringed i Sætren, og dér, se dér midt blandt de blaanende Fjælde, dér knejsed højt med Taarne og Tinder, med vajende Faner og gyldne Spir en straalende Borg; paa Ringmuren glimted Hellebarder, fra Taarnet klang Basuner, og en Klokke klang langt ud over for at hilse den gryende Dag.

Og den nyslagne Prins satte Guldsporen i Hingstens Side og red sig op for Kongsgaardens Porte.

Da Portvægteren saa' ham, raabte han, saa det runged:

»Hil ham, hil, dér ser I jer Redningsmand, hil, hil ham!«

Og Pavker og Basuner klang, det gjalded med Gny af Skjolde og Sværd, og Kongen og hans bedste Mænd stod paa Svalen og bød ham velkommen i Kongsgaarden.

Og han bejled, og han fik ja, og tredje Dagen efter drak de Bryllup i Kongens Gaard og leved i Lykke i mange Aar.

Gaasestegen.

Med Tegning af Viggo Langer.

En fattig Student rejste en Gang ud i den vide Verden.

Med Humøret var det godt, men med Pengene smaat, og han maatte fægte sig frem som en anden Haandværkssvend.

En Aftenstund kom han til en stor Skov, og han gik og gik, og træt blev han, saa det var noget forfærdeligt, men der var jo hverken Hus eller Gaard at se, saa det var da rent galt.

Naa, endelig faar han Øje paa et Lys langt borte, og han kiler af, det bedste han har lært.

Han naaer saa derhen, men det var en gal Historie, for de Folk, der boede dér, var saamænd Skarnsfolk og Røverpak.

Straks var der ikke andre hjemme end en gammel Haltefanden af en Kælling, men en Stund efter kom hele Røverkompagniet trækkende op, og nu kneb det for den lille Student.

»Lad os snitte den Vindspiller op!« sagde Røverkaptajnen og blankede sin Kniv paa Laaret.

»Det var Pokker til Fornøjelse,« mente Studenten, »kan det virkelig mere jer?«

»More os — sagde du noget?« gryntede Kaptajnen for sig selv.

»Ja, det sagde jeg med Deres Tilladelse, Hr. Generalissimus, hvis I tror, at min Mave er spækket med Dukater, saa tager I skam fejl, Penge, det er saadan noget, vi Studenter kun kender fra Sagn og Æventyr — men kan det mere jer at ransage mit slunkne Liv, *mig* kan det ikke bedrøve!«

Kaptajnen kløede sig lidt i Hovedet, den Tale var han ikke vant til, og Enden blev da, at Studenten beholdt sit slunkne Liv.

Som han saa sidder henne i Kakkellovnskrogen og nikker, ser han denne her gamle Haltefanden komme slæbende med den dejligste, fede Gaasesteg.

»Uhm,« sagde det inden i ham, og Tænderne begyndte at gumle i Munden paa ham.

»Der kan vel ikke blive en lille Bid med, Hr. Generalissimus?« spurgte han og smækkede med Tungen.

Kaptajnen lod som ingen Ting og begyndte at skære for, men nu blev der Skændsmaal og Batalje om, hvordan den skulde deles, alle sammen vilde de have det bedste, og tilsidst kylede Kaptajnen Kniv og Gaffel og raabte:

»Hør, din magre Studentertamp, kan du dele Dyret, saa der er Rimelighed i det, skal du faa en Bid med!«

Det var noget for Studenten, og mens han slikkede sig om Munden, begyndte han Arbejdet.

»Dér har du Hovedet!« sagde han og gav Kaptajnen Gaasehovedet, »for du er Husets Hoved, og dér har du Halsen, Madam,« fortsatte han og gav Konen Halsen, »for du kommer næst Hovedet, og dér, du Karl, tag du Benene, for du maa vel rende Svinkeærinder for dem alle i Gaarden, og dér, du Tøsebarn, tag du Vingerne, de passer dig bedst, for du maa vel flyve rundt i Huset den hele Dag — og ser I,« fortsatte han og tog hele Gaasen over til sig selv, »S kroget tager jeg — for jeg er selv et Skrog!«

Saa helt tosset var den Deling jo ikke, det maatte de indrømme, og Studenten spiste sit Skrog, mens han grinede over hele Ansigtet.

Dumme Mænd.

Der var en Gang to Koner, og de var komne saa galt af Sted, at de hver havde faaet sig en grumme dum Mand, og da de nu just var Naboer, saa listede de tit og mange Gange ind til hinanden og fik sig en Kaffetaar, mens de snakkede om, hvem af deres Mænd, der var den dummeste.

Og saadan sad de da en Aftenstund hver med sin Kaffe-kop, og tilsidst hittede de paa, at de skulde have Spil med deres arme Mænd.

»Naa, saa du mener, Maren, at din er den galeste?»

»Ja, jeg gør saamænd, Kjæsten, og det er nu ogsaa afgjort!»

»Afgjort — nej, jeg siger, at min er den galeste!»

»Du siger — ja men jeg holder paa mit, for min det er det mest spiltossede Asen i hele Kirkesognet!»

»Ja, men min er det mest ravspiltosse-gale Bæst i hele Herredet!»

»Du lyver, Kjæsten!»

»Sludder, Maren!»

»Vrøvl, Kjæsten!»

»Skal vi slaa til Væds, Maren?»

»Lad gaa, Kjæsten!»

»Jeg siger, at jeg kan bilde Søren ind, at han er død!«

»Pyt, jeg kan faa Anders til at følge ham til Jorden i bar Skjorte!«

Det væddede de da om, og saa gik Maren hjem til Manden, der just laa og røg sin Pibe paa Slagsengen.

»God Dag, bitte Søren, hvordan gaar det?«

»Jo—o Tak, bitte Maren, det gaar herligt!«

»Herligt?« gentog hun og løb hen til ham og slog Hænderne sammen, »men Herre Jøsses da hvor du ser ringe ud!«

»Je — jeg — ser jeg?«

»Ih, Gud forbarme sig, du er jo saa hvid som en nykalket Væg!«

»Er jeg — det er da vel aldrig muligt?«

»Ak jø, ak jo, ak, ak, du er bestemt syg, Søren!«

»Nej, ikke det jeg véd af, bitte Kone.«

»Ak, Søren, ak, Søren, sig det hellere, sig det hellere, jeg har længe mærket det, du vilde ikke bedrøve mig, men sig det hellere!«

»Ja — men —«

»Lyv ikke, Søren, lyv ikke, husk paa, at du snart skal bort, ak, stakkels, stakkels Søren, det bliver ringere og ringere med dig, du er helt grøn i Øjnene — Læberne er ganske blaa, og du ryster — og du bævrer!«

Den stakkels Søren begyndte virkelig at ryste og bævre, saa Piben drattede ud af Munden, mens han skelede med det ene Øje efter det andet for at se, hvor grønt det kunde være.

»Men du maa ikke dø fra mig, du maa ikke dø fra mig, kære, gode Søren, kære, gode Søren, du har dog altid været en god Mand imod mig, ja, du har, og selv om du en Gang imellem har givet mig lidt Hug —«

»Aa, tilgiv mig, bitte Maren, tilgiv mig, jeg skal aldrig mere være slem ved dig!«

»Ja, nu er det for sent, Søren, nu er det for sent, det skulde du have tænkt paa, mens du levede!«

»Ja men jeg er da vel ikke død endnu?«

»Nej, endnu ikke, Søren, men aa—aa, snart er du død, og hvem skal saa tage sig af mig arme Kone, aa—aa, Søren, Søren!«

Den stakkels Mand rystede over hele Kroppen som en Bævreesp, og Tænderne klappede i Munden paa ham, saa han vækkede Drengen, der var falden i Søvn paa Slagsengen.

»Ja — ja — men, Maren, rare, bitte Maren, er det da saa elendigt med mig, tror du aldrig, jeg kan komme mig mere?«

»Ak nej, ak nej, du har ikke langt igen, Søren — kan du ikke mærke, det rumler i Maven?«

»Jo—o—o — aa — av — av!«

»Det er Døden, Søren, det er Døden, der rumler!«

»Ah — av — av!«

Konen gav sig til at hyle i vilden Sky, mens hun sprang op og ned ad Gulvet og raabte:

»Rumler 'et, Søren, rumler 'et?«

»Ja—a—a!«

»Ak, ak, saadan kom det ogsaa med den brogede So, lige paa selv samme Maade, det rumlede ogsaa, det rumlede ogsaa — saa Søren — lig nu stille, for nu skal du straks t'en!«

»Tro—o—or du?«

»Tror, jeg ved det, Søren, det kan ikke hjælpe at stritte imod!«

»Nej, det kan det vel ikke?« sukkede han.

»Nej, Gu' om det kan, lad mig lukke dine Øjne!«

Og saa lukkede hun hans Øjne, skønt han stred imod og hviskede:

»Ak, ak, Maren, jeg er dog levende endnu.«

»Snak, Søren, nu er du død!«

»Ja, ja,« klagede han, »én har jo aldrig prøvet det før, saa det kan jo gerne være,« og saa blev han liggende ganske stille, mens Maren skikkede Bud ind til Kjæsten, at Sørens Begravelse skulde være næste Dag.

Naa, nu kom Turen jo til Kjæsten og hendes fiffige Mand.

Hen paa Morgenstunden listede hun ud og tog Tjærekanden og maledede den stakkels Mand over, mens han endnu laa og sov, derpaa stillede hun sig op ved Vinduet og holdt Udkig efter Ligtoget; og da hun havde staaet der en Stund, ser hun jo ogsaa, hvordan de kom slæbende med salig Søren, og saa farer hun hen til Manden og rusker i ham, mens hun raaber:

»Anders, Anders, hvad tænker du paa, du ligger dér og forsover dig, op med dig, dit Sovedyr, du skal jo til Ligfølge!«

»Hvad for noget, Kjæsten, Ligfølge, hvem er død?«

»Hvem der er død — Herre Jøsses, din Nabo Søren er død, det véd du vel, og han er allerede paa Vejen til Kirken!«

»Ja, saa har det Jaghast, kom med mine sorte Bukser!«

»Ih Snak, dem har du jo paa, se bare at komme af Sted, skynd dig, skynd dig, Anders!«

Han kiggede ned ad sig, jo — det var rigtigt nok, han var ganske sort, og han ud af Sengen, Støvlerne paa og af Sted det bedste han kan, saa Skjorten staar efter ham.

Da han naaer Ligfølget, er de jo allesammen nær ved at

dratte i Grøften ved dette her Syn, og værre blev det, da Kiste-
laaget med èt sprang op, og Søren sidder nok saa lyslevende
og raaber:

»Aa, Anders, Anders, følger du mig til Graven i bar
Skjorte, havde jeg ikke allerede været død, saa havde jeg nu
grinet mig ihjel! —«

Hm, hm—hm, hm.

En Herremand gik en Aftenstund ned over sine Marker, mens han dampede paa sin Pibe; og saa træffer han en Bonde, derstaar og arbejder ved sit Hus.

»Vorherre har givet dig godt Korn i Aar,« siger Herremanden og nikker til Bonden.

»Vorherre?« gentog Bonden, »han har saamænd ikke givet mig saameget som en Kærne!«

Over den Tale korsede Herremanden sig og skyndte sig bort det bedste, han havde lært, fra den slemme Gudsbespotter.

— Næste Aar er Herremanden da igen ude at gaa sig en Aftentur, og han render lige paa den samme Bonde, og nu havde han jo nok Lyst at høre, om han fór fort med sin Ugudelighed, og saa siger han:

»Naa, min gode Mand, det er dog herligt, saa hans Korn staar i Aar, naar Vorherre nu kun vil give ham godt Vejr, at køre det ind i!«

»Aa,« siger Bonden, »Vejret raader jeg da ellers selv for!« Herremanden rystede paa Hovedet og skyndte sig hjem.

Nu havde denne her Bonde en dejlig Klaad*), som Herremanden havde svær Lyst til, og en Dag, de møder hinanden, spørger Herremanden, om han vil sælge den.

»Sælge den?« siger Bonden, »nej, nej — nej, nej, saa var jeg godt gal, for den Klaad er ligegodt klogere end selve Præsten!«

»Det var ellers meget,« mente Herremanden og løb lige hen til Præsten og snakkede løs om Bondens Ugudelighed.

»Ja—a,« sagde Præsten og sukkede dybt, »saadan er denne Verdens Børn, men ak, ak, hvad skal man sige til det?«

»Og saa det værste ved det hele,« raaber Herremanden, »saa siger den Skarnskarl, at I ikke en Gang er saa klog som hans brune Klaad!«

»Brune — Klaad — siger han det?« tordnede Præsten, »jeg skal give ham Klaad, kan han stole paa!«

Naa, de fik det saadan stillet an, at Bonden blev stævnet op til Herremanden, og dér skulde han saa forhøres, mens Præsten gemte sig indé i Klædeskabet.

»Naa, husker han saa,« begyndte Herremanden i højtidelig Tone og tog sig en Pris, »husker han saa, hvad han svarede mig, da jeg sagde, at Vorherre havde givet ham godt Korn i Aar?«

»Ja, ja — ja, ja.

»Og vil han staa ved det?«

»Ja, ja — ja, ja — Vorherre har saamænd ikke givet mig saa meget som en Kærne —«

»Hvad har han ikke?«

»Han har ikke givet mig saa meget som en Kærne, — for han har jo kun betroet mig det og kan tage det fra mig igen, hvad Dag han lyster!«

*) Plag, ung Hest.

»Hm, hm,« sagde Herremanden, og »hm, hm—hm, hm,« mumlede Præsten inde i Skabet.

»Men husker han saa ogsaa det andet Svar, han gav mig, vil han staa ved, at han sagde, at han selv raadede for Vejret?«

»Ja, ja — ja, ja, for vil jeg have mit Korn ind i Tørrevejr, og det regner, saa kan jeg vente, til der kommer Tørre i Luften, og vil jeg have det ind med Væde, kan jeg vente, til det bliver Regnvejr!«

»Hm, hm, hm,« vrinskede Herremanden, og Præsten gjorde ligesaa.

»Men nu, min gode Mand, hvad mente han med, at hans Klaad var klogere end Præsten?«

»Ja—a, ser I, dermed mente jeg saa meget som, at min Klaad for en Stund siden ballede saa meget Vand i sig, at den blev helt ringe ved det, og saa fra den Dag kun drak, hvad den havde nødig, men at Præsten mange Gange har drukket saa meget, at han blev ringe ved det og dog bliver ved med sit Bæleri!«

»Hm, hm—hm, hm!« sagde Herremanden, men inde i Skabet sagde det ingen Ting, og Bonden lettede paa Luen og traskede hjem med et bredt Grin om Munden.

Landevejskroen.

Med Tegning af Luplau Janssen.

Der var en Gang en Kone, der havde været noget vild i sine unge Dage; men da hun blev gammel, blev hun from, og saa vilde hun ned til Paven og have sig lidt Syndsforladelse.

Naa, der blev spændt for, og hun og hendes to Sønner, de hed for Resten Svend og Kresten, ja, de gjorde, de drog saa af Sted; men det var da farlig til Vej, der var til Rom, og det værste var, at om Dagen kunde de ikke køre for Varme, og om Natten kunde de ikke køre for Mørke, og paa den Maade kom de jo ikke langt.

Naar det var Maaneskin, kunde det endda gaa, og saadan gik det da, at de en maanelys Aften kom igennem en stor Skov;

men hvor lyst det saa var, fór de dog vild og maatte slaa Lejr derude.

Svend skulde holde Vagt, og han gik da og spankulerede op og ned, først talte han Træernes Skygger, saa gav han sig til at fløjte, og da han ogsaa var ked af det, kravlede han op i et højt Træ for at se sig lidt om.

Og der var noget at se.

Saa langt Øjet rakte, bølged Træernes Kroner i Maaneskin, længst ude var Skoven kranset af blaa Bjerge, og ved Bjærgenes Fod laa en Borg med Taarne og Tinder og gyldne Spir, der lyste i Glansen.

Som han saadan sad og saa' sig om, fik han Øje paa tre vældige Kæmpekarle, der sad paa en Høj et Stykke henne og spiste deres Aftensmad. Hver havde et Dejtrug foran sig, og til Dejtruget langede de med Høtyve og Leblade.

»Det kunde være Spil at skyde til Maals efter dem,« tænkte han, og saa gav han sig til at skyde: plaf — dér røg Gaflen af Haanden paa den ene — bum, dér røg Kniven først af Haanden paa den anden og saa paa den tredje.

Nu saa' han, hvordan de kom i Totterne paa hverandre og beskyldte hverandre for Pufferi, men endelig blev de da enige om, at der maatte være nogen i Skoven, der drev Spil med dem, og saa stak de deres Knive og Gafler i Lommen og begav sig paa Jagt efter Svend, og endelig fandt de ham.

»Naa, det er dig, din Gavtyv, der skyder til Maals efter os; vil du se, du kan komme ned!«

»Pyt,« sagde Svend, »saa var jeg godt gal!«

Nu holdt Kæmperne Raad, og det endte med, at den ene spurgte Svend, om han vilde gøre dem den Tjeneste at skyde en lille Hund, som forraadte dem, hver Gang de vilde op at

røve Prinsessen, »for ser du,« endte han sin Tale, »vi er jo saadan i Krig med en Konge her i Skoven, forstaar du; og naar du kan skyde Maden ud af Munden paa os, kan du vel sagtens skyde en hel Hund!«

»Ja, det var en smal Sag,« mente Svend, og saa drog han med Kæmperne hen til Slottet, hvor de kylede ham op paa Volden, og ganske rigtigt, dér kom Hunden farende, og plaf, dér faldt den, saa den trimlede.

Nu gik Svend ned ad Volden for at se sig lidt om; og saa herligt et Hus havde han aldrig set, Murene var af hviden Marmor, der lyste som Sølv i Maaneskinnet, og op over Marmoret slynged sig røde Roser, for Vinduerne lukked gyldne Gitre, høje Taarne pegede op i den lyse Luft, der sagte vuggede Rosen-duften ud mellem Abildgaardens Trær, hvor Kilder nynnede, og Bække sang under Blomster og gyldne Frugter.

Og saa var der stille, ganske stille, kun ringede Klokkeblomsterne sagte i Vinden.

Nu stod Svend for Slottets Porte, sagte listede han sig frem under de høje Hvælvinger, hvor en enlig Lampe lyste og flakkede i Trækvinden, og videre gik han gennem Sale, hvor alt var Guld og Purpur, hvor Maanen skinnede gennem grønne Ruder over blanke Marmorgulve.

Da saa' han et Lys, der skinnede til ham langt borte fra, og se, da han naaede det, var det, som hans Hjærte tog til at banke, saa dejligt var det, han saa'.

Halvt gemt bag tunge, røde Fløjelstæpper, der foroven var knyttet under en gylden Krone, forneden bølged over hviden Marmor, paa Hynder af rosenrødt Silke, ret som en Sky for den synkende Sol, laa en Jomfru og smilte i Drømme.

Hendes Haar var sort og bølged frem over det hvide Bryst, der steg og sank under Silkens Folder, hendes Hoved hviled paa den lille Haand, hendes Mund smiled, hun drømte vist en dejlig Drøm — og Svend, han troede ogsaa, han drømte, og det den dejligste Drøm han havde drømt hele sit Liv.

Paa Gulvet ved Jomfruens Fod laa et Klæde baldyret med Perler og Guld, det listede han sig til at tage, rev en Flig af det og lagde det saa igen, og dér — dér stod hendes smaa, bitte Silketøfler, den ene tog han og gemte, og saa saa' han endnu en Gang paa den dejlige Jomfru og listede sig ud af Slottet, angst for at vække hende.

Paa Vejen kom han gennem en stor Sal, hvor der brændte en enlig Fakkell, og i Faklens Skin saa' han et gammelt, rustent Sværd hænge paa Væggen og ved Siden af det en Flaske, og paa Flasken stod:

Tøm mig kun i den yderste Nød
Og sving saa Sværdet til Fjendernes Død.

Svend tænkte sig lidt om, det kunde ellers være Spil at prøve den Spas — men var det da den yderste Nød?

Jo, Nøden kunde aldrig være større; for Slottets Porte stod Kæmperne, og Kæmperne vilde røve Prinsessen — nej, nej, det var hun for dejlig til, han vilde frelse hende, saasandt han hed Svend, og saa drak han Flasken ud til Bunden og løftede Sværdet ned.

Hult klang det gennem Hvælvingerne, da han støttede det mod Jorden, det sused og sang langs Buer og Søjler, de gamle Faner under Loftet svajede frem og hen i Vinden, men han blev ikke bange endda, dristigt greb han Sværdet og gik ud til Kæmperne.

De var jo imidlertid blevne svært utaalmelige og gav ondt af sig, men Svend raabte:

»Aa, I kommer tidsnok endda, Godtfolk, men nu skal jeg lukke jer ind!« og saa lukkede han Porten op, men næppe var de inde, før han brugte Sværdet saa godt, at de alle tre kom til at ligge med Næsen i Vejret.

Nu tog han Sværdet under Armen, og af Sted gik det hen til Kresten og Moderen, der nok saa fredelig laa og snokede, mens Dagen begyndte at bryde frem derude bag Skoven.

Senere hen fik de da spændt for og kørte videre ad Vejen til Rom, og Svend talte jo ikke et Ord om, hvad der var passeret, men hans Moder mærkede nok, at han gik og sukkede saa underligt.

Nu skal vi høre, hvordan det gik oppe paa Slottet.

Da de første Haner galed, og Morgensolen begyndte at glimte i de gyldne Spir og blinke i Dugdraaberne paa Roserne langs Muren og Roserne i Haven, blev der aabnet en Dør, og en gammel, humpende Fyr i gul Silkedragt og med rød Næse stavrede sig frem ved sin lange, guldknappede Stok, mens han en Gang imellem tog sig en Pris af sin Sølvdaase, hvorpaa han nøs og sagde til sig selv:

»Prosit, Hr. Slotsforvalter — Tak, Hr. Slotsforvalter, befinder sig vel, Deres Eksellence — jo Tak, Deres Eksellence — lidt Podagra — ha, ha.«

Saadan humpede han smaasnakkende videre, til han kom til de tre Kæmper, der laa og svømmede i deres Blod.

»Hva — hva — hvad, hvad er det, Deres Eksellence,« stammede han, »det er jo de tre Kæmper Gille, Galle, Gum, der vilde lægge vor allernaadigste Konges Land øde — hvo der nedslaa Gille, Galle, Gum, skal have vor Datter til Ægte, ja—a,

Deres Eksellence, saadan staar der i hans Majestaets allernaadigste aabne Brev, ha, ha, Deres Eksellence, Prins paa Deres gamle Dage, ah, aa, dejlig Prinsesse, dejlig, uhm — uhm,« med disse Ord hoppede han som en gammel Skade hen til Kæmperne og prikkede dem lidt i Maven med sin Sabel, »ha, ha,« grinede han, »nu kan de se, jeg har slaget dem med dette mit gode Sværd, til Lykke, Deres Eksellence, Snik Snak, Eksellence, til Lykke, Hr. Prins, til Lykke, Deres kongelige Højhed!«

I det samme kom Vagten trækkende op: bum, bummelum, bum, bum, bum, bum, én, to — én, to, bum, bummelum, bum, bum, bum, bum, og den gamle Slotsforvalter stillede sig op i en drabelig Stilling med Sværdet i en af Kæmpernes Mave, mens Vagten gjorde Holdt.

»Hvad — hvad ser jeg, Deres Eksellence!« raabte Høvedsmanden.

»Ikke sovet Tiden bort, Hr. General, tre Fluere med ét Smæk, ha, ha!«

»Til Lykke, til Lykke, Deres Eksellence,« raabte Generalen og marcherede videre, mens han mumlede: »Hm, hm, gamle Bæst, altid snappe én Maden af Munden!«

Naa, der blev jo stort Røre paa Slottet, men den stakkels Prinsesse var saa uendelig bedrøvet, for hun skulde jo nu have Bryllup med den gamle Rødnæse, og det havde hun ikke den mindste Lyst til; men en Dag lod hun ham kalde og spurgte ham, hvor han havde Fligen af hendes Klæde, og hvor han havde hendes ene Tøffel, og da han ikke vidste noget at svare paa det, vidste hun, at han heller ikke havde fældet de tre Kæmper, og hun fik da Kongen til at udsætte Brylluppet, for han havde jo nok lovet, at Kæmpernes Banemand skulde have Prinsessen, men han havde ikke talt om *naar*.

Og saa sad Prinsessen i sit Jomfrubur og stirred gennem det gyldne Gitter saa langt, langt ud mod de blaanende Bjærge, om han dog ikke skulde komme, ham, hun ventede paa.

Imidlertid var Svend og hans Slægt kommen gennem mange mærkelige Lande, hvor Druerne groede langs Bjærgets Skrænter, hvor Floderne var Vin, og Moserne Honning, og hvor alle Kvinder var saare dejlige, men ingen dog saa dejlig som Prinsessen.

De naaede da Rom og fik deres Syndsforladelse, og med den i Lommen rejste de hjemefter, og da traf det sig saadan, at de just kom gennem den samme Skov, hvor de var faret vild hin Maaneskinsnat, og dér ved Landevejen var der bleven lagt en ny, stadselig Kro.

»Dér skal vi ind!« sagde Svend.

»Sikke Snak,« sagde Kresten, »det er ikke noget for ringe Folk som os, men du vil altid i'et med de store!«

»Snak, Kresten, kan du læse Bogstaver, hvad?« spurgte Svend og pegede paa Indskriften over Døren, og Indskriften lød:

Her er jeg bygget til rejsendes Glæde,
Trætte til herlig Oplevelse,
Gratis hos mig faar I Drikke og Æde,
Betal med jer Livsbeskrivelse.
Ellers der fordres ej anden Betaling —
Saa er Kongens Befaling.

Ja, Kresten vidste jo ikke rigtig, hvad han skulde tro om dette her, men Enden blev da, at de kørte ind i Rejsestalden.

Det kan nok være, at der blev stadset op for dem med Mad og Drikke, og da de saa endelig var færdige med at fylde sig, blev Fløjdørene slaaet op, og en Lakaj stillede sig paa

hver Side og bukkede lige til Jorden, mens Prinsessen traadte ind.

Svends Hjærte begyndte at banke saa ganske forfærdeligt, og han kunde slet ikke faa Øjnene fra hende, mens Kresten fór op og skrabede bag ud, og Moderen tabte Gaflen af bare For-
skrækkelse.

»I har vel set, hvad der staar over Døren, Godtfolk?« spurgte hun med en Stemme, der lød for Svends Øren som Sølvklokketklang.

»Ja, Deres Højvelbaarenhed,« stammede Kresten, »ja—a!«

»Ja, saa véd I ogsaa, at I maa fortælle, hvad I har oplevet i jert Liv!«

»Ja, Deres Højhed,« fortsatte Kresten, »men skal det være, er det vel bedst, at vor Mor begynder — for hun er den ældste!«

»Begynd hun saa, min gode Kone!«

»Hm, ja—a — mit Navn er Mette Malene, og saa er jeg gift og har disse to Sønner, som i Daaben er kaldte Svend og Kresten. Kresten er den ældste, og Svend er den yngste, og da jeg nu havde været noget vild i mine unge Dage, saa tænkte jeg, det kunde være godt paa mine gamle Dage at tage ned til Paven, og saa spændte vi for, og saa kørte vi, og saa kom vi til Paven, der har meget længere Skæg end Bispen i Ribe, og saa fik jeg mine Synder forladt, og saa er jeg nu paa Hjemvejen, og saa har jeg ikke mere at fortælle, jo—o, det er sandt, saa glemte jeg, at min Mand er et sølle Pjok og Skomager og kaldes Lavst Kutrænge, og ellers er der intet mærkeligt at berette, jo — det er sandt — —«

»Tak,« sagde Prinsessen, »lad os saa høre, hvad hendes Søn Kresten har at sige!«

Nu tog Kresten fat:

»Mit Navn er Kresten, og min Fader er Skomager i Lemvig, og min Moder er hans Kone, og jeg har en Broder, som hedder Svend, og han er sommetider noget stor paa det; men det skal man ikke være, for saa faar man Stenene i Øjnene. Jeg har flere Gange tænkt paa at tage mig en Kæreste, men den, som mit Hjærte begærede, giftede sig med Hjulmanden i vor By, og nu er jeg femogtyve Aar, og til Mikkelsdag bliver jeg seksogtyve —«.

»Og er der da slet ikke sket noget mærkeligt i dit Liv?« spurgte Prinsessen.

»Nej, ikke andet, end hvad jeg berettet haver!«

Naa, nu kom Turen til Svend, og han fortalte alt, hvad der var sket hin Maaneskinsnat i Skoven og paa Slottet, og jo mere han fortalte, des højere gabede Kresten og Moderen, mens Prinsessens Kinder blev rødere og rødere, og tilsidst sagde hun:

»Og hvor har du Lommeklædet, Silketøflen og Sværdet?«

»Her!« sagde han og kom frem med det alt.

»Men hvor turde du drikke af Flasken, husker du ikke, der stod:

Tøm mig kun i den yderste Nød,
Og sving saa Sværdet til Fjendernes Død.«

»Det husker jeg, Prinsesse, men i større Nød kunde Landet aldrig stedes, end naar I stod Fare at røves!«

Prinsessen trykkede hans Haand, og mens Kresten og hans Moder faldt under Bordet af Forundring og Befippelse, genlød Salen af Musik og Raab:

»Hil, hil vor Prins, og hil Prinsessen!«

Himbegimben.

Det er for Resten længe siden, ja, det var, før der var alle de her Kanaler i Frederiksberg Have, og saa var det altsaa ogsaa før Frederik d. VI.s Tid, for det var jo ham, Frederik VI, der sejlede saa svært rundt derinde med Musikanter baade for og bag, mens Borgermændene og Borgermadammerne stod paa Landjorden og nejede og svajede, saa det var noget forfærdeligt.

Saa var der da den Gang en Konge derude, og han havde en Tjener, ja, han havde naturligvis mange Tjenere, for det har jo saadanne store Folk gerne; men den Tjener, jeg vil tale om, det er ham med Himbegimben.

Det hang saadan sammen, at lige udenfor Haven laa der en Mølle, og i den Mølle var der en Møller, og den Møller havde en Kone, og denne her Kone kunde bedre lide denne her Tjener end hendes egen Mand, og saa blev hun da enig med Tjeneren om at skaffe Manden af Vejen.

Og saa gik Tjeneren en Dag op til Kongen og fortalte ham, at Mølleren var en grumme slet og storagtig Person, der gjorde sig til af, at han var mægtigere end selve Kongen, og det blev Kongen jo gnistrende gal over, og saa fortalte Tjeneren ham

videre, at han forgangen Dag havde siddet oppe paa Møllen og snakket om, at den allernaadigste Konge havde behaget at tale om, at han kunde lide at faa nogle Kanaler i denne her Have, og saa havde Mølleren saamænd sagt, at dem var han Mand for at skaffe saa let som at klø sig i Hovedet.

»Sagde han det?« raabte Kongen.

»Ja, saasandt jeg er en ærlig Mand, Deres Majestæt!«

»Ja, saa skal den Karl ogsaa inden to Gange fire og tyve Timer skaffe mig Kanalerne, eller ogsaa skal han hænges!«

Saa blev der skikket Bud efter den arme Møller, og hvor meget han saa sagde, at det var ham en ren Umulighed at skaffe de Kanaler, blev Kongen dog ved sit, og Mølleren maatte gaa hjem helt fortvivlet, mens Tjeneren gned sig i Hænderne.

Saa kom Aftenen, før Fristen var udløben, og da den arme Mand ikke vidste noget levende Raad, skar han sig en Hampestrikke og listede ud i den mørke Nat.

Vinden sused og sang gennem Havens Træer, og Regnen strømede ned, mens han ulykkelig og bøjet gik sin sidste, tunge Gang.

»Bedre at tage Døden af egen Haand end af Mestermændens, men Herre Gud, at det skulde ende saadan, jeg har dog altid været en ærlig Mand, har givet hver sit, frygtet Gud og passet mit Arbejde, hvorfor skal jeg da straffes saa haardt, ak, Gud naade og beskærme mig stakkels, gamle Mand, Gud naade og beskærme mig — — —«. Saadan klagede og sukkede han ud i den mørke Nat, mens Vinden tog Tag i Grene og Stammer, og Regnen faldt tung og tæt.

»Hvi er du bedrøvet, gamle Mand?« klang en Stemme ved hans Side, han før sammen, og se, dér stod en Mandsling i lang, graa Kappe, Hætte over Hovedet og Skæg over Brystet.

Mølleren betroede ham al sin Sorg, og Mandslingen trøstede ham, bød ham gaa hjem og hvile trygt, til Sol stod op, saa skulde han se, at alt vendte sig til det bedste.

Næste Morgen listede Mølleren sig over i Haven, og han troede, at han drømte endnu; thi under Træernes lyse, friske Hang snoede sig blanke Kanaler i Sol og Skygge ud og ind, Aakander vuggede, Svanerne skød frem over deres egne Spejlbilleder, og Myggene summed dansende af Sted langs det dugvaade Græs, Vinden sang Morgensang i Sivene, og Solen lyste over al Herligheden.

Men det var ingen Drøm. Kongen belønnede ham, og Tjeneren og Konen svor, at de nok skulde have mere Held en anden Gang, og saa nogen Tid efter gik Tjeneren igen til Kongen og fortalte, at nu havde Mølleren pralet af, at han kunde skaffe Fisk i Kanalerne, og det endte da med, at Kongen lod Mølleren kalde og truede ham med Stejle og Hjul, hvis han ikke holdt sit Ord, og den arme Mand vidste da intet andet Raad end at gaa lige ud i Haven og hænge sig; men dér kom Mandslingen jo igen og hjalp ham i hans Nød.

Naa, Mølleren fik Belønning, og Tjeneren og Konen lagde atter onde Raad op imod ham, og et Stød efter gik Tjeneren til Kongen og sagde:

»Ja, nu er det rent galt med Mølleren, for nu siger han, at han kan lave Deres Majestæt en Himbegimbe!«

»En Himbegimbe?« siger Kongen, »hvad er det for én?«

»Aa,« siger Tjeneren, »det er saadan en — Himbegimbe, saadan en — herlig Ting, som Deres Majestæt kan have ret megen Glæde af!«

»Ja, har han sagt det, skal han ogsaa lave mig en — Him — Him — hvad var det nu, den hed?«

»Himbegimbe!«

»Himbegimbe, Himbegimbe, Himbegimbe,« gentog Kongen, »har han sagt det, skal han ogsaa lave mig saadan en Him — Himbegimbe!«

Nu var denne her Skarnstjener jo glad, for han var sikker paa, at Mølleren ikke vidste, hvad en Himbegimbe var for en Fyr, og han over og henter Mølleren op til Kongen, og hvor meget Mølleren svor paa, at han ikke vidste, hvad en Himbegimbe var for én, og skønt Kongen maatte indrømme, at han var ligesaa klog, skulde Mølleren dog lave Himbegimben.

Han tog saa sin Hat og gik ud for at hænge sig, men saa kom Mandslingen igen til ham, og da han havde hørt hele Historien, sagde han:

»Ja, ser du, denne Gang slipper du ikke saa nemt fra det; naar du nu kommer hjem, skal du fortælle din rare, lille Kone, at du skal til Staden, men i Stedet for at rejse af lister du dig ud i Haven og gemmer dig bag Hyldebuskene; en Stund efter kommer Kongens Tjener, og naar han saa giver din lille Kone sit Godaftenkys, siger du bare:

Hold fast! og naar hun saa skriger, kommer Karlen og haler i sin Madmor, og naar han har fat, raaber du igen:

Hold fast!

Saa kommer Pigen, og naar hun har fat, raaber du igen:

Hold fast! og saa har du en Himbegimbe!«

»Naa, det er en Himbegimbe?«

»Ja, det er en Himbegimbe! og den kan du saa trække ud i Haven til Kongen.«

Alt gik, som Mandslingen havde sagt, Tjeneren kom listende gennem Laagen, just som Aftenen begyndte at falde paa, og da han kyssede Madammen, lød der bag Hyldebusken:

»Hold fast!«

Og dér stod de lænkede til hinanden, hvor meget de saa sled og skreg. Saa kom Karlen og gav sig til at hale, men næppe havde han fat, før der lød:

»Hold fast!«

Og han raabte og skreg, og saa kom Pigen rendende med Træskoene i Hænderne, men plump, dér hang hun fast med.

Saa tændte Mølleren sin Pibe og gik lidt ud og kiggede paa dem.

»Hva — hva — hvad er det, du har lavet?« stammede Konen saa godt hun kunde.

»Det er en Himbegimbe!« grinede Manden, mens Tjeneren skar Tænder, og saa trak Mølleren dem ud i Frederiksberg Have, hvor han stillede dem op ved Kanalen.

Naa, Manden op efter Kongen, og han ned i Haven.

Lidt forundret kigger han jo paa denne her Opstilling, og saa siger han:

»Hvad er det her for noget?«

»Det er en Himbegimbe!«

»Naa, det er en Himbegimbe, ha, ha, ha!«

Det syntes Kongen jo var meget skønt; men da han fik Sammenhængen at vide, blev han gal i Kalotten og lod Tjeneren straffe haardt og Konen piske af Staden, men den gamle Møller kom til Hæder og Ære, og det kunde han takke Himbegimben for.

Det er Løgn.

En Greve og en Bonde sad en Dag i Kroen og fik sig en Puns, for det var i den Tid, da Greverne ikke var saa store, og Bønderne ikke saa smaa.

Naa, de sad og punsede, og saa kom de da til at slaa til Væds om, hvem af dem der kunde sige den største Løgn.

Greven begyndte saa, da han havde siddet og spekuleret en Stund, og saa siger han:

»Ja, Per Bur,« siger han, »ser du, min salig Fader han havde en Gang en Stud, der var saa stor, at en Svale brugte et helt Aar om at flyve fra dens ene Horn til det andet — kan du stikke den, Per?«

»Stikke den, pyt, ikke andet,« grinede Bonden, »ser du, Gyldenstjært, jeg plantede en Gang et Sennepskorn i min Have, og det voksede og voksede — og voksede, saa at det tilsidst gik helt op i Himlene, og saa syntes jeg, det kunde være Spil at se, hvordan de havde det deroppe, og saa klavrer jeg til Vejrs.

Naa, jeg kommer jo derop og, hvad ser jeg saa, Gyldenstjært, ja, saa ser jeg saamænd din salig Far, ham med Studen, og han stod da og snakkede med min gamle Far, det vil sige,

det var min, der førte Ordet, for din han saa' rigtignok ussel ud, det Skind, Laserne slog om ham, og forsulten var han, det kunde jeg se paa Kævebenene —.»

»Det er Løgn!« raabte Herremanden.

»Tys, tys, der er mere endnu — véd du, hvad han snakkede med min Far om?«

»Nej, hvad da?«

»Aa, det Skidt, han bad saamænd min Far om en Skilling til en Pægel Brændevin —«

»Det er den største Tyveløgn, jeg har hørt!« raabte Herremanden og slog i Bordet.

»Ja, det er ogsaa, hvad det skulde være!« sagde Bonden, og Væddemaalet havde han vundet.

Mestertyven.

Med Tegninger af Viggo Langer.

Der var en Gang en Dreng, der hed Hans, og han vilde saa gerne ud i den vide, vide Verden og søge sin Lykke.

Men det gale var, at det eneste Haandværk, han havde Lyst til, var Tyvehaandværket, og det vilde hans Fader og Moder jo nødig give ham Lov til at tage sig af.

Tilsidst gik det saa vidt, at Moderen en Aftenstund listede op til Kirken for at spørge Vorherre, hvad han mente.

Men det havde Drengen faaet Nys om, og saa gemte han sig bag Alteret, mens Moderen bad:

»Kære Gud, hvad vil du, at min Dreng skal være?»

»Mestertyv!« raabte Hans, og Moderen foldede sine Hænder og sagde:

»Din Vilje ske!«

Saa fik han da Lov at drage af Sted, og Faderen gav ham en Formaning, og Moderen gav ham en Madpose, og med dem drog han saa ud i Verden.

Lystigt svingede han sin Vandringsstav, mens han drog op over Bakkerne, hvor Solen skinnede, og Fuglene sang, og selv trallede han med, det bedste han havde lært:

Nu sidder de derhjemme med Gryden fuld af Grød,
Nu drager jeg af Sted for at tjene mit Brød,
Men heller end at slide som Bonden bag Plov,
Saa gaar jeg til de Røvere, som bor i grønne Skov,
For dér er Sølv, og dér er Guld,
Og snart jeg har min Pose fuld
Af blanke, blanke Dalere,
Af blanke, blanke Dalere.

Men hen mod Aften kom han til en stor, stor Skov.

Saa store Træer havde han aldrig set, og hvor der saa var mørkt derinde! men han var ikke bange; rask gik det frem gennem Skoven.

Det blev mørkere og mørkere, langt borte mellem Træerne lyste det rødt, det gløded og gløded, rundt om gik Skoven i Brand, Stammerne blev Kobber, og Bladene Guld, men Glansen svandt, og Mørket lagde sig fra Træ til Træ, der stod saa forhekset stille i natlig Drøm.

»Aa pyt, det er bare Solen,« tænkte han og gik videre, men imellem standsede han — der gik noget efter ham — nej — nu

standsede Trinene, saa gik han igen — tys — atter var de der, men hvad — han havde jo sin Knortekæp.

Og han gik, og han gik; højt oppe mellem Løvet lyste en enlig Stjerne, en Ugle tuded, en Flagermus jog forbi, en Gren faldt til Jorden, og saa blev alt stille igen.

»Det er ligegodt ikke saa rart dette her,« tænkte han, »jeg tror, jeg vil raabe, kanske er der Folk i Skoven.«

Og saa raabte han, men han standsede brat, for hvor det dog lød underligt i den store Skovs dybe Fred.

Han gik og gik, og da han havde gaaet den halve Nat, skinnede der et enligt Lys til ham mellem de sorte Stammer.

»Gud ske Lov,« tænkte han, og skyndte sig, det bedste han havde lært.

Og Lyset blev klarere og klarere, det kom fra et Vindu, nu kunde han se Huset.

Han bankede paa.

Ingen svarede, han lirkede Døren op og listede ind.

Henne ved Gruen stod en gammel Kone og rørte i en Gryde, under Loftet hang en Hornlygte, og paa Dragkisten laa en ganske forfærdelig Mængde Knive og Dolke, Køller og Økser.

»Her bor nok en Slagter,« tænkte han og bød »Guds Fred!«

»Guds Fred, hi, hi, — hvor er den Karl fra? Guds Fred det maa være hos Naboen, for her bor Mads Langkniv og hans elleve Dreng!«

»Mads Langkniv — Røveren?«

»Røveren — alle Mennesker er Røvere, hi, hi, Langkniv med!«

»Er der noget at tjene ved Røverhaandværket, Morlil!«

»Tjene? — hi — hi — Guld og Sølv — Hjul og Stejle, Duebarn!«

I det samme blev Døren reven op, og ind traadte Langkniv og hans elleve Dreng.

»Hvad vil du?« brummede Langkniv.

»Lære dig Haandværket af!«

»Naa, det vil du, se, se — ja, vi kan jo siden tales ved om den Ting.«

Saa kom Hans i Lære hos ham, og nogen Tid efter skulde han gøre Svendestykke.

»Ser du,« sagde Langkniv, »i Morgen er der Marked i Byen, og her oppe bag Skoven bor en Bonde, der skal til Staden og sælge en Stud, kan du stjæle den, skal du blive Svend!«

»Pyt, ikke andet!« sagde Hans, og næste Morgen før Dag gry var han paa Vej, og under Armen bar han et Par Støvler.

Paa hver Side af en høj Bakke, Manden skulde over, lagde Hans en Støvle, og saa stillede han sig paa Lur inde blandt Træerne.

Lidt efter kommer Bonden saa traskende med sin Stud, endnu gik han og halvsov, men med ét fik han Øjnene op:

»Hva — hvad er det?« tænkte han, »sikken en fin Støvle, aa — skidt, hvad kan det hjælpe, naar man endda havde Magen til den.« Og saa lod han Støvlen ligge.

Paa den anden Side af Bakken finder han saa den anden Støvle.

»Naa, dér er Magen, saa vil jeg da lige godt gaa op efter den anden, kan du staa saa længe, Bos!«

Saa bandt han Studen og gik op efter Støvlen; men næppe var han over Bakken, før Hans sprang frem og løste Studen, og borte var han, og den med det samme.

Saa kom Bonden tilbage, og han kiggede og kiggede, »nej, saa har Fanden taget Dyret, nu har den slaaet sig løs,« mumlede han, »og nu faar jeg Hug af vor Mor, men til Marked *skal* jeg, og til Marked *vil* jeg!«

Saa gik han hjem og hentede den anden Stud, og imens bragte Hans sit Bytte i Sikkerhed og stillede sig igen paa Lur.

Lidt efter kommer Bonden trækkende med Nummer to.

»Bøh, buh, bøh!« brølede Hans inde imellem Træerne.

»Ho, ho,« tænker Bonden, »dér har vi Dyret, nu skal jeg nok hitte den!«

Og saa binder han Studen og springer over Grøften.

»Bøh, buh,« brøler Hans.

»Kom, Bos, kom, Bos, kom, gamle Bos, Bos, Bos, Bos«
lokkede Bonden.

»Bøh, buh, bøh,« brølede Hans, stadig trækkende Bonden efter sig, og svagere og svagere lød hans »bøh, buh, bøh,« og til sidst stod Bonden helt fortumlet midt inde i Skoven, mens Hans nok saa listigt trak af med hans anden Stud.

Før det Stykke Arbejde blev Hans Mestertyv.

Men han blev nu ligegodt ked af at bo saa ensomt derude i Skoven, og en Dag siger han til de andre, at de skal drage paa Røvertog paa den østre Kant, saa skal han nok alene besørge den vestre, og de drager da af; men næppe er de lykkeligt borte, før han spænder sine to Stude for og lægger alt det Guld og Sølv, der var i Huset, paa Vognen, og med det kører han hjem til Far og Mor.

»Nu haaber jeg, at du ikke har fulgt dine onde Lyster, men har rettet dig fuldelig efter mine Formaninger!« siger Faderen.

»Ja!«

»Hvad er du da bleven til?«

»Mestertyv!«

Det huede jo ikke Faderen, men da han saa' alt Sølv et og Guld et, hjalp det et Gran.

»Og nu skal du gaa op til Kongen og fri for mig til hans Datter!« siger Hans

»Er du gal?« siger Faderen.

»Nej, vel er jeg ej!« siger Hans, »nu er jeg den rigeste Karl i Landet, og hun er den fagreste Pige i Landet, saa det passer jo godt nok!«

Naa, Faderen maatte til det, hvor nødigt han vilde, og Kongen syntes sagtens, at det var Spas, for han sendte da Bud efter Fyren, og Hans trak i Søndagstøjet og traskede op paa Slottet.

Saa bankede han paa, og Kongen sagde:

»Kom ind!«

Da Hans nu havde sagt, hvem han var, sagde Kongen:

»Naa, du driver vel et ærligt Haandværk?«

»Ja!«

»Og du er?«

»Mestertyv!«

»Mestertyv — hm — hm —,« gryntede Kongen, »det var et ilde Haandværk, ilde, meget ilde — men sig mig, dur du nu ogsaa til noget i din Haandtering?«

»Dur? ja, det kan du tage Gift paa!«

»Naa, naa — naa, naa! — lad os da gøre et Forsøg; hvis du i Nat kan stjæle mine seks Hingste ud af Stalden, skal jeg se, hvad jeg kan gøre for dig!«

»Pyt, ikke andet!« sagde Hans og gik hjem

Kongen fortalte sin Kone denne her Historie, og de var godt enige om, at nu var de den Frier kvit.

Og om Natten satte Kongen seks Karle paa Vagt i Stalden, og han endte sin Tale til dem med disse Ord:

— »og saa, Karle, lukker I ikke en Mors Sjæl ind, og hver af jer sætter sig op paa sin Hest, saa er der da ingen, der kan løbe med dem!«

Og Klokken slog tolv, og den slog ét, og Karlene begyndte at nikke hver paa Ryggen af sin Hest, da bankede det ganske sagte paa Stalddøren.

»Hvem dér?« raabte Forkarlen.

»Abelone, gamle Abelone — aa, luk op i Guds Navn, jeg er kun en fattig, gammel, stakkels Kone, der ikke har det Sted, jeg kan lægge mig.«

»Rap sig af Sted, vi lukker ingen ind!«

»Aa, Herre Gud, jeg er kun en fattig Kone, I kan da lade mig ligge i en Krog af Stalden, ellers fryser jeg ihjel paa den vilde Mark.«

»Naa ja, man har dog en lille Bid Hjærte i Livet,« sagde Forkarlen og lukkede hende ind, »men ikke et Ord til nogen Mors Sjæl!«

»Aa, Herre Jøsses nej, jeg skal ikke snakke til nogen, aa, nej, jeg gamle Skrog — og Gud lønne jer for jer Godhed, Deres Naade!«

Igen sad Karlene og nikkede paa Hesteryggene, mens Hornlygten paa Foderkisten lyste hen mod Hans, der grinede smørret under Kysen.

»Kluk, kluk -- kluk, kluk,« lød det henne fra ham.

Karlene spidsede Øren.

»Kluk, kluk — kluk, kluk,« lød det igen.

»Hvad er det, du har dér, Morlil?«

»Aa, Gud, det er ikke noget, nej, saamænd er det ej!«

»Kluk, kluk — kluk, kluk!«

»Men hvad er det da?«

»Naa — det? — aa, det er ikke andet end en lille Graamand med en Taar Brændevin, det er godt i Kulden og godt for Gigten!«

»Kluk — kluk!«

»Ja — a!« sukkede Karlene.

»I vil kanske have en lille Taar med, hvad, hi, hi?«

»Tak, som byder!« Og saa gik Dunken rundt.

Straks efter snorkede de alle, saa det peb og sang gennem Stalden.

En for én satte Hans dem op paa Bæslingerne, og selv red han af med de seks Hingste.

Næste Morgen, da Kongen gik sin Tur, vilde han se ind i Stalden, for at faa Rede paa, hvordan det var gaaet.

»Naa, Karle, har I passet godt paa?« raabte han ind gennem Stalddøren.

»Ja—a—a, vel har vi saa!« raabte de, mens de fór op i Søvne og slog Hælene i Bæslingerne og raabte: »hyp, hyp!«

»Men for Katten, hvad er det? hvad er det, I rider paa?« brølede Kongen, saa Kalken raslede af Væggen, medens Stalddørne slukørede én efter én kravlede ned af deres Træheste.

Hen paa Formiddagen kom Hans nok saa stolt gallopperende med de seks Hingste og bad Kongen, om han saa maatte faa hans Datter.

»Nej, Gu' om du maa,« sagde Kongen og slog i Bordet, »men — men — hvis du kan — stjæle Lagenerne bort under mig og min Kone i Nat, saa skal jeg tænke paa det!«

»Pyt,« sagde Hans, »ikke andet!«

»Hm, hm, ikke andet,« mumlede Kongen og blev lang i Ansigtet.

Som Hans nu gaar og spekulerer paa, hvordan han skal bære sig ad, ser han en stakkels, gammel Stodder ligge stendød i Grøften.

»Ho, ho,« tænkte han, »nu har jeg det,« og saa slæbte han af med den døde Mand, og da Aftenen kom, og Mørket faldt paa, listede han sig ind gennem Slotsporten, og efter sig trak han den døde Mand.

Til Kongens Vindu stillede han saa en Stige og stablede den døde op paa den, mens han selv satte sig til Rette i Ro og Mag mod Muren, tændte sin Pibe og kiggede paa Stjærnerne, der lyste deroppe mellem Skyerne.

Lidt efter faar Kongen jo Øje paa Stigen og Manden, og saa siger han til sin Dronning:

»Ho, ho, Kone, nu har vi ham, nu kommer han, men ser du, Vindueskiggere og Væggelurere dem skyder man,« og saa tog han sin Bøsse, og bum, der rungede et Knald ud gennem Natten, og Hans tog sin Pibe ud af Munden og gav et Skrig, mens han snappede den døde Mand af Stigen.

»Jeg maa se at faa ham i Jorden,« sagde Kongen, og saa kravlede han ned ad Stigen og trak af med Manden.

Imidlertid listede Hans op til Vinduet og sprang ind til Kongens Kone.

»Saa! nu er den Sag fra Haanden, lille Mor,« sagde han med Kongens Stemme, »men det er dog farligt, saa jeg er bleven tilsolet, har du ikke noget, jeg kan tørre mig paa?«

»Nej, ikke her, lille Far, men jeg kan jo staa op og hente noget.«

»Aa nej, det skal du ikke, min Engel, du kan jo give mig Lagenerne, nu kommer han da ikke og tager dem, den Gavtyv, nu er han puttet godt ned, kan du tro!«

»Gud ske Lov,« sagde hun.

»Gud ske Tak,« sagde han og stak Lagenerne til sig, og med et Spring var han ude af Vinduet.

»Hvor blev du af, lille Mand?« spurgte hun.

»Her er jeg,« sagde Kongen i det samme og stak Næsen indenfor Vinduet, »det var en haard Tur, puh, hvor jeg blev tilsølet —«

»Tilsølet — ja, det sagde du før!«

»Hvad sagde jeg? — naa, giv mig lidt at tørre mig paa, har du noget ved Haanden, ellers kan du jo give mig Lagenerne!«

»Lagenerne, dem har du jo faaet!«

»Hvad er det for Snak, har jeg faaet dem, naar skulde det være, jeg kommer jo lige i dette hellige Øjeblik!«

»Ih, du almægtige!«

»Hvad for én?«

»Jeg har jo lige talt med dig!«

»Med mig?«

»Ja!«

»Og Lagenerne?«

»Dem fik du!«

»Jeg? — nej, nej, nu har jeg det, Mestertyven har faaet dem, han har narret os igen!«

»Men ham har du jo gravet ned!«

»Ja—a — men han har taget dem alligevel, det Skarnsasen, han stjæler endogsaa efter Døden!«

»Men det er jo skrækkeligt!«

»Ja, forbandet skrækkeligt,« bandede Kongen og tog sig en Skraa.

Næste Morgen stillede Hans med Lagenerne, men Kongen vilde endnu ikke give Køb.

»Nej,« sagde han, »du kan være snild nok, men før du har stjaalet min Hofpræst og har faaet ham puttet ind i Gaasestien, før faar du ikke min Datter!«

»Og saa faar jeg hende?«

»Det har du min Haand paa!«

»Godt! saa kan du i Morgen tidlig se ned til hans Velærværdighed, naar han ligger og basker mellem de andre Gæs!«

Nu gik Hans ud i Skoven og skød en Svane, tog Vingerne af den og gik hjem og valgte sig et Par Lagener ud.

Da Aftenen kom, listede han sig hen til Præstegaardshaven og kravlede op i et Træ, men først snørede han Lagenerne om sig og bandt Vingerne paa Ryggen.

Rundt om var der ganske stille, nede ved Kæret summede Myggene, Æbleblomsterne dryssede Sølvne over Roser og Lavendler, Liljerne nikked til hinanden, Stokroserne knejsed, Hyld og Jasminer dufted, og Maanen gled langsomt af Sted langs den klare Himmel.

Inde ved Lampens gule Lys sad Hr. Søren og læste i sit Testament.

»Hr. Søren, Hr. Søren!« raabte Hans fra Træet og baskede med Vingerne, saa Blomstersneen dalede om ham.

»Hr. Søren, Hr. Søren!«

Hr. Søren pudsede Brillerne og slog et Kors for sig.

»Hr. Søren, Hr. Søren, hellige Hr. Søren!«

»Hellige Hr. Søren,« gentog Præsten, »det er mig — men — men — Herren se i Naade til mig, hva — hvad er det? —

er du af det onde, saa vig, er du af det gode, saa sig!» raabte han og faldt paa Knæ for Hans.

»Est du den hellige Hr. Søren, velbestaltet Præst for Skjolddelev og Fjolddelev Menigheder?»

»Ja, — ja, gode Hr. Engel, det er jeg!»

»Saa vid da, at jeg er skikket hid for at hente dig til Himmels formedelst din store Fromhed!»

»Mange, mange Tak, gode Hr. Engel!»

»Jeg be'r — og hvad der er dig det bedste af jordisk Gods, kan du tage med paa Vejen!»

»Mange Tak,« sagde Præsten, og lidt efter kom han slæbende med alt sit Sølvtoj samt en Flaske Gammelvin.

»Kraavl saa i Sækken, Hellig-Søren!» sagde Hans, og puttede ham godt ned, hvorpaa han snørede forsvarligt til for ham.

Saa smed Hans hele Englestasen, tog Hr. Søren paa Nakken og traskede af med ham.

Vejen var daarlig, og den stakkels Præstemand blev rystet slemt sammen i Sækken. I Begyndelsen lod han sig taalmodigt ryste, men længere hen syntes han dog, det blev noget langvarigt.

»Undskyld, gode Hr. Engel, men er vi ikke snart i Himmerig?» klynkede Præsten.

»Nej,« sagde Hans, »Vejen til Himmerig er trang!»

»Ak, ja — ah — av — ja,« sukkede Præsten.

Saa tav han en Stund.

»Gode Hr. Engel, nu er vi der vel snart?»

»Nej, man springer ikke saadan lige ind i Himmerig, Vejen er trang, Hr. Pastor!»

»Ah, av — ja — Matthæus 7 Kap. 13—14 Vers, ah, av!»

Lidt efter var de ved Gaasestien, Hans aabnede Lemmen og smed Sækken og Hr. Søren derind.

»Av!« brølede Præsten, »er vi der snart?«

»Ja, nu er I der straks, kan I høre noget?«

»Jo — o — jeg hører Stemmer, hvem er det, der taler, Hr. Engel?«

»Det er dine Brødre, Englene, der kalder paa dig,« sagde Hans, mens Gæssene fór rundt derinde og snadrede:

»Rap, rap — rap, rap!«

»Saa det er Englene?« klynkede Præsten.

»Ja vel, ja,« svarede Hans og listede ud og lukkede Døren godt efter sig.

Og saa slentrede han hjem i den maanelyse Nat og tænkte paa den dejlige Prinsesse, der snart skulde være hans Brud.

De kogte Æg.

Der var en Gang en Studehandler, der kom drivende med en Drift Stude og skulde syd paa til det holstenske.

En Aftenstund kom han saa til en Kro, og dér tog han ind for Natten, men da han skulde til at betale, havde han ingen Penge. Denne her Vært var imidlertid flink nok og gav ham Henstand, til Studene var solgt.

Da Manden saa skulde hjemefter igen, tog han ind paa Kroen for at afgøre sin Regning.

»Din Regning,« sagde Værten og grinede i Skægget, »ja — a — den bliver lige 4000 Rigsdaler!«

»Fi — fi — — fi — fire Tusend Rigsdaler,« stammede Prangeren, »du er nok en rigtig Spasmager, hvad?«

»Spasmager — aa, ja, det kan du nok sige, men Regningen bliver nu ligegodt 4000 Rigsdaler og ikke en Skilling ringere!«

Nu blev Prangeren gal og spurgte, hvad det var for Narreri.

»Narreri, du er en skidt Handelskarl, naar du ikke kan regne det ud,« sagde Værten, »der er gaaet et Aar, siden du var her sidst, og den Gang spiste du ti kogte Æg, af de ti Æg

kunde jeg have faaet ti Kyllinger, af dem faaet ti Høns, af dem tusend Æg, af dem tusend Kyllinger, af dem tusend Høns, af dem ti Tusend Æg, af dem —«

»Nej stop, min gode Mand, én Daler skal du faa og ikke en Skilling mere, eller ogsaa skal vi to for Retten, min Far!«

Naa, saa skulde de da for Retten, men inden det kom saa langt, fik Prangeren fat paa en Prokurator, der skulde tale hans Sag.

Dagen kom, og oppe i Retten sad alle Dommerne med store Parykker og store Briller, og Kromanden kom, og Prangeren kom, men Prokuratoren kom ikke.

Og de ventede, og de ventede, og endelig kom han da farende i Huj og Hast pustende og stønnende.

»Han lod os vente noget længe, min gode Mand,« sagde Dommeren.

»Ja, den høje Ret maa da undskyldte mig saa mange Gange, men nu i Sædetiden havde jeg saa travlt —«

»Sædetid? — hvad for en Sædetid, jeg véd da, at vi er langt over Sædetiden!«

»Ja, men nu er det just min Sædetid,« sagde Prokuratoren, og i Dag har jeg kogt en Skæppe Byg, som jeg skal saa' i Eftermiddag, og saa tænker jeg nok, jeg faar en god Høst!«

»Høst? I taler som en gal Mand; tror I, man kan faa Sæd af kogt Byg?«

»Ja, hvorfor ikke, Hr. Dommer, naar man kan faa Kyllinger af kogte Æg, kan man vel ogsaa faa Sæd af kogt Byg —«

»Ja, saa Gu',« sagde Dommeren, og saa dømte han Kromanden Hæder og Ære og 4000 Daler fra.

Den dødes Hævn.

Med Tegning af Luplau Janssen.

Det var en stille Sommeraften, Duggen var falden, og Solen gaaet ned, Mark og Skov blunded hen i Dvale, Mosekonen bryggede til Nattegildet i Engen, og de tusende Stjærner blinkede frem paa Nathimlens Blaa.

Fra Kirken ringedes Solen ned, og da Klangen døde hen, nikkede Blomsterne god Nat til hverandre, Lærkerne gemte Hovedet under Vingen, og Sommernatten sænkede sig drømmende over Jord.

Da lød der gennem Freden Larm og Raab ud i Natten, Krodøren blev slaaet op, saa det røde Lys gløded i Mørket, mens en Flok Karle tumlede ind over Tærskelen.

Krusene blev fyldte og tømte igen, højere og højere steg Larmen, og den, der raabte højest, var Søren Hugtand eller Kæltring-Søren, som de kaldte ham, fordi han var kommen af Kæltringfolk, og Søren var højere end de andre Karle, hans Skæg og Haar var sort og langt, hans Øjne lyste og spilled under den lave Pande med det røde Ar, og Kniven i Bæltet lyste

om Kap med Øjnene, og hver Gang han drak, lo han med de hvide Tænder under det sorte Skæg.

»I Fedtekræmmere og Hallunker, hvordan Pokker er det, I slikker af Mummen? Drik, til det danser Sekstur i jeres tomme Hjærneskaller!«

Og saa drak de og svirede og raabte i Munden paa hverandre, mens Øllet flød over Borde og Bænke, og Søren grinede med de hvide Tænder under det sorte Skæg.

»Skal vi slaa til Væds om, hvem der har det meste Mod i Skallen?« brølede Søren.

»Det er svaret,« raabte én, »jeg gaar til Rakkerkulen før Hanegal!«

»Det var farligt,« raabte en anden, »jeg gaar til Galgebakken og henter Smede-Birte, der forskrev sig til sorte Satan!«

»Pyt, jeg gaar til Kirkegaarden og graver din Oldemor op med Hud og Haar!«

»Og jeg,« tordnede Kæltring-Søren, »jeg gaar ned i Ligstuen og henter Naadigherren og giver ham Tak for sidst, for Træhesten og Hundehullet, og saa skal jeg tage ham herop til jer og ryste ham, saa hans Benpiber skal danse Svejtrit!«

Ja, hvis han vilde gøre det, skulde han faa en Daler af hver af dem.

»De ti Daler er let tjent,« sagde Søren, tog sig en Slurk af Ølkanden, bed sig en Skraa og gik saa op til Kirken.

Imidlertid sad de andre og ventede og ventede; men der kom ingen Søren, og saa vilde de da hen og se, hvad der kunde være galt.

Men, uha, det var fælt, saa Maanen lyste over Kors og Stene, og hvor Hyldebuskene duftede stærkt — og saa de lange, sorte Skygger af Kirkegaardsmuren, huha!

Døren var aaben til Vaabehuset, de listede ind, hu, hvor det klang hult under Hvælvingerne, og hvor Maanen skinnede klart paa Alterdugen og Lysene, hvor Englene oppe paa Altertavlen stirrede fælt paa dem, og hvor der var stille derinde — tys — aa, det var kun Vinden, der sused i Taarnets Lydhuller.

Da lød der med ét et Brag, og Pokker tog ved Karlene, de i Firspring hjem til Kroen, hvor de stængede Døren efter sig.

Hvide i Ansigterne og rystende i alle Ledemod sad de dér; da lød der tre tunge Slag paa Døren, og Haarene rejste sig paa deres Hoveder. — —

»Luk op!«

Ingen turde svare.

»Luk op, eller jeg slaar Pandeskallen ind paa jer!«

Ingen svarede, de stirrede kun frem for sig paa Lysene, der viftede i Trækvinden. Saa lød der et Brag, og Kæltring-Søren tumlede ind gennem Stuen, og paa Ryggen havde han en Dødning, der grinede til dem med sin tandløse Mund.

»Hvad skal dette her til?« brølede Søren og smed Dødnigen paa Bordet, saa Knoklerne raslede, »op med Dalerne, Karle, naa, kom hid, Gregers, og skænk i Kander og Krus, lad os drikke Herremandens Skaal, se, hvor han griner, den gamle Mus — kan du huske den Gang, du lød min Mor piske af Gaarden, hvad? Skaal og Godtaar, den, der drikker, han faar!«

Og saa slyngede han Kruset i Panden paa Dødnigen.

De andre Karle turde knapt røre sig; men Søren gik rundt med Luen i Haanden og samlede sine Dalere ind, og saa vilde han gaa, men nu fik Karlene Munden paa Gled, han maatte da se at faa den døde af Vejen, mente de.

»Ja, naar det endelig skal være,« sagde han og slængede Dødnigen paa Nakken, lettede lidt paa Luen, grinede med de

hvide Tænder under det sorte Skæg, mens Arret blev blodrødt, og traskede saa af til Kirken.

Naa, han naaede da Kirkegaarden og ind i Ligstuen, hvor Kisten stod, hult klang det under Hvælvingerne, da Søren slængte den døde i Kisten, saa blev alt stille, og han vendte sig for at gaa, men — da faldt Kistelaaget til og greb fat i hans Kofte.

Han følte ligesom en holdt ham fast, og nu fór Skrækken i ham, det var, som en Dødninghaand knugede fastere og fastere, han rev, og han sled; men den slap ikke, han vaandede sig og klagede sig, saa det svared igen fra hver Krog derinde. Han hørte, det lo bag ham, lo, saa det skingred, og han sled og sled; men Dødninghaanden holdt fast.

Da samlede han al sin Kraft, løb til af al Magt, Haanden slap, og han tumlede mod Kirkemuren og — knuste Hovedet.

— Og Maanen lyste over Alterklædet, Vinden klaged gennem Taarnets Lydhuller, og Kæltring-Søren drog sit sidste Suk.

De gode, de gaasede og de grisede.

Med Tegning af Viggo Langer.

Sct. Peder havde ikke mere end én Datter, og da der nu meldte sig tre Bejlere, og de alle tre var raske Karle, vidste han ikke, hvem han skulde tage til Svingersøn.

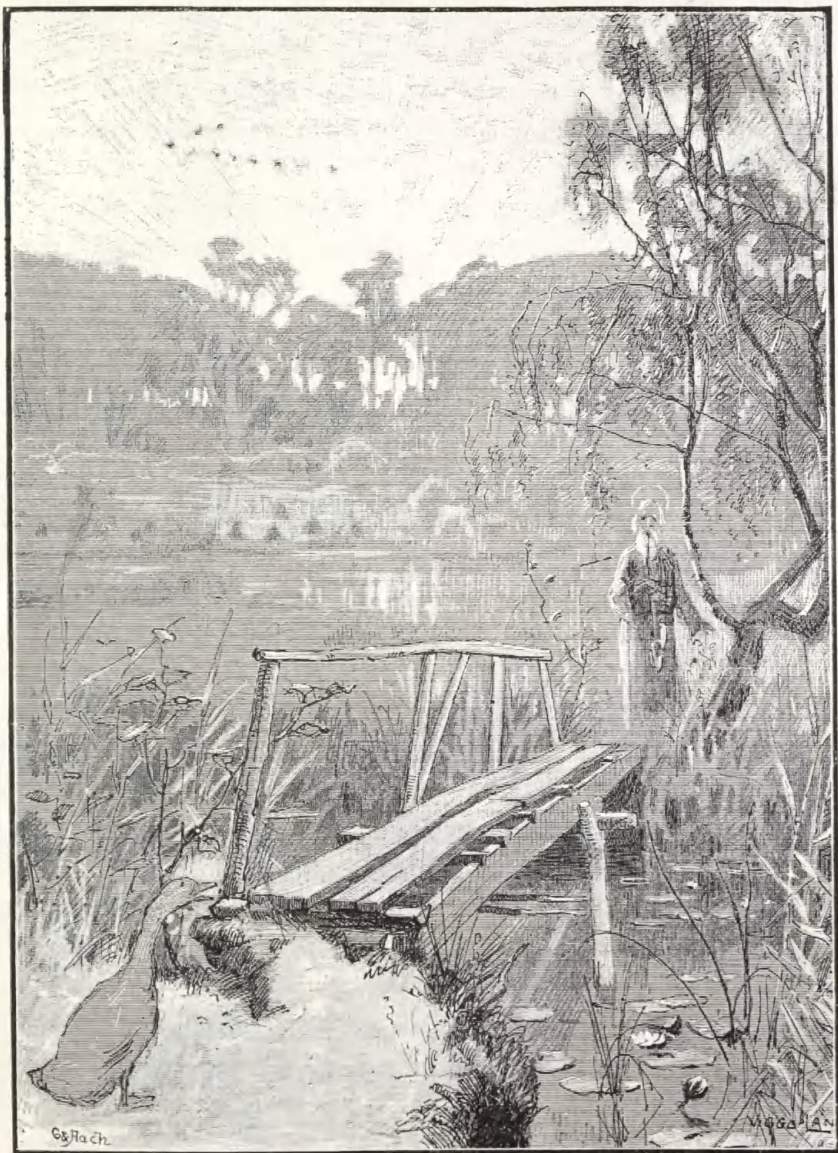
En Dag, da han var paa Vandring med Vorherre, klagede han sin Nød til ham.

»Det kan jeg give dig Raad for,« sagde Vorherre, »ser du, i Morgen tidlig, naar Duggen falder, skal du gaa dig en Tur, og de to første, du møder, hilser du med et: god Morgen, min Datter, saa skal du se, du slipper ud af den Forlegenhed.«

»Mange Tak,« sagde Sct. Peder, og næste Morgen var han oppe, før Fanden fik Sko paa.

Han tændte sin Pibe og traskede ned ad Landevejen, mens han var helt tankefuld ved Vorherres Ord og saa ved at se paa Landet rundt om.

I Mosen laa Taagen og gynged langs Tørvestakkene, Sivene hviskede hinanden susende god Morgen, Kløveren duftede, Nat-skygge og Kongelys blinkede til hinanden gennem klare Dug-draaber, Nøkkeroser lyste paa det sorte Vand, »sum, sum«,

kaldte en Myg, og frem summed alle dens Brødre i dansende Leg, »kvaks, kvaks,« kvækkede en Frø, »kvaks, kvaks«, svarede det fra alle Sider, og rundt om plumpede Frø efter Frø i det klare Vand, saa Draaberne perled over Nøkkeroser og Engblommer.

Vildænder trak forbi, Lærker trallede op, som vilde de vække al Verden, bag Skoven gløded og gløded det, Solen stod op.

Og frem gennem al den Herlighed gik Sct. Peder og tænkte paa Vorherres Ord, mens han røg sin Morgenpibe.

»Rap, rap!« siger det saa tæt foran ham, og der kommer en stor, tykmavet Gaas vraltende imod ham.

»Det er den første, jeg møder,« tænkte han, »skal jeg kalde den for Datter, pøj, ja, jeg maa vel til det, enten det saa piber eller synger.«

»God Morgen, min Datter,« sagde han og skar et fælt Ansigt.

Straks stod der den fagreste Jomfru ved hans Side, og hun var hans rette Datter saa lig som én Dugdraabe en anden.

Han nikkede til hende, og saa gik de videre.

»Det var Nummer ét,« tænkte han, »Nummer to kan da aldrig blive saa gal, skulde man tro.«

»Øf, øf, øf!« siger det lige foran ham, og der staar en sølet, lasket So, der plirer med Ørerne og skeler polisk til ham.

»Pøj, pøj,« sagde Sct. Peder for sig selv og bed sig i Skægget, »god — god — Morgen, min Datter.«

Og i samme Stund havde han en Datter til.

Hver af Bejlerne fik nu én, og Sct. Peder sad alene hjemme i den lune Stue og røg sin Pibe og tænkte paa gamle Dage; men da Sommeren kom med Solskin og Lærkesang, vaagnede

hans gamle Vandreløst, og han tog Ransel paa Nakken og Stav i Haand og drog af Sted for at se til sine tre Svigersønner.

Saa kom han til den første.

»Naa, hvordan gaar det, er du nogenlunde tilfreds med din lille Kone?»

»Aa jo, hun kunde jo være værre, men — ja, du maa nu ikke tage mig det ilde op, Per, men hun er saa bandsat gaasevorn!»

»Gaasevorn? ak ja, det har hun efter sin Mor,« sukkede Sct. Peder og gik videre.

Da han spurgte den anden Svigersøn, hvordan han var tilfreds, fik han til Svar:

»Aa jo, hver kan jo være god for sig, men hun er saa bandsat sovorn!»

»Sovorn,« gentog Sct. Peder, »ak ja, hendes salig Mor var en slemme So før hende!»

Da han saa kom til Nummer tre, spurgte han om det samme, og Svaret lød:

»Hun, hun er det herligste Menneske, som har traadt paa Guds grønne Jord!»

»Det har hun efter mig!« raabte Sct. Peder og trak sig i Skægget, mens de gik ind i Huset og fik sig et Par søde Dramme.

Og de tre Kvinder fik Døtre, og disse fik Døtre igen, og endnu den Dag i Dag mærker man Slægtskabet i de tre Slags Kvinder: de gode, de gaasede og de grisede.

Færgemanden.

Med Tegning af Viggo Langer.

Trist er den Sang, som Havet synger derovre langs Klitter og Miler, tung er den Himmel med drivende Skyer, som hvælver sig over det store Hav, Torden og Lyn og bidende Vind har den med fra fremmede Riger og Lande, og inde langs Stranden staar Vrag ved Vrag, og dybt, hvor Strømmene rinde, redte Døden den kolde Seng for mangan en søfarende Mand.

Men der er ogsaa Dage, hvor Havet ligger stille og smiler i lykkelig Drøm, og mod Aften, naar Sol gaar ned, og Vindene dø, da synger Havet saa blidt og stille, luller sig selv i Blund og drømmer om gamle Dage.

Drømmer om den Gang, det sang langs skovdækte Bakker, sang langs grønne Enge, hvor Høet stod i brede Stakke, mens Kornet paa Ageren lyste gyldent i den gyldne Sol, Køerne brøled i Kløveren, Lærkerne sang, Storken gik Aftentur i Plovfuren, og Gildesøllet skummed i Krus og Kande, og Fiolen lystigt klang til langt paa Natten.

Og der var rige Folk dér paa Egnen, men den rigeste af dem alle var dog Per Kræmmer, han havde Skibe i Søen og Dalere paa Kistebunden.

Saa var det en Aften, han havde Gilde i Gaarde, Kruset gik lystigt fra Mand til Mand, Karle og Piger traadte Dansen til Fiolens Klang, da banked det paa Porten, og ind traadte en Flok stakkels Kæltringfolk, der bad om Husly i Herrens Navn.

De fik Lov at krybe ind i Ovnen, og dér laa de saa lidt og lyttede efter Gildeslarmen, til de faldt i Ro.

Og Larmen steg og steg, Karlene sang og skraalte, Pigerne fniste og lo — da midt under Lystigheden sprang en Karl op paa Slagbænken og raabte:

»Naa, du agter mig for ringe til din bitte Tøs, Per, saa skal *jeg* sige dig, hvem hun kan faa til Kærest, hun kan faa den sortøjede Kæltringdreng, som i Nat ligger i din Bagerovn, ham skal det være, saa sandt mit Navn er Lars Dige!«

Per Kræmmer slog i Bordet og svor paa, at det skulde blive Løgn, men Karlene raabte ham over og skreg, at Lars Dige var synsk og vidste mere end andre Mennesker, og Larmen steg, Pigerne hvinede og skreg, Karlene bandede og sloges, og først hen mod Dag gry blev der stille i Per Kræmmers Gaard.

Og han, den rige Mand, han kastede sig paa Sengen og drømte onde Drømme, og han vaagnede med onde Tanker — »han, den usselige, sølle Kæltringdreng, nej, ham skulde det ikke blive!«

Kæltringfolkene drog af, de skulde til Marked i nærmeste Kjøbstad, men først tog Per Drengen i sin Tjeneste, han havde just Brug for en Hyrdedreng, sagde han, og saa betalte han Faderen Fæstepenge, og Drengen blev i hans Brød.

Men den næste Nat listede Per sig bag paa ham — stak hans Øjne ud og jog ham bort til den vilde Mark, hvor han lod ham gaa for Vind og Vove. Derude fandt en gammel Hyrde ham, og han plejede ham, som var han hans egen Søn, tog ham med, naar han var ude at vogte Faar, og kaldte ham Hans.

Saa skete det en Dag, at der kom to vejfarende Mænd forbi, sagtens var det Vorherre og Sct. Peder, og de ynkedes over den stakkels Knøs og gav ham Synet tilbage, og han sang: nu er jeg glad og trøstig, hvor Verden dog er lystig, hvor Himlen smiler blaa til alle Blomster smaa, og han, han lo, og han smilede igen, det var, som hver Blomst var hans allerbedste Ven.

Da kom Per Kræmmer forbi, og han saa' den syngende Dreng, han syntes, han kendte ham, og spurgte Hyrden ud, og da han fik Rede paa, hvem Knøsen var, fæstede han ham, hvor haardt det saa holdt Hans at sige den gode gamle Farvel.

I Per Kræmmers Gaard gik han saa nogen Tid til Haande, og han lærte Pers Datter, den fagre Inger, at kende, og han saa' i hendes blaa Øjne, og hun saa' i hans sorte Øjne, og om Aftenen, naar Per gik til Senge, mødtes de ude paa Toften, og i den stille Sommernat gik de Side om Side til Lunden, hvor Maanen lyste, og Nattergalene sang.

Men en skønne Dag kaldte Per Hans for sig og sagde, at han havde et Ærende, han skulde besørge, rig Løn skulde han faa, naar han kom hjem, og om Vejen var lang, skulde Lønnen nok blive stor, han skulde bare gaa til Helvede og spørge Fanden, om Pers Stol snart var rede til at modtage ham.

Hans sagde, at han ikke kendte Vejen, men Per mente, at han kunde spørge sig frem, og Hans maatte da af Sted trods Ingers Graad og Bønner.

Saa snøred han sin Ransel, tog Stav i Haand og begav sig paa Rejsen med glade Sange og Mod i Brystet, Vejen kunde vel aldrig være saa lang, at den ikke kunde gaaes baade hen og hjem.

Han spurgte sig frem fra Land til Land, men Vejen var lang, to Gange var det skiftet med Vinter og Vaar, saa han begyndte at blive træt.

Saa kom han en Dag til et Kongerige, hvor hele Folket gik og græd, og da han spurgte sig for, fik han at vide, at Prinsessen var syg, saa syg, at hun ikke kunde leve, og tillige fik han at vide, at den, der reddede hende, skulde faa hende til Ægte og det halve Kongerige i Tilgift.

Da det rygtedes, at der var kommen en færende Svend til Byen, og at han var paa Vej til Helvede, skikkede Kongen Bud efter ham og bad ham, om han ikke kunde spørge Fanden, om der var noget Lægemiddel, der kunde hjælpe hans stakkels Datter.

Det lovede han, og saa drog han videre.

Det næste Land, han kom til, dér gik alle Folk og saa' saa tørstige ud, og Grunden var den, at Brøndene var tørrede ud, og Vand maatte vejes op med Guld.

Ogsaa her skikkede Kongen Bud efter ham og bad ham hente Raad i Helvede.

Det lovede Hans, og saa drog han videre.

Tredje Dagen efter kom han til en bred Flod, der langsomt gled frem under høje, sorte Fjælde, hvor ingen Blomster duftede, ingen Fugle sang, og ingen Sol skinnede; langt borte paa den anden Side saa' han en mægtig Borg knejse med Taarne og Tinder, men Murene var sorte, Vindebroerne trukne op, og paa Port-

tjælen stod malet et Dødninghoved og tre Kors — det gøs i ham; var der Pest derovre, eller — eller var det Helvede?

Og langsomt gled Floden forbi og sukede og klaged mellem Stenene langs Bredden.

Saa fik han med ét Øje paa et Tog af sælsomme, sorte Skygger, der lydløst skred frem mod Floden, og han saa', de løfted Dødningarmene og vinked over mod den anden Bred, og se, derovre fra skød en Baad sig langsomt frem gennem det stille Vand, og den styrede over mod ham og mod den sælsomme Skare.

Nu lagde Baaden til, lydløst sprang Knokkelmændene om Bord og hyllede sig i de sorte Kapper.

»Hvorhen, Færgemand?« raabte Hans og slog Kors for sig.

»Hvem taler her?« klang Færgemandens hule Røst, og han drejede Hovedet mod Hans og stirrede paa ham gennem Hornbrillerne med et Par døde, brustne Øjne.

»Er Helved derovre?« stammede Hans.

»Ja — skal du med, saa skynd dig, der er mange, der vente!« og han pegede ind mod Land, hvor Skare efter Skare af sorte Knokkelmænd lydløst skred ned mod Floden.

Hans sprang i Baaden og bad sit Fadervor.

Langsomt gik det fra Land, klagende gled Vandet langs Baadens Sider, ellers var alt død stille.

Den gamle Færgemand bøjede sig mod ham og hviskede:

»Jeg kender dit Ærend, du smukke Dreng, spørg den store Mester, naar jeg faar Hvile, syv Hundred Aar har jeg færged de døde til Fordømmelse, nu er jeg træt, min Broder færged de døde til Salighedens Land, han har ogsaa færged i syv Hundred Aar, men dér kommer saa faa, her saa mange, og nu er jeg saa træt, saa træt!«

Hans nikkede og foldede sine Hænder.

Saa var de ved Bredden, uden Lyd gik Dødningskaren i Land, og Hans fulgte langsomt efter.

Snart stod han for Helvedes Porte, og han saa', de sorte Mure var bygged af Menneskeben, kun Taarnene var ene Dødningshoveder; og store, sorte Ravne kredsede rundt om Borgen, og derinde fra lød fjærn Larm af Klagen og Stønnen, der blev stærkere, hver Gang Vindebroen sænkedes, og de fordømte lyd-løst skred ind.

Sidst gik Hans.

Saa stod han inde i en hvælvet Port, hvor en enlig Lampe lyste, og i Halvmørket grinede Dødningshoveder til ham, og langsomt piblede Draabe efter Draabe frem af Væggen, han tørstede, vilde drikke og holdt Haanden ud, han fik den fuld af — Blod, han rystede, hans Fod sank i, han greb til Jorden og fik Haanden fuld af — Menneskenegle, og gennem Stilheden klang højere og højere Veklager og Suk og Knitren af Flammer, som han ikke saa'.

»Hi, hi — hvem dér?« klang det bag ham.

Det gøs i ham, og han vendte sig, dér stod en gammel Kælling lænet til en Krykke og grinede; i Haanden holdt hun en Stav, over Panden havde hun en Skærm, for Øjnene store Hornbriller, Munden mimrede, og en lang Hugtand gik helt ned over Læben.

»Hvem dér?«

»Fandens Oldemor!«

»Guds Fred,« sagde Hans, og hun gøs ved Ordet, »og god Aften, Morlil, kan hun give mig Redelighed paa nogle Spørgsmaal, jeg har?«

»Hi, hi, Duebarn, Spørgsmaal, sikke Øjne, du har, og sikke Kinder — og Haar, ah, kan du kysse mig, hi, hi, nysse mig — lige paa Munden — kom nu — hi, hi!«

»Kysse? pøj — ja—a, vil du saa svare mig?«

»Hvis jeg kan, hi, træd nærmere, træd nærmere!«

Hun aabnede en lav, buet Dør og humpede ind foran Hans i et lille Kammer, hvor der øverst i Hvælvingen brændte en enlig Hornlygte, og hvor Dødninghoveder stod paa Rad i Glas-skabe.

Oven paa hvert Skab stod et Timeglas, og paa Timeglasset sad en Ugle og spilede de gloende Øjne op.

Til den ene Side stod en Spiderok og en Træstol, paa Stolen sad en stor, graa Kat og skød Ryg, og til den anden Side var der et sodet Ildsted med en snurrende Gryde paa en Trefod.

»Det er mine gamle Kærester, hi, hi, baade Konger og Kejsere; du er kommen i fint Lag i Aften, Hans!« sagde Kællingen og nikkede til Dødninghovederne, »sid ned, sid ned,« fortsatte hun og trak Hans ned til sig paa Slagbænken, der var betrukket med Menneskehud, og hun gav sig til at kysse og klappe ham, hvor meget han saa stred imod.

Efterhaanden fortalte han jo alt det, han vilde have Svar paa, og hun lovede da at hjælpe ham, saa godt hun formaaede, men i det samme lød der Klageskrig og Raab udenfor Døren, og Kællingen skød Hans ind under Slagbænken og humpede selv hen til Ildstedet og rørte i Gryden.

Døren sprang op, Fanden tumlede ind og gjorde et Par Spring med Hestehoven hen mod Slagbænken.

»Py, pøj! her lugter af Kristenblod!« raabte han og spyttede en Svovlso hen ad Gulvet, »har du haft Gæster til Huse, Oldemor?«

»Jeg? — ih, nej, Sønneke, du har nok Snue og lugter galt, det er ogsaa skidt, du skal staa i den Hede derinde og saa bag efter skal ud i Kulden — havde Du ellers godt Bid i Dag?»

»Aa jo, aa jo, kan passere, én Præst, elleve Munke, femten Prokuratorer, en Konge og en Krigsminister, det andet var noget Skrabsammen!»

»Naa, Sønneke, det var jo rigtig pænt, det skal du have en Taar Suppe paa, den er god, den er paa den sidste Kejser, værs'god, lille sorte!»

Fanden gav sig i Lag med Suppen, mens han veltilfreds trak sig i det ene Horn, og Hans laa dernede og kiggede paa hans Hestehov.

Lidt efter sagde Fanden, at han vilde sove, og han smed sig paa Slagbænken, mens hans Oldemoder lagde sig til Rette i Alkoven, og allerede begyndte han at blunde saa smaat, da hun gav sig til at klage sig saa gudsjammerligt, at han vaagnede ved det.

»Rider Maren Dig, Oldemor?» spurgte han.

»Maren? — aa nej, aa nej, jeg drømte bare, lille Satan!»

»Hvad drømte du, lille Oldemor?»

»Aa, jeg drømte bare, at der kom Bud fra den rige Per Kræmmer og spurgte, naar hans Stol var rede til at modtage ham.»

»Per Kræmmer — Per Kræmmer? — aa — ham, jo hans Stol mangler bare et Ben, saa har vi ham med Hud og Haar!»

Nu snorkede de videre, mens Hans skrev sig Fandens Ord bag Øret.

»Aa, aa!» begyndte Kællingen saa igen, og Fanden spurgte, hvad der nu var galt.

»Bare en Drøm, Sønneke, bare en Drøm, ja, jeg drømte saamænd, at Kongen med den syge Datter havde Bud for at høre, hvad der kunde hjælpe hende.«

»Hjælpe?« gryntede Fanden og sparkede gnavent fra sig med Hestehoven, »hjælpe, det kan hjælpe, naar hun faar den Bid Brød, hun tabte sidst, hun var til Alters, den ligger mellem Gulvstenene!«

»Hi, hi,« gryntede Kællingen og lod, som hun snorkede videre.

Lidt efter var det galt igen, nu havde hun drømt, at Kongen sendte Bud for at faa at vide, hvordan han skulde faa Vand i Brøndene.

»Rok ved Stenene ved Stadens Port!« mumlede Fanden og vendte sig mod Væggen.

En Stund efter vilde Færgemanden saa have at vide, hvordan han kunde blive af med Bestillingen!

»Lad mig være i Fred!« brølede Fanden og bandede ugudeligt, »det gamle Faar, han skal bare smide den første, der vil sættes over, i Vandet, saa skal han have Bestillingen!«

»Se, se,« gryntede Kællingen, og nu snorkede hun om Kap med Fanden, til Dagen gryede. Og imens listede Hans sig ud af Døren, lirkede Porten op og benede af, det bedste han havde lært.

Aa, hvor han følte sig let, nu var han atter under aaben Himmel, langt ude brød Dagen frem, Duggen laa over Jorden, og Stjærnerne blegnede én for én.

Saa kom han til Færgemanden.

»Naa, naar er mit tunge Arbejd til Ende?« sukkede han.

»Det skal jeg nok sige dig,« sagde Hans, »men sæt mig først over,« og saa gled Baaden mod Livets Kyst, hvor Dagen

brød frem i Glans og Guld, mens Skyggerne derovre sænkede sig dybere og dybere.

Da Hans var paa Landjorden igen, sagde han Færgemanden Besked, og stak saa i at rende, for at Færgemanden ikke skulde faa Fingre i ham.

Og i den lyse Sommermorgen drog han syngende frem ad Vejen, mens Blomsterne duftede, Taagerne lettede i Mose og Eng, og Lærkerne holdt Morgenvask i det dugvaade Græs.

Naa, han kom jo først til de to Kongeriger, hvor han høstede Guld og Ære for sine gode Raad, men nær var den ene Konge bleven gal i Hovedet paa ham, fordi han forsmaaede hans Datter; dog, da han fortalte, at han havde en Kærest hjemme i sit eget Land, lod han sig formilde, klædte ham i Zobel og Maar, satte ham paa en vælig Ganger med gyldne Sko og gyldent Skabrak, gav ham Sværd ved Siden, Strudsfejer i Hatten og en Tværsæk med Dukater over Sadlen, og fulgt af tyve Svende i Gyldenstykskapper og sorte Ravnefejer i de sølvblanke Hjælme, hver paa en ravnsort Hingst gik det hjemad til Per Kræmmers Gaard.

Det var just Aften, da han naaede saa langt, Solen sank bag det blaa Hav, Mosekonen bryggede, Duggen perled i Kløveren, Køerne kom brølende hjem fra Toften, Storken gik Aftentur paa Præstegaardens Tag, og Klokkerne ringede til Aftensang.

Udenfor Gaarde og Huse stimlede Karle og Piger sammen og hilsede den fornemme Herre med de tyve stadselige Svende, om det saa var Præsten, stod han med Hatten i Haanden, da de red forbi.

Udenfor Per Kræmmers Gaard standsede de, Svendene satte Horn for Mund, og ud i den stille Aften klang en lystig Jægersang.

Per Kræmmer fik travlt, selv kom han med Hatten i Haanden og spurgte, hvad han skyldte den store Ære.

Hans sprang af Hesten, kastede Tøjlen til den nærmeste Svend og sagde, at han var en fornem, mægtig og rig Herre, der havde faaet at vide, at Per havde en saare skøn Datter, og til hende vilde han bejle.

Per takkede for den store Naade og bød dem alle indenfor, og Inger, der straks kendte Hans trods Glans og Herlighed, gav ham Jaord.

Per lod hente den bedste Vin, han havde i sin Kælder, og der blev stort Gilde med Sang og Klang til den lyse Dag.

Men just som Lystigheden var paa det højeste, sprang Hans op, slog paa sit Bæger og sagde:

»Husker du, Per Kræmmer, en Gang for mange, mange Aar siden kom der en Aftenstund en Flok Kæltringfolk til din Gaard og bad dig om Husly i Herrens Navn, og du lod dem hvile sig ud i din Bagerovn, husker du, at der blandt de Folk var en ussel, stakkels Dreng, som du svor og bandte paa aldrig skulde blive din Datters Fæstemand, den Dreng staar her, *mig* er det, nu har jeg min Inger, den er ej født, der kan skille os ad, højt leve min Brud, min egen Inger!«

Og Hornene gjaldede, Bægerne klang, men Per stod som lamslaaet og stirrede paa Hans.

»Ja, ser du,« fortsatte Hans, »alle dine Anslag har intet gavnet dig, du sendte mig bort, som du troede, for at jeg skulde finde Døden, men jeg fandt Guld og Ære, hvor du undte mig Sorg og Nød, Menneskene spaar, men Gud han raa'r!«

Og Gigerne klang, Fiolen lød og Svende og Jomfruer traadte Dansen under Skæmt og Latter, men Per listede sig hen til Hans og bad ham saa mindelig om Tilgivelse og saa

om at faa Vejen til Helvede at vide, for han tørstede efter Guld.

Og Hans sagde ham Vejen, og han drog af Sted, naaede Færgemanden og traadte ud i Baaden, men da greb den gamle ham og kastede ham i Floden, og nu maa Per Kræmmer i Hundreder af Aar sætte de usalige døde over Taarernes Flod til Ulykkens Land, mens Hans og Inger lever Livet i Lykke og Glæde.

Per Asen.

Kil hed en sølle, gammel Bondemand, og Per Asen hed hans sølle, gamle Helmis.

Naa, Kil skulde ud i Skoven og køre Kævler, og saa fik han jo Per Asen for og skrumplede af Sted. Et Stykke henne møder han tre Latinere, der kom sejlende med hverandre under Armen, syngende af fuld Hals, for de kom fra Kroen, de Tampe.

Kil havde jo hørt, at de her Latinere vare klogere end andre Mennesker, og saa raaber han til dem:

»Hør, I tre Studeredrenge, med Forlov at spørge, der var en Ting, jeg gjerne vilde fremføre, mit Navn er ellers Per Kil!«

»Kil bare paa!« raabte den ene Latiner.

»I er jo særdeles lærde, saa kan I kanske ogsaa saadan spaa?«

»Gu' kan vi spaa, Gu' kan vi saa!« raabte de i Kor.

»Med gunstigt Forlov, saa kunde I kanske sige mig, naar Per Asen skal til 'et?«

»Til 'et?«

»Ja, til at krepere med gunstigst Forlov!«

»Hm, hm, krepere med gunstigst Forlov,« sagde den ene Latiner og kiggede ned i Pibehovedet, mens de andre gav sig til at danse rundt og slaa ud med Arme og Ben, idet de sang:

»Bimbimmelimbimbimbimbim!«

Derpaa gik den ene af dem hen og lagde sin Haand paa Per Asens Hoved, som vilde han døbe den, og saa sagde han:

»Gamle Asen, din Time er nær, tre Gange den sukker, og saa den dør, det er lige netop, hvad Asenet gør!«

Og saa dansede de igen rundt, som Fanden var i Hælene paa dem, mens de sang:

»Bimbimmelimbimbimbimbim!«

Naa, Kil han takkede jo for Spaadommen og kørte saa videre med Per Asen, mens han tænkte ved sig selv: »Ja, de Latinere er da ogsaa nogle farlige Karle, hvor kunde de nu vide det fra, men det er ligegodt baade skidt og godt at faa Rede paa disse hemmelige Dele.«

Saa skulde de op ad en svær Bakke, og Per han aser og puster, og Kil han pisker og skælder, da udstøder Per Asen et langt Suk og staar stille, saa Kil maatte af Vognen, men da han vilde tage Per ved Hovedtøjet, blev den bange og sukkede igen saa klagende dybt.

»Saa! nu har han alt sukket to Gange,« jamrede Kil, »nu har han kun den ene igen, saa dør han fra mig, ak, ak, han har dog altid været et godt gammelt Asen og har tjent mig mangan en god Daler i Lommen.«

I det samme holder de stille ved de her Kævler, de skulde have kørt hjem, men da Per Asen ser, hvor store de er, skeler den til Kil, lægger Ørene tilbage og sukker for tredje Gang, og

Kil, den stakkels Kil gik bag over af Skræk og Forfærdelse og blev liggende som halvdød.

Da Per Asen saa' dette her, blinkede han med det ene Øje, saa' sig forsigtigt omkring til alle Sider og listede saa ganske stille af fra Kil og Kævlerne, og da han kom til sig selv igen, var baade Per og Vognen borte.

Naa, han gav sig jo til at lede, men i Stedet for Per løb han igen paa de her tre Latinere, der havde lejret sig inde under nogle Bøgetræer i det høje Græs, hvori den ene strakte sig saa lang han var med Piben i Munden, mens de to andre kløede løs paa Madposen og Drikkevarerne.

»Naa,« raabte han, der laa og røg, »hvordan gaar det med det gamle Asen?«

»Ak det gaar ilde, han er død og borte!«

»Men han sukkede da først?«

»Ja, tre Gange!«

»Det var Fandens!« raabte de alle tre og gav sig til at grine, skønt Kil mente, at det var da ikke noget at grine af, men de skulde dog have Tak, hvis de kunde sige ham, hvor Per Asen nu var henne, og om han saadan var fareet lige til Himmels med Vogn og Grimetøj og det hele.

Saa begyndte Latinerne igen med deres:

»Bimbimmelimbimbimbimbim!«

Og da de var færdig med det Bimler, gik den ene af dem hen til Kil og sagde med dyb Røst:

»Ak, Kil, nu il til Roskild hen, dér er din Hest Borgmester!«

»Det var Fandens, er han bleven Borgmester, det dovne Asen, ja, det kan han da ogsaa bruges til, men jeg skal lære ham at borgmestre!« sagde Kil og tog til Bens efter Roskilde.

Da han kom til Byen, spurgte han efter Borgmesteren, og det traf sig da saadan, at just som Kil kom ind ad hans Port, kom han ud, og Kil letter paa Luen og spørger, om det er Borgmesteren.

»Ja, min Ven, det er mig!«

»Naa, saa det er dig, din Skabhals!« brøler Kil, »jeg skal lære dig at spille Borgmester, dit gamle Asen,« og en, to, tre smed Kil ham en Grime om Halsen og gav sig til at trække af med ham.

Og saadan slæbte Kil rundt med Borgmesteren til Grin for hele Borgerskabet, mens Drengene peb og hujede og kastede gamle Æbler i Hovedet paa ham, og først, da han talte Kil tredive Daler kurant op, tog han Grimen af ham og sagde:

»Ja, saa skal du slippe, dit gamle Asen, tredive Daler har jeg én Gang givet for dig, og det kan du vel være værd endnu med Kjole og Pisk, skønt der er saamænd mangen en Borgmester, der ikke er fire Skilling værd!«

— Og mens Kil gik hjemad, spekulerede han paa, hvad de her Latinere dog var for lærde Mennesker.

Slaa Vand paa!

Med Tegning af Luplau Janssen.

Der var en Dreng, der var saadan en rigtig Tokkinokki, det vil sige, at han var et sølle Fjog og var saa dum, at han ikke kunde kende Forskel paa en Vejrhone og en Liggehøne, og denne her Dreng, ja, han hed da for Resten Kresten, han skulde en Dag til Mølle for at hente en Skæppe Mel, der skulde røres i Blodpølse, og saa siger hans Madmoder ham Besked, og han er allerede et Stød nede ad Vejen, da raaber hun efter ham:

»Kresten, kan du huske, hvad du skulde sige?«

»Ja—a!«

»Naa, hvad skulde du saa sige, Kresten?«

»Jeg skulde hilse og sige fra Husbond at -- jeg skulde hilse fra Hus—«

»Hvad skulde Du sige?«

»Jeg skulde hilse og sige —«

»Kresten, Kresten, din Tokkinokki, kan du da ikke huske det, saa gaa hele Vejen og raab: en Skæppe Mel til

Pølse, en Skæppe Mel til Pølse, saa kan du da huske det, dit Skrog!»

»Ja —« raabte Kresten, »jeg holder ogsaa saa meget af at synge,« og saa begyndte han, mens han traskede hen ad Vejen, med sit:

»En Skæppe Mel til Pølse, en Skæppe Mel til Pølse!»

Alle Folk, han mødte, grinede jo af den Vise, men det brød han sig ikke en Døjt om, han grinede bare igen og sang videre:

»En Skæppe Mel til Pølse, en Skæppe Mel til Pølse!»

Nu traf det sig saadan, at han kom forbi en Gaard, hvor Manden just stod og slagtede sin gamle Hest, og da han hører Drengens Sang, bliver han gnistrende gal og raaber:

»Hvad siger du, din Skabhals, tror du, vi laver Hestepølse her paa Gaarden!« og saa fik Kresten sig en ordentlig Kindhest.

»Hvad skal jeg da sige?« hulkede han.

»Hvad du skal sige, du kan jo sige,« sagde Manden, mens han læssede den døde Hest paa Vognen og selv satte sig op for at køre, »du kan jo sige: nu slæber de af med det gamle Øg!«

»Ja, ja da,« siger Kresten og brøler i vilden Sky, mens han drager videre:

»Nu slæber de af med det gamle Øg, nu slæber de af med det gamle Øg, nu slæber de af med det gamle Øg!«

Saa kommer der just i det samme et stadseligt Vogntog ned imod ham, det var for Resten Herremandens Datter, der kørte til Kirke for at holde Bryllup, og Kresten stiller sig op i

Grøften med Huen i Haanden, mens han raaber saa højt han kan:

»Nu slæber de af med det gamle Øg, nu slæber de af med det gamle Øg --« men længer kom han ikke, for et Par Lakajer springer af Herremandens Vogn og giver ham en god Vending Hug, mens de skælder:

»Naa, du er grov mod den naadige Frøken, vi skal give dig gammelt Øg, skal vi!« Tju, tju, tju!

»Av, av, av, hvad skal jeg da sige, naadige Herre?«

»Du skal sige — her er Gilde i Gaarde, Hurra, Hurra!«

»Ja, ja,« siger Kresten og skraaler af fuld Hals, mens han drager videre:

»Her er Gilde i Gaarde, Hurra, Hurra!«

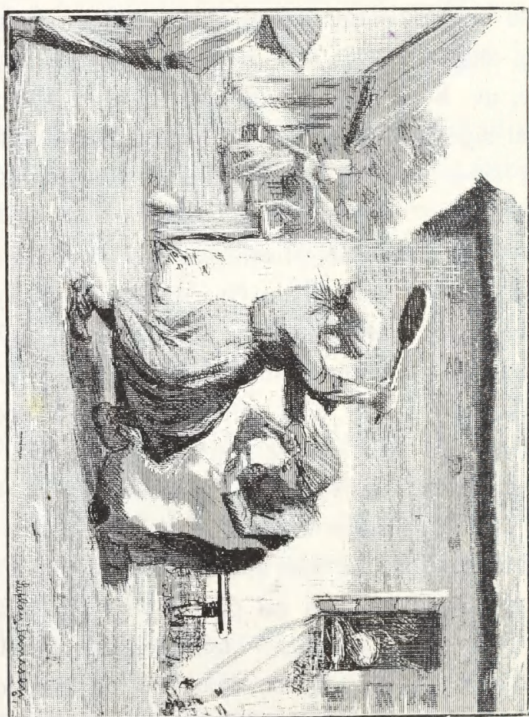
Naa, saa kommer han til en Gaard, der staar i lys Lue, og han stiller sig op og glør paa dette her, mens han synger:

»Her er Gilde i Gaarde, Hurra, Hurra!«

»Naa, det kalder du Gilde i Gaarde, din skadefro Slyngel,« raaber Bonden, der stod og saa' sit Hus gaa op i Luer, »du skulde hellere raabe: slaa Vand paa, slaa Vand paa!«

»Ja, ja, naar jeg bare ved det,« raabte Kresten og tog til Bens fra Bondemanden, for han mente, at han havde faaet Hug nok den Dag. Og mens han nu gaar videre og traller paa sit: »Slaa Vand paa, slaa Vand paa,« kommer han til en By, hvor to Kællinger stod og sloges, saa Haarene og Skørterne flyver om dem, mens den ene dunkede den anden i Hovedet med en Stegepande og viste Tænder, saa ingen turde komme hende nær, men da raaber Kresten nok saa lystigt efter at have staaet lidt og kigget paa dem:

»Slaa Vand paa, slaa Vand paa!«

»Ja saa Gu', det kan der være noget i,« siger en Mand, der staar i Nærheden, og han hen og kyler Kællingerne en Spand Vand over Hovedet, og det hjalp.

Den Gang fik Kresten ingen Hug, men derimod megen Ros for sit snilde Hoved.

Jens Jensens Jens.

Med Tegning af Viggo Langer.

Der var en Gang en Mand, der var saa slem for Folkene at tjene ved, at han maatte tage langt hen, naar han skulde ud at fæste.

Saadan var han da en Gang ude for at faa sig en Dreng, men Drengens Navn maatte ikke være Jens, for det Navn kunde Konen ikke for sin Død fordrage — hendes Mand hed da for Resten ogsaa Jens.

Naa, han trasker da af, og paa Vejen møder han en Dreng, der nok saa lystigt kom trallende med Kæp i Haand og Ransel paa Nakken, og denne her Dreng skulde just ud at søge sig en Tjeneste.

»Hvor skal du hen?« spørger Manden.

»Lede mig en Tjeneste op,« siger Drengen.

»Passer herligt,« siger Manden, »jæg kan netop bruge saadan en Klør som dig, hvad skal du have i Løn?«

Ja, han skulde da have det samme som andre Drengene fik, og saa en Daler paa Haanden i Fæstepenge.

Det mente Manden, at der ikke var noget at sige til, og saa fik Drengen Daleren.

»Hvad hedder du ellers?« spurgte Manden.

»Jens!« sagde Drengen.

»Ak, det var ilde, saa maa Handelen gaa tilbage, for vor Mor derhjemme hun kan ikke bruge de Jenser.«

»Ja, Daleren faar jeg da beholde, siden du har fæstet mig?«

»Naa, ja, det kan der vel ikke ændres noget ved, Farvel Jens!« og med de Ord gik de fra hinanden, men Jens han vendte og drejede Daleren og syntes, at det var en svært næm Maade at tjene Penge paa, og i en Fart fik han sin Hue og Trøje vendt, og saa rendte han mod Manden fra en anden Kant.

Naa, han blev jo fæstet igen og fik Daleren paa Haanden.

»Men Død og Pine!« raabte Manden, »du hedder da vel aldrig Jens?«

»Nej — jeg hedder Jens Jensen!«

Ja, saa maatte han da rejse af igen, men Daleren beholdt han.

I en Hastighed fik han sig saa jaget i de gamle Klæder, som han gik med i en Bylt paa Nakken, og han igen i Lag med Manden, men denne Gang var han jo forsigtig, og han gav ham ikke Daleren, før han havde spurgt, om han hed Jens.

»Jens? — nej!«

»Ja, du hedder da vel heller ikke Jens Jensen?«

»Nej!«

»Saa tag da Daleren, men hvad hedder du da?«

»Jeg hedder Jens Jensens Jens!«

»Aa, saa gid da ogsaa Rotten gnave dine Ribben, dit Skarns-
asen, vor Mor hun kan aldrig forliges med de her Jenser, jeg
maa nok se at fæste en anden!«

»Ja, men her til Lands har vi kun tre Slags Navne: Jens, Jens Jensen og Jens Jensens Jens, saa I kan ligesaa godt tage mig som en anden Jens!«

Manden maatte jo tro Jens paa hans Ord, for alle de Dreng, han havde mødt, de hed hver en Jens, Jens Jensen og Jens Jensens Jens, og saa tog han da Jens i sin Tjeneste.

Men denne her Jens det var nu en farlig udspekuleret Jens, og han saa' snart at Præsten dér i Byen havde sin Gang i Gaarden, uden at Manden vidste noget af det, og en Dag de var ude at pløje, siger han lige med ét:

»Hør, du, Husbond, jeg er saa grumme sulten, nu skal vi have Gilde!« og med de Ord trak han ham hjem og ind i Stuen, og dér var dækket svært op med Flæskepandekage og andre Herreretter, og Konen blev helt underlig ved det, da hun saa' de her to komme anstigende.

Naa, Husbonden og hans Dreng klemte godt paa Varerne, og imellem skottede Jens rundt omkring sig.

»Ih, sikke da en pæn Kiste du har dér, Husbond, skal vi handle om den?«

»Hvad kan du byde?«

»Ja,« han gik hen og løftede paa den og rumlede ved den, mens Konen blev rød som et dryppende Blod, »ja, sine tre Daler kan den altid være værd!«

»Saa tag den da, det gamle Skidt!« sagde Manden.

»Ak nej,« klagede Konen, »hvad er nu det for Narreri at sælge den, det er da aldrig værdt!«

»Ja, nu er den solgt, bitte Mette!«

Saa begyndte Jens at lirke ved Laaget, men Konen før op:

»Nej, bitte Jens, den er laaset, og Nøglen er bleven henne!«

»Ih se, er den det, — saa kan det ogsaa være det samme,« mente Jens, naar han bare maatte laane den blissede og køre det gamle Skrammel hjem til Faderens Hus.

Det havde Manden jo ikke noget imod, og skønt Konen syntes, at det ikke hastede saa farligt, saa læssede Jens den dog paa Vognen og kørte af med den. Paa Vejen kom de forbi en Aa, hvor der var Vadested, og dér kørte Jens midt ud og holdt stille, mens han begyndte at tale med sig selv:

»— Nej, det er da Synd for det gamle Øg at ase med det tunge Skrammel, ja Gu' er det saa, nu kyler jeg den i Aaen, saa driver den nok hjem til min Fars, ja saamænd gjør den saa, ja —«

Næppe havde han sagt de Ord, før der begyndte en Klagen og en Klynken inde i Kisten, men Jens grinede bare og sagde:

»Hu — hvad er det, har jeg faaet Fanden i Kisten — — — hvad siger du? — — er du Præsten? — naa du vil give den hellige Mand Skyld for at kravle i andre Folks Kister, jeg kender dig nok, din sorte Djævel, og nu skal drovnes!«

Jens gav sig til at lette paa Kisten.

»Ak, ak, ak — hav Medlidenhed med mig, jeg er sandelig Hr. Jesper, Hr. Jesper selv, red mig og du skal blive salig!«

»Salig — det raader du nok ikke for, din sorte Fanden!«

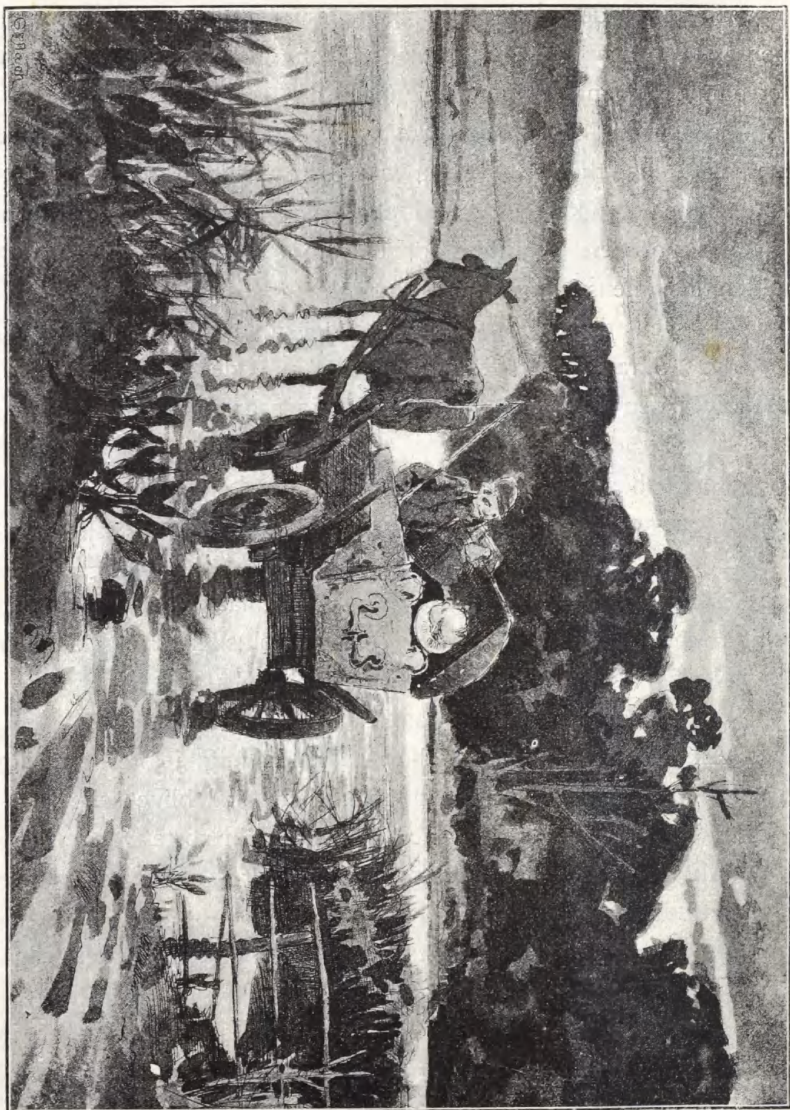
»Ak, ak, frels mig, du skal faa to Daler — tyve — tredive — halvtreds Daler!«

»Nej du, bare fordi du tager vor Fars Navn forfængeligt, skal du dypes!«

»Min søde, rare, gode Jens Jensens Jensemænd, jeg er jo Hr. Jesper, din egen Præst —«

»Du er Fanden, er du, og nu er du snart død!«

»Aa, Jens Jensens Jens, søde Jensemænd, hav Barmhjærtighed!«

»Stille, dit Djævleasen!«

»Lad mig slippe, lad mig slippe, lad mig slippe — for hundrede Rigsdaler.«

»Hundrede Daler? — hm, sig Hundrede og tre, saa har jeg mit Udlæg for Kisten!«

Naa, Præsten maatte slaa til, og Jens fik sine hundrede og tre Daler, gik saa ind paa Kroen og tog sig et Par søde Dramme, tændte sin Pibe, satte Næsen i Vejret og Huen paa skraa og kørte saa hjem til sin Husbond.

— Tiden gik, og en Dag de igen var ude at pløje, fik Jens saadant et Jag med at komme ind i Loen, og Manden skulde da med, naa, de gjorde store Øjne, for derinde var der dækket op med al Verdens Herligheder saasom Rødbeder og Flæskesteg og andet, men Konen blev helt elendig, da hun saa' dem komme.

»Tak, som byder,« sagde Manden, og saa satte de sig til Bords, men imellem god Tid havde Jens jo Øjnene med sig, og med ét siger han:

»Det er da farligt, saa skidt den Halm dér er tærsket, jeg vil mageligt tærske mine ti Tønder Rug af det inden Aften!«

»Det vil jeg først se,« sagde Manden, og saa væddede de.

Konen mente, at det var noget Narreri med det Væddemaal, men det blev dog, som Manden havde sagt, og Jens fik fat paa en Plejl, mens de andre gik ind for at tage sig en Midagslur.

Da Jens kom til Midten af Bunken, saa' han Præstens Næse stikke ud, og saa gav han sig til at tærske løs af alle Livsens Kræfter.

»Ak, ak, ak, hold op, hold op!«

»Hvad er det? — er Fanden nu faret i Halmen, nu skal du faa dig et Livfuld Hug, tju, tju, tju, denne Gang skal du ikke slippe, tju, tju!«

»Ja, men jeg er jo Hr. Jesper!«

»Kom ikke med saadan noget Sludder, dit Djævnlefsjæs — tju, tju!«

»Ak, av, ah, av, hjærte, gode, rare, bitte, av, ah — Jens Jensens Jens — av — ah — av — aa, Jensemand, sandelig er det mig —«

»Naa, det er dig — tju, tju!«

Og Plejlen dansede, og Præsten skreg, og tilsidst maatte han ud med to Hundrede Daler kurant foruden ti Tønder Rug, som Jens nok saa kry afleverede til Husbond, før Solen gik ned, og nu maatte han op med ti Daler, og det var lige akkurat to Hundrede og ti Daler og ti Tønder Rug for den Spas.

Nu var Jens Jensens Jens en holden Karl, og saa havde han endda flere Gavtyvestreger tilbage i Posen.

Det gik da saadan til, at en Dag, han var ude at pløje sammen med sin Husbond, og Præsten ogsaa var ude at pløje, vilde hans Madmor over at spendere et Par lækre Pandekager paa Far, men saa tog hun Fejl og gik til Jens i Stedet for. Naa, Jens han mærkede jo nok, hvordan det havde fat, og nu skulde han have Spil.

»Hør, Husbond,« siger han, »synes han ikke, at jeg skulde gaa over til Far og byde ham en Bid Kage?«

»Jo, gør du det, det kan kanske hjælpe paa éns Salighed?«

»Ja, min Salighed kan det saa,« mente Jens, og saa gik han over mod Præsten, men paa Vejen plukkede han Pandekagen i Stykker og lod dem dratte langs Stien.

»Ak, Hr. Pastor, ak, Hr. Pastor,« jamrede Jens, da han naaede over til Præsten, »jeg er saa skrækkelig bange, at Husbond har faaet Sagen at vide i alle dens Dele, for han gaar derovre og bander og sværger, saa det er ugudeligt at høre paa for saadan en kristen Sjæl som mig, og ak, ak, Hr. Pastor, jeg tror, han vil stene jer af Marken!«

»Ste—ste—stene mig, umu—mu—mu—muligt, bi—bitte Søn, umuligt, det ka—ka—kan aldrig ha' Rimelighed!« stammede Præsten og var nær ved at tabe Vejret.

Naa, Jens, han er jo i en Hastighed tilbage hos sin Husbond, og dér siger han, at Præsten er bleven helt galhovedet over, at han sendte en ringe Dreng derhen med Kagen og ikke selv kom; »men han aad den dog!« endte Jens sin Beretning.

Ja, Manden mente da, at det var bedst selv at gaa over og stille Far tilfreds, men da han saa' alle disse her Pandekagestumper paa Stien, gik han saadan og pillede dem op én for én.

Det ser Præsten, og han bliver hed om Ørene, for han troede jo, at Manden gik og samlede Sten op, og saa smider han Træskoene og tager til Bens hjem efter Præstegaarden.

I mellem god Tid staar Konen og glaner paa dette her Syn, og Jens hen til hende og siger:

»Ak, I er kaput, Madam, Husbond har opdaget det hele, og nu vil han først stene Far og saa jer bag efter!«

Saa sætter hun i et Hyl, smider Tøflerne og render, det bedste hun kan, hjem til Gaarden; da raaber Jens over til Husbonden:

»Husbond, Husbond, Laden brænder, Brand, Brand!« og nu fik han Benene paa Gled og smører efter Konen, men da hun ser Manden lige efter sig, kaster hun sig paa Knæ og raaber:

»Ak, ak, ak, gode, bitte Jens, gode, bitte Jens, jeg skal aldrig gøre det mer, aldrig mer!«

»Hvad skal du ikke gøre mer?«

»Ak, gode, bitte Jens, ak, gode, bitte Jens, den slemme, slemme Præst, den slemme, slemme Præst!«

»Naa, det var dér, den slap ud, det var ham, du dækkede op til, nu skal jeg dække op til dig!« og saa gav han sig til at banke hende godt igennem, mens Jens Jensens Jens satte sig ned paa Grøftekanten og holdt sig paa Maven, for at den ikke skulde revne af Grin.

Og havde Konen før den Tid ikke holdt meget af Jenserne, saa hadede hun dem nu af sin ganske Sjæl og sit ganske Sind, men mest af alle Jenser hadede hun dog Jens Jensens Jens.

Efterskrift.

I 1876 udgav *Svend Grundtvig* et lille Bind »Danske Folkeæventyr« og skrev kort efter til mig derom: »Jeg har Dem stærkt mistænkt for ikke at synes stort om den, og jeg kan godt forstaa, at det ikke ret falder i Deres Smag, hvad jeg har gjort for at løfte Æventyret ud af det almueagtige og op i en ældre Tids højere Dannelse, hvor de dog i mine Tanker egentlig høre hjemme. Mit Forsøg kan være forfejlet, Ulykken er ikke stor. Men det er en Lykke, at vi har Folk som Dem til trolig at bevare, hvad der findes, *som det findes*.« Jeg skrev da en Afhandling om Æventyrfortælling, som staar at læse i »Højskolebladet«, No. 48 og 49, 1877, og omtaler ogsaa deri Grundtvigs Bog paa en saadan Maade, at man ser, jeg alligevel billigede hans Fortællemaade, samt hans Opgave: at give den *forædlede* Form af Æventyrene, som man kan tænke sig, *de har haft, men tabt*. Desuagtet har jeg stadig holdt paa, at naar man ikke kan gjøre dette Arbejde med overlegen Dygtighed og fuldstændig Forstaaelse, saa skal man give, hvad man har modtaget, og som man har modtaget det; da bliver vore Folkeminder i alt Fald ikke forkludrede af bogdannede Folk, hvilket des værre alt for tit er sket. Jeg holder det *endnu* for ret, ej alene at bevare, men og at meddele paa skjønnsom Maade i uforfalsket Form. Men samtidig er jeg jo ikke blind for, at det kan være godt og priseligt at fremhjelpe gode *Bearbejdelser*. Disse skal dog som sagt udføres i den rette Aand og af Mænd, som er *fuldt* fortrolige med vor Folkedigtning, ellers maa der absolut begaaes store Misgreb. At jeg nu har bestemt mig til denne Bogs Udgivelse under Samvirken med Hr. Børge Janssen, borger for, at jeg har fuld

Tillid til ham og har faaet et sikkert Indtryk af, at han har denne Fortrolighed til vor Æventyrskat. Jeg har da stillet mine Samlinger til hans Raadighed og givet ham vejledende Vink, men har forøvrigt givet ham fuld Raadighed til at udføre Arbejdet, som han vilde og kunde. Bogen er ikke en Æventyrsamling i fuldeste Forstand. Den er i Indhold en Efterligning af S. Grundtvigs 3dje Æventyrsamling, indeholdende baade Æventyr, Skjæmtesagn, Fabler og religiøse Sagn i broget Blanding. Men Æventyrene udgjør dog Bogens Kjærne i bearbejdet Form. De indflættede smaa lyriske Partier er selve vor Folkedigtning fremmede, og jeg har kun modstræbende ladet dem gaa med; men de kan dog nok være Nutidsmennesker tiltalende og være som en heldig Ramme for selve Fortællingerne. Jeg kan ikke nægte, at jeg har følt mig meget tiltalt af disse Smaa blomster, om end med Kunst forædledede, saa dog havende Rod i vor gamle Digtning, og jeg vil ønske, at velvillige Læsere maa føle det samme. De kjønne Billeder, som Bogen er prydet med, skulde ogsaa kunne tiltale. Det skal være mig saare kjært, om dette Forsøg kan efterfølges af flere lignende. Man forundre sig ikke over, at jeg ikke selv har gjort det. Saa længe jeg har fuldt op at gjøre med Udgivelsen af mine Kildesamlinger, levnes der mig ikke Stunder til sligt. Den Tid kan maaske komme, da jeg selv faar Ro til at tage fat og gjøre, hvad jeg allerede har bebudet: give en Række af folkelige Smaa bøger, der skulde indeholde Blomsten af mine Indsamlinger og fremtrædende i en saadan Skikkelse, at Folket kan føle sig løftet og forædlet derved. Kraften dertil ligger virkelig i vor Folkedigtning, blot Folket er modtageligt for Løftelsen.

Den i Bogen brugte Retskrivning fralægger jeg mig Del i, det finder jeg Grund til at udtale, da jeg anseer Brugen af den nu paabudte for at være en Forsyndelse mod Folkets sproglige Sands og til Dels savnende Hjemmel i god Udtale.

Evald Tang Kristensen.

INDHOLD.

	Side.
Midsommernatten. Med Tegning af Viggo Langer	1.
Klavs Nar	8.
De flittige og de dovne. Med Tegning af Viggo Pedersen	10.
Nu kommer han	13.
Døden. Med Tegning af Viggo Langer	14.
Vorherres Vejr	18.
Den stumphalede. Med Tegning af Luplau Janssen	21.
Op og ned.	28.
Møllen paa Havsens Bund. Med Tegning af Viggo Langer	31.
Skelevip	40.
Stærkendreng	41.
Den værste	47.
Ellepigen Med Tegning af Julius Paulsen	49.
Samvittigheden	58.
De talende Kyllinger	60.
Prinsessen i Trondhjems Bjærg	63.
Gaasestegen. Med Tegning af Viggo Langer	70.
Dumme Mænd	73.
Hm, hm—hm, hm.	78.
Landevejskroen. Med Tegning af Luplau Janssen	81.
Himbegimben.	90.

Det er Løgn	95
Mestertyven. Med Tegninger af Viggo Langer	97
De kogte Æg.	111
Den dødes Hævn. Med Tegning af Luplau Janssen	113
De gode, de gaasede og de grisede. Med Tegning af Viggo Langer	118
Færgemanden. Med Tegning af Viggo Langer	123
Per Asen	135
Slaa Vand paa! Med Tegning af Luplau Janssen	139
Jens Jensens Jens. Med Tegning af Viggo Langer	144

INDHOLD

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	-----

